

Xi tna'n Moisésjo tzaj ttziyin qMan Dios kye aj Israel toj Horeb

1 Ayetzin yoljo lo i xi tq'ma'n Moisés kye tkyaqil aj Israel tej ite'taq toj tzqij tx'otx' tumil tjawnitz q'ij te min a' Jordán. Antza nchi najanataq toj Arabá niqayin tk'atz Suf, kyxol tnam Parán, Tofel, Labán, Hazerot ex Dizahab. ²Tzaj xkye t-xe wutz te Horeb tu'n tkanin Cades-barnea, te junlajaj q'ij qb'e tu'n qkanin twi' wutz Seir. ³Toj tnejel q'ij te junlajaj xjaw, kab'k'al (40) ab'q'e kyelnintztaq israelitas toj Egipto, xi tq'ma'n Moisés kye israelitas, tkyaqiljo otaq tzaj tq'ma'n qMan Dios te. ⁴B'ajjo anetzi'n, tej tkub' ti'j Sehón, a nmaq kawil kye amorreos, a nkawintaq toj Heshbón, ex Og, a nmaq kawil te Basán, a nkawintaq toj Astarot ex toj Edrei. ⁵Tej ite'taq israelitas toj tx'otx' te Moab, tumil tjawnintz q'ij te nim a' Jordán, xi tchiky'b'in Moisésjo ley lo kye kyjalu'n: ⁶Tuk'a' oto'taq t-xe wutz Horeb, tzaj tq'ma'n qMan Dios qe kyjalu'n: Ma chi tenx kye' nim q'ij t-xe' wutz lo. ⁷Kyb'inchinku kyib'a tu'n kyxi'y twi' wutz ja' nchi naja'na amorreos ex kyojjo tx'otx' ite'k ti'jela; toj Arabá, kyoy pin tze, kyk'ujjila wutz te telnix q'ij, toj Neguev ex kyojjo chq'ajlaj toj mlaj ttzi ttxuyil a'. Kuxche'xa toj kytx'otx' cananeos ex toj Líbano tu'ntzin kykani'n ttzi nim a' Éufrates. ⁸Kyb'intzi'n, o txi nq'o'n weji'y tx'otx' lo te kyey; kuxtzin che'xtza ja'lin, ex kux chi okxe tzyulte' tx'otx' a xi ttziyin qMan Dios kye kyxe'chila, Abraham, Isaac ex Jacob, ex kye' kyyajil chi ul anq'in kyij'binxe.

Xi q'o'n kyoklen xjal te kawil

(Ex. 18:13-27)

⁹Tojjo q'ij anetzi'n, xi nq'ma'n kye'y kyjalu'n: Nlay chi kani'n wu'n njunalxe. ¹⁰Qu'n txqanx kyk'wala ma tzaj tq'o'n qMan Dios, ex ma chmetx kyb'aja tze'nqeku' che'w twutz kya'j. ¹¹Axit Dios Mamb'aj, a tDios kyxe'chila, jaw ch'ysinte kab'q'o' lajk'al majl (1,000 majl) kyb'ajla, masx tzenku' at, ex kub' ky'iwlinkye'y tze'nkuxjo o tzaj ttziyin kye'y. ¹²Me ztze'n tten tu'n wela twutzjo jni' nya b'a'n, jni' q'oj ntzaj kyxola, a n-ul kyin nwutza tu'n t-xi ka'yit tumil? qu'n juntij iqtzqixa te we'y. ¹³Kysk'o'nqeksji'y ichin xtijqa, ex nim kynab'l kyxol junjun ch'uq kyyajila, tu'ntzin kyok nq'o'n te kynejenela. ¹⁴Ex ankye' tzaj kytzaq'b'in we'y kyjalu'n: Tb'anilx te' tb'isa toj qwutza. ¹⁵Tu'mpetzi'n i tzaj winji'y ichin anetzi'n, a at kynab'l ex nim kyoytzb'ib'l kyxol junjun ch'uq kyyajila, ex xi nq'o'n kyoklen tu'n kyok te kyjuesa ex tu'n kygobernarin kyib'aja. I ok nq'o'n te nejenel kyij' kab'q'o' lajk'alchaq (1000)xjal, kyij' jwe'ka'lchaq (100) xjal, kyij' kab'k'al lajchaq (50) xjal ex kyij' lajajchaq xjal. ¹⁶Ex xi nq'ma'nji'y nuk'b'il lo kye kykawila kyjalu'n: Kyb'inkji'y ktzajel kyq'ma'n kyermana kye'y, ex kyjyonxa ttxolil tojix tumil kyxol aj Israel mojqqa kyxoljo b'etin xjal nchi najan kyxola. ¹⁷Mi kyij kyq'o'n til jun xjal noq kukxjo, exlaqa q'inin mojqqa yaj xjalj. Mi chi tzaj xob'a kye tu'n kykub' kykawi'n, qu'n te te Dios kawb'il. Atzi'n jstis kuj ta'ye, k'a' tzaj kyin nwutza, ex k'a' txi njyo'n we' ttxolil. ¹⁸Atzin q'ijjo antetzi'n tej t-xi nq'ma'nji'y jni' nuk'b'il kye'y tu'n tkub' kyb'inchin.

I xi sma'n kab'lajaj (12) ichin ka'yilte tx'otx'

(Núm. 13:1-33)

¹⁹Tej qetz Horeb, ma qo b'et nim q'ij toj tzqij tx'otx', tu'n qxi' tojjo b'e n-iky'x toj pin tze kye amorreo, tze'nkuxjo tzaj tq'ma'n qMan Dios qe, exsin o kanintz Cades-barnea. ²⁰Xi nq'ma'n kye'y kyjalu'n: Ma qo ul tij kypin tze amorreos, a ktzajil tq'o'n qMan Dios qe. ²¹Kyka'yinktzi'n, ma tzaj q'o'n

tx'otx' lo te kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa; kytzyunkutzintza tze'nkuxjo o tq'ma qMan Dios kye kyxe'chila. Mi chi tzaj xob'a te jun ti'. ²²Me kykyaqilxa i tzaj q'mante we'y kyjalu'n: I kykub' qnejsin junjun ichin qwutz, te ka'yilte' tx'otx', ex tu'n ttzaj kyq'ma'n alkye b'e tu'n t-xi q'i'n ex alkyeqa tnam ja' tu'n qkanina. ²³Ex wen e'la' kyola tzaj kyq'ma'n we'y, tu'ntzintzjo b'e'x jaw nsk'o'n kab'lajaj (12) ichin kyxola, jun toj junjun ch'uq kyyajila. ²⁴B'e'xsini i xi'tz tu'n kykanin kyoy pin tze; tej kykanin toj chq'ajlaj te Escol, b'aj kyka'yin tx'otx'. ²⁵Ex tzaj kyin junjun twutz awal tojjo tx'otx' anetzi'n, tzaj kyq'o'n qe ex tzaj kyq'ma'n tqanil lo kyjalu'n: Tb'anilx te' tx'otx', a ktzajil tq'o'n qMan Dios qe.

I ok meltz'aj israelitas ti'j qMan Dios

²⁶Me mixa kytziyi'y tu'n kyxi'y, ex noq i ok meltz'aja ti'j qMan Dios, a kyDiosa. ²⁷Noqx i jaw yolb'i'n toj kypacha kyjalu'n: Ma qo el iky'inx tu'n qMan Dios, noq xqo etz ti'n toj Egipto tu'n qxi tq'o'n toj kyq'ob' amorreos tu'n qkub' b'yo'n kyu'n. ²⁸Ja' tumil ma qo'xe klol qib' ja'lin? Qu'n ma qo tzaj xob' tu'n kyyol qerman, te' saj kyq'ma'n qe kyjalu'n: Ayetzi'n xjal najleqa tojjo tx'otx' anetzi'n, jun tijx kywe' ex nimxix kypin, ex ayetzi'n kytanmin juntijqex, ex tokila muro kyij', a jun tijx twe'. Ex ma chi qlonti'y xjal juntij kywe' antza, aye' tyajil Anac. ²⁹Atzin we' xi ntzaq'b'in kye'y kyjalu'n: Mi chi tzaj xob'e te jun ti'. ³⁰Qu'n lu' te qMan Dios, a kyDiosa nejninku kywutza, ex a kb'ujil te kyxela, tze'nkuxjo b'ant tu'n, a ok kyka'yin Egipto. ³¹Ex ma kylonti'y qMan Dios, a kyDiosa, a k'llekyi'y toj tzqij tx'otx', ikyjo tze'n jun k'wal k'le'n tu'n ttata, ikytzin ma chi tzaj q'i'ne kyeji'y tзма tzalu'n. ³²Me mix tu'n tkyaqiljo b'ant tu'n, mixa xi kynimini'y qMan Dios, a kyDiosa, ³³a nejninku kywutza toj b'e ex jyolte kylugara ja' tu'n kynajani'y. Atzi'n tze'n qniky'in ntzaj tyek'intaq kyb'e'y tuk'a tqoptz'ajil q'aq' wa'lintten, ex atzi'n tze'n q'ijl, ntzaj tyek'intaq kyb'e'y toj jun muj wa'lin tten.

I kub' kawin aj Israel tu'n qMan Dios

(Núm. 14:20-35)

³⁴Tej tb'inte qMan Diosjo kyyola, b'e'x tzaj txqan tq'oj ex kub' tq'ma'n jun tyol twutzxix kyjalu'n: ³⁵Nixjun ichin, a te' ch'uq kyyajil lo, a tixqeqix, ktla'b'iljo tb'anil tx'otx' xi ntziyin tu'n t-xi nq'o'n kye kyxe'chil. ³⁶O'kx Caleb, a tk'wal Jefone ktlontil, ex kxel nq'o'nji'y tx'otx' a xb'aj tb'etsin te te ex kye tk'wal, tu'n ma tz'ok lipe ti'j qMan Dios. ³⁷Ex noqpe tu'n kypaja xjaw q'ojle qMan Dios wi'ja, ex tzaj tq'ma'n we'y kyjalu'n: Ex ikyx tejiy mi tz'okx te antza. ³⁸Alkye te k-okixtz, a Josué, a tk'wal Nun, a nmojin ti'ja; q'uqb'inx a tk'u'j, qu'n atzin kxel q'onte tx'otx'jo kye aj Israel. ³⁹Ex ayetzi'n kyk'wala, a kyq'ma'y kyij' qa tu'ntaq kyxi q'i'n kyu'n kyajq'oja, exqatzi'n a na'm tel kyniky' ti'jjo wen ex ti'jjo nya wen, ok kchi okix kye' tojjo tx'otx' anetzi'n, qu'n kye kxel nq'o'ni'y. ⁴⁰Me atzi'n kye', kux chi meltz'aja ex kux che'xa toj tzqij tx'otx' toj tb'eyil Ttxuyil a' Kyaq tb'i.

Kub' kyij' aj Israel Horma

(Núm. 14:39-45)

⁴¹Ankye' tzaj kytzaq'b'in we'y kyjalu'n: Ma qo b'inchin qe' il twutz qMan Dios. Ma qo'x qe' tu'n qq'ojin, tze'nkuxjo o tq'ma qMan Dios qe'y, a qDiosa. Teyilex junjun kye' jaw kytzyu'n kyb'ujb'ila ex kub' kyb'inchin kyib'a tu'n kyxi'y toj q'oj toj pin tze. ⁴²Me ante qMan Dios tzaj tq'ama'n we'y kyjalu'n: Qmanxa kye tu'n mi che'xa b'u'jil, qu'n nti'qi'n intin kyxol, tu'ntzin mi chi kub'a kyu'n kyajq'oj. ⁴³Xi nq'ma'n we' kye'y, me

mixa in kub' kyb'i'ni'y; qala' mixa kub' kynimineji'y tnu'k'b'il qMan Dios, ex jaw kynimsin kyib'a, exsin i xi'tza toj pin tze. ⁴⁴Ex b'e'x i etz amorreos kyil'ja, aye' nchi najantaq twi' wutz anetzi'n; i etz lipin kyil'ja tze'nqeku' sichil, ex b'e'x i kub'e kyu'n, tzaj xkye toj Seir ex pon b'aj tzma Horma. ⁴⁵B'e'xsin i meltz'ajtza, ex i ok te'n oq'il twutz qMan Dios, me mi xa i tzaj b'i'ni'y tu'n qMan Dios ex mixa i tzaj tzaq'b'ini'y tu'n. ⁴⁶Tu'ntzintzjo, b'e'x i kyija najal ila' tyem toj Cades.

I b'et israelitas toj tzqij tx'otx'

2 ¹B'e'xsin o xi'tz toj tzqij tx'otx', toj tb'eyil Ttxuyil a' Kyaq tb'i, tze'nkuxjo tzaj tq'ma'n qMan Dios we'y. Ex o b'et nim q'ij ti'jela' wutz te Seir. ²Tzajtzin tq'ma'n qMan Diosz we'y kyjalu'n: ³Ma b'et q'ij noq nchi b'eteji'y ti'jela' wutz lo, atzi'n ja'lin, kux che'xa toj jawnex. ⁴Ex q'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Aj kyiky'xa toj kytx'otx' kyermana, aye' tyajil Esaú, aye' nchi najan Seir, aye' kchi tzajil xob' kye'y, me b'a'nx chi ka'yin kyib'a. ⁵Mi chi b'ujin kyuk'a, qu'n nlay txi nq'o'n ch'in kytx'otx'a ti'j kytx'otx', qu'n o txi nq'o'nji'y pin tze te Esaú, a tok ti'jela' wutz Seir. ⁶Ktzajil kylaq'o'n kywa'y kye, ex kchi wa'la, ex ikyxjo kyk'wa'y che'we ktzajil kylaq'o'n kye, ex kchi k'wala. ⁷Qu'n ma chi kub' ky'i'wle'n tu'n qMan Dios, a kyDiosa toj tkyaqiljo kyb'inchb'i'n, ex ma chi ok ka'yin tu'n tej xi b'eta toj tzqij tx'otx'. A'lixjo kab'k'al (40) ab'qe b'et qMan Dios, a kyDiosa kyuk'i'y, ex mi xi kyija, a nti'xch'intla at kye'y. ⁸Tb'ajlenxi' ikyjo, majx o iky'ku ti'jela kytx'otx' qerman, aye' tyajil Esaú, aye' nchi najantaq Seir toj tb'eyil Arabá, a ntzaj Elat ex Ezió-geber. Te' ikyjo, b'e'x o meltz'aj toj tb'eyil tzqij tx'otx' te Moab. ⁹Ex tzaj tq'ma'n qMan Dios we'y kyjalu'n: Mi chi ok kyyeki'n aj Moab' ex mi chi b'ujin kyuk'a, qu'n mi txi nq'o'n ch'in kytx'otx'a ti'j kytx'otx', tu'n o txi nq'o'nji'y tx'otx' Ar te kytx'otx' tyajil Lot. ¹⁰Tojjo tx'otx' lo ojtze, aye emitas nchi najantaq antza, ex matij tnamtaq, txqanxtaq xjal toj ex ma tijtaq kywe', tze'nqeku' tyajil Anac. ¹¹Majqextaqtzintz exqatzi'n anquitas nchi ok q'o'ntaq te matij kywe', me emitas kyb'i toktaq kyu'n moabitas. ¹²I najan horeos toj Seir ojtze wen, me b'e'x i ex lajo'n kyu'n tyajil Esaú ex b'e'x i kub' b'yo'n kyu'n, ayetzintz i kyij te kyxel, tze'nku' b'ant kyu'n israelitas ti'jjo tx'otx' te Canaán, a xi q'o'n kye tu'n qMan Dios. ¹³Tzaj tq'ma'n qMan Dios kyjalu'n: Kujqexa kyb'inchinku kyib'a ja'lin, kux chi jlajixa toj tq'ob' a' Zered. B'e'xsin o iky'xtz toj tq'ob' a'. ¹⁴Otaqxe tziky' junk'al wajxaqlaj (38) ab'q'e tej qetz Cades-barnea, tejxi qlajinx toj tq'ob' a' Zered. Te' ikyjo, otaq chi kyimjo jni' ichin toj tzqij tx'otx', a otaq japin kyab'q'e tun kyxi' toj q'oj, tze'nkuxjo otaq tq'ma qMan Dios. ¹⁵Ex tzaj tq'o'n qMan Dios tipen kyib'aj, tu'n kykyim kykyaqilx. ¹⁶Tej kyb'aj kyimjo jni' ichin, a otaq japin kyab'q'e tu'n kyxi' toj q'oj, ¹⁷tzaj tq'ma'n qMan Dios we'y kyjalu'n: ¹⁸Texjo q'ij ja'lin, kchi jlajexila toj tniqachil tx'otx' te Moab' tu'n kykani'n toj tnam te Ar. ¹⁹Aj kykani'n toj tniqachil kytx'otx' amonitas, mi chi ok kyyeki'n, ex mi chi b'ujin kyuk'a, qu'n nlay txi nq'o'n ch'in kytx'otx'a ti'jjo kytx'otx', tu'n o txi nq'o'n te kytx'otx' tyajil Lot. ²⁰Ex ikyxjo tx'otx' lo, toktaq tb'i kyu'n xjal te kytx'otx'jo xjal matij kywe', qu'n i naja'n xjal toj ojtze, aye' matij kywe', aye' ok kyq'o'n amonitas te zomzomeos. ²¹Nimxtaq kyipin, txqanxtaq kyb'aj ex nmatijtaq kywe', tze'nqeku' tyajil Anac, aye' i kub' b'yo'n qMan Dios kywutz amonitas. Atzi'n tej kyex, aye amonitas i kyij najal te kyxel. ²²Ikyxix kub' b'inchin qMan Diosjo kyuk'a tyajil Esaú, aye' nchi najantaq Seir, tej kykub' b'yo'n horeos tu'n kywutz tyajil Esaú, ex aye tyajil Esaú i ex lajonkye tu'n kykyij najal toj, ex axtza najleqa kyojjo q'ij ja'lin. ²³Ch'ima

ikyx b'ajjo tej tkub' kyil'j aveos, a otaq chi najan kyoj koj'b'il te tx'otx' Gaza, kyu'n caftoreos, a i tzaj toj tnam Caftor, ex aye i kyij najal te kyxel. ²⁴Tb'ajlenxi' ikyjo, tzaj tq'ma'n qMan Dios qe kyjalu'n: Kyb'inchinku kyib'e tu'n kyxi'y, exsin kux chi jlajinxta toj tq'ob' a' Arnón. Kyb'intzi'n, kxel nq'o'n Sehón, a amorreo, a nmaq kawil te Hesbón toj kyq'ob'a, majxjo ttx'otx'. Kux chi okxa tzyulte ja'linku, ex kux chi b'ujin tuk'a. ²⁵Texjo q'ij ja'lin, kxel nq'o'n kyxob'il tkyaqil tnam ite' twutz tx'otx' kywutz. Ajtzin kyb'ijti'y kyu'n, b'e'x kchi jawel lu'lin tu'n kyxob'il ex b'e'x k-okil b'is kyil'j.

Kub' ti'j Sehón, a nmaq kawil kyu'n aj Israel

(Nm 21: 21-30)

²⁶I tzaj nsma'n nsa'n toj tzqij tx'otx' te Cademot te Sehón, a nmaq kawil te Hesbón, kyuk'a' b'anil tqanil lo: ²⁷“Q'ontza amb'il qe'y tu'n qiky'xa toj b'e' toj ttx'otx'a, qu'n noq toj nim b'e kqo b'etale qe', ex mi qo okx b'eta toj ttx'otx'a. ²⁸K'a' tzaj tk'a'yin qwa'y, ex kqo wa'la, ikyxjo qk'wa'y che'we, ex kqo k'wala. O'lx qeji'y qaj tu'n ttzaj tq'o'n amb'il qe'y tu'n qiky'xa toj ttx'otx'a. ²⁹Ikyjo tze'n xkyb'ince tyajil Esaú quk'i'y, aye' nchi najantaq Seir, exqatzi'n moabitas, aye' nchi najantaq Ar. Q'ontza amb'il qe'y tu'n qlajixa toj nim a' Jordán tu'n qkani'n tojjo tx'otx' a ntzaj tq'o'n qMan Dios, a qDiosa qe'y”. ³⁰Me mi xttziye Sehón, a nmaq kawil te Hesbón tu'n qik'x toj ttx'otx', qu'n otaq txi tz'u'xin tanmin tu'n qMan Dios, a tDiosa tu'n tkub' tz'aq toj qq'ob', tzenkuxjo b'ant tu'n. ³¹Tzajtzin tq'ma'n qMan Diosz we'y kyjalu'n: Ma txi nq'o'n we' Sehón toj kyq'ob'a tuk'ix ttx'otx'. Kux chi okxa toj ja'lin, ex kytzyunku'y te kye'y. ³²B'e'xsin etz Sehóntz kyuk'a tkyaqil t-xo'l q'aq' tu'n kyb'ujin qil'j toj Jahaza. ³³Me b'e'x tzaj tq'o'n qMan Dios, a qDios toj qq'ob', ex b'e'x kub' ti'j qu'n, kyuk'ix tk'wal exqatzi'n t-xo'l q'aq'. ³⁴B'e'xsin i kub' qtzynu'tz kykyaqil kytanmin ex b'e'x i kub' qyuch'in; jniqa' ichin, qya, k'wal ex nixjun kyij a'nq'in. ³⁵O'lkqix alu'mj i tzaj qin te qe, exqatzi'n noq ti'chaqku, a wiyilqa i etz qin kyojo tnam a kub' kyil'j qu'n. ³⁶Tzaj xkye toj tnam Aroer, a tkub' niqayin tk'atz nim a' Arnón, exsi'n tnam at toj chq'ajlaj, pon b'aj tzmax Galaad, nixjun tnam xkye qil'j, qu'n kykyaqilx i tzaj tq'o'n qMan Dios, a qDios toj qq'ob'. ³⁷Noqtzintu'ntzjo mix o iky'xi'y toj kytx'otx' amonitas, nix tziyila nim a' Jaboc ex nix kyojjo tnam ite' toj pin tze, a tkyaqil lugar, a i tzaj tq'ma'n qMan Dios qe tu'n mi qo b'ujinitaq kyil'j.

Kub' ti'j Og a nmaq kawil te Basán kyu'n israeitas

(Nm 21.31-35)

3 ¹Tej kyja'taq qxi' Basán, b'e'x etz Og, a nmaq kawil tojjo tnam anetzi'n kyuk'a tkyaqil t-xo'l q'aq' tu'n kyb'ujin qil'j toj Edrei. ²Me tzaj tq'ma'n qMan Dios we'y kyjalu'n: Mi tzaj xob'a te, qu'n ma txi nq'o'n toj tq'ob'a, junx kyuk'a' t-xo'l q'aq' ex ttx'otx'. Iky k- okil b'inchinjy ti'j tze'nku' ok b'inchin ti'j Sehón, a nmaq kawil kye amorreos a nkawintaq toj Hesbón. ³Tzajtzin q'o'n Og, a nmaq kawil kyuk'a t-xo'l q'aq' toj qq'ob'a tu'n qMan Dios, a qDiosa, ex b'e'x i kub' qb'yo'n kykyaqilx. Ex nixjun kyij anq'in. ⁴Kykyaqilxjo ttanmin i tzyet qu'n; ex nix jun tnam a mixtla tzyeta qu'n. Tu'n kykyaqilx tzyet oxk'al laj (70) tnam qu'n, tkyaqiljo tx'otx' Argob, a ite'kxtaq tjaq' tkawb'il Og te Basán. ⁵Kykyaqilxjo tnam lo tokilataq muro kyil'j, a ma tij kywe', tokila kyjpel ex kyqan te tzyub'ilkye, ex mixa i ok ajletiljo txqantl tnam te tkwentil, a nti' muro tok kyil'j. ⁶Ex b'e'x i kub' qyuch'in, tze'nkuxjo oka Sehón qu'n, a nmaq kawil te Hesbón; kykyaqilxjo ichin, qya ex k'wal, i kub' qb'yo'n toj junjun tnam. ⁷Me kykyaqilxjo alu'mj exsi'n

jni' noq ti'chaqku at kye toj kytanmin, b'e'x i el qi'n te qe.
⁸ Ikytzin b'ajjo tojjo q'ij ikyjo, tej ttzyet kytx'otx'jo kab'e nmaq kawil kye amorreos qu'n, aye' ite'taq toj tumil tjawnitz q'ij te nim a' Jordán, tzaj xkye toj tanq'il a' Arnón ex pon b'aj tzma twi' wutz Hermón. ⁹ (Atzi'n tb'i' wutz lo toktaq kyu'n sidonios, Sirión, ex atzi'n kyu'n amorreos toktaq tb'i kyu'n te Senir). ¹⁰ Kykyaqilxjo tnam ite'taq toj chq'ajlaj, ex tkyaqil tx'otx' te Galaad ex tkyaqil tx'otx' te Basán, pon b'aj tzma Salca ex Edrei, aye' tnam ite'kx'taq tjaq' tkawb'il Og te Basán, a i tzyet qu'n. ¹¹ O'kx Og, a nmaq kawil te Basán kyij anq'in ti'j kyyajiljo xjal matij kywe'. Atzi'n twatb'il junx te kxb'iltaq, te kyaje metros twe' ex ch'lime kab'e metros twutz. Kyojjo q'ij ja'lin, axtza ta'ye' twatb'il toj Rabá, a kytanmin amonitas.

Kub' pa'yit tx'otx' toj tumil tjanintz q'ij te nim a' Jordán

(Nm 32:1-42)

¹² Tej ttzyetjo tx'otx' qu'n anetzi'n, a tx'otx' txi xkye toj Aroer, a tkub' tk'atz tanq'il a' Arnón ex pon b'aj tzma toj tniky'aj pin tze te Galaad kyuk'ixjo tnam ite' toj, b'e'x xi nq'o'n kye ch'uq tyajil Rubén ex kye ch'uq tyajil Gad. ¹³ Tb'ajlenni' ikyjo, kye' niky'jin tyajil Manasés xi nq'o'neji'y txkyijb'in tx'otx' te Galaad ex tkyaqil tx'otx' te Basán, a tokx'taq tjaq' tkawb'il Og ojtze. (Tkyaqiljo tx'otx' anetzi'n te Argob, a at toj B'asan, ajtzqi'ntaq qa kytx'otx'taq refaitas. ¹⁴ Ante Jair, a tk'wal Manasés, kub' ttzyu'n tx'otx' Argob, a pon tniqachil tuk'a' tx'otx' te Gesur ex Maaca, exsin ok tq'o'ntz tb'i' tx'otx' anetzi'n te Basán-havot-jair, atzin tb'i' tok ja'lin). ¹⁵ Atzi'n tx'otx' te Galaad, xi nq'o'n kye ch'uq tyajil Maquir. ¹⁶ Atzi'n kye ch'uq tyajil Rubén ex ch'uq tyajil Gad, a kytx'otx'jo xi' nq'o'n, a nxi xkye toj tx'otx' te Galaad pon b'aj toj tanq'il a' Arnón tu'n tpon b'aj toj tniky'aj chq'ajlaj ex toj nim a' Jaboc. Atzin oki'n te tniqachil kytx'otx' amonitas. ¹⁷ Ex majxjo tx'otx' te Arabá xi nq'o'n kye, a tkub' toj tumil tjawnintz q'ij tk'u'j wutz Pisga, ex a nim a' Jordán ok te tniqachiljo tx'otx' lo, tzaj xkye ttzi' nijab' te Cineret npon b'aj tzma ttzi Ttxuyil a' Pitz'maj. ¹⁸ Kyojjo q'ij anetzi'n, xi nq'ma'nji'y nuk'b'il lo kye'y kyjalu'n: Ma tzaj q'o'n tx'otx' lo kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. Me ayetzi'n ichin, kykyaqilx kchi k'wel nej tuk'a kyb'ujb'il kywutz kyerman, aye' aj Israelqa. ¹⁹ O'kqix kyxu'jila, kyk'wala exqatzi'n kyali'n a nim kyb'aj kchi kyjel kyojjo tnam o chex nq'o'n kye'y. ²⁰ Tzmaxa kchi meltzajil kyeji'y tojjo tx'otx' o txi nq'o'n kye'y, ajxa t-xi tq'o'n qMan Dios ajlab'l kye kyermana, tze'nku' xb'ant tu'n kyuk'i'y, ex ajxa ttzyetjo tx'otx' kyu'n, a ktzajel q'o'n kye tu'n qMan Dios, a kyDios, tjajaxe nim a' Jordán.

Xi q'ma'n nuk'b'il te Josué

²¹ Tojjo q'ij ikyjo, i xi nq'ma'nji'y nuk'b'il lo te Josué kyjalu'n: Ma tlonte teji'y tkyaqilxjo ok tb'inchin qMan Dios, a kyDiosa kyil'jo kab'e nmaq kawil; ikytzin k-okil tb'inchin qMan Diosjo kyil'jo txqantl tnam a ja' kky'eliy. ²² Mi tzaj xob'a kye, tu'n a qMan Dios, a kyDiosa kb'ujil te kyxela.

Mixa okxa Moisés toj tx'otx' te Canaán

²³ Tojjo q'ij anetzi'n, in kub'sin nwutza te qMan Dios kyjalu'n: ²⁴ Ay nMan Dios, ma kub' tyek'in toklin ex tipen nwutza. Qu'n ¿alkye juntl dios at toj kya'lj mojqa twutz tx'otx', tu'n tb'ant jun ti' tu'n, tze'nqeku' nchi b'ant tu'n? ²⁵ Chin kub'sin nwutza tey tu'n wiky'xa lolte' tb'anil tx'otx' tjajaxe nim a' Jordán, jni' tb'anil pin tze exqatzi'n wutz Líbano. ²⁶ Me otaq tzaj tq'oj qMan Dios wi'ja noq tu'n kypaja, tu'ntzintzjo mixa in ok b'i'ni'y tu'n, qala' tzaj tq'ma'n we'y kyjalu'n: ¡Tuk'ixjo

ja'lin! Mi tzaj tq'ma'n majla we'y ti'jjo lo. ²⁷ Kux jaxa twi' wutz Pisga, ex ka'yinxax toj tumil tjawnintz q'ij, toj tumil ku'mnin, toj tumil telninx q'ij ex toj tumil jawl, tu'n nlay tzik'xa tjajaxe nim a' Jordán. ²⁸ Q'manxjiy jni' nuk'b'il te Josué, kajsinxax tk'u'j ex q'o'nxa tipen, tu'n a k'wel nej twutzjo tnam lo, ex a kxel q'onte' tx'otx' kye, a ktlontela. ²⁹ Ex antza o kyija tojjo chq'ajlaj tkub' twutz Bet-peor.

Xi tq'ma'n Moisés kye israelitas tu'n tkub' kynimin tkawb'il qMan Dios

4 ¹ Atzi'n ja'lin, ayeji'y tyajil Israel, kyb'intzji'y kawb'il ex nuk'b'il, a kchi xel nxnaq'tzi'n kye'y, tu'ntzin kykub' kyb'inchin ex tu'n kyanq'i'n, ex tu'ntzin kyokxa tzyulte' tx'otx' a ktzajel tq'o'n qMan Dios kye'y, a kyDios kyxe'chila. ² Mi tz'ok kyz'aq'tzi'n jun yol ti'j ex nix tu'n tel ky'i'n jun yol ti'j tkawb'il, qala' kyniminqeku'y tkawb'il qMan Dios, a kyDiosa. ³ Kylonte kyeji'y b'ant tu'n qMan Dios toj Baal-peor, tej kykub' tb'yo'n qMan Dios, a kyDiosa tkyaqiljo xjal, a i te'taq kyxola, aye' i k'ulin twutzjo dios Baal te' tnam anetzi'n. ⁴ Me ayetzin kye', ayeji'y ite'n tz'aqle twutz qMan Dios, a kyDiosa, axtza itz'eqi'y kyojjo q'ij ja'lin. ⁵ Kyq'onktzin kykwenta ti'j, o chex nxnaq'tzin we' kawb'il ex nuk'b'il kye'y, tze'nkuxjo tzaj tq'ma'n qMan Dios, a nDiosa we'y, tu'ntzin kykub' kyb'inchin tojjo tx'otx' ja' kchi okixi'y tu'n tkub' kytzyu'n te kye'y. ⁶ Kyniminqeku'y ex kyb'inchinqeku'y, tu'n ayetzin kchi tzajel q'onte kynab'lji'y ex kyotzqib'la kywutz tnam aj kyb'inte' jni' nuk'b'il lo, ex kkyq'ma'b'il kyjalu'n: Axt'e' tnam lo, ax t'nab'l ex tojtzqib'l, ex juntij tnamx. ⁷ Qu'n ¿Ankyex jun nmaq tnam niqayin ta'ye tdios tk'atz, tze'nku' ta'ye qMan Dios, a qDios, a majx at quk'a aj t-xi qqanin mojb'il te? ⁸ Ex ¿Ankye jun matij tnam ite' tley ex tnuk'b'il a jikyinqexix tzenqeku' ley nchi xi nq'ma'n kye'y ja'lin? ⁹ Tu'ntzintzjo, kyq'onktzin kykwentza ti'jjo jni' o kyli'y, exsin kyk'u'nkuxtza toj kyanmi'n, a luqe'y izt'qixa, tu'ntzin mi chi el naja toj kyk'u'ja, ex kyxnaq'tzinqexa kye kyk'wala ex kye kychma'n. ¹⁰ Tojjo q'ij tej kyte'n twutz qMan Dios, a kyDiosa twi' wutz Horeb, tzaj tq'ma'n we'y kyjalu'n: Chmonqeka xjal, tu'ntzin tok kyb'i'n nyola, ex tu'ntzin tten kyxob'il nwutza tkyaqil q'ij a luqe' itz'qex twutz tx'otx', ex tu'ntzin t-xi kyxnaq'tzin kye kyk'wal tu'n ttzaj kyxob'sin kyib' we'y. ¹¹ B'e'xsin i tzaj laq'e'y t-xe wutz tej tzunxtaq njulinx tu'n q'aq' twutz kya'lj, atzi'n tsib'el ikytaqjo tzenku' q'aq' muj jun tij qxopinx. ¹² Tzajtzin yolin qMan Diostz kye'y toj tqan q'aq' exsin kyb'inti'tza tajq'ojil tyol, me mixa kylonti'y jun twutzb'iyil, qala' o'kxjo tajq'ojil twi' kyb'inti'y. ¹³ Tzaj tq'ma'n qMan Diosjo tyol, a kyij b'ant ti'j tu'n kyuky'i'y, tu'n tkub' kyb'inchinji'y lajaj kawb'il, aye' i kub' ttz'i'b'in tib'aj kab'e tz'lan ab'j. ¹⁴ Ex tzaj tq'ma'n qMan Dios we'y kyojxjo q'ij anetzi'n, tu'n kyxi nxnaq'tzi'n jni' ley exqatzi'n jni' nuk'b'il kye'y, tu'ntzin kykub' kyb'inchin tojjo tx'otx' a ja' kchi okexi'y tu'n tkub' kytzyu'n te kye'y.

Xi q'ma'n kye israelitas tu'n mi chi k'ulina kywutz jni' dios

¹⁵ Tojjo q'ij tej tyolin qMan Dios kyuky'i'y twi' wutz Horeb toj tqan q'aq', nti'x jun twutzb'iyil kylonti'y, tu'ntzintzjo b'a'nx chi ka'yin kyib'a, ¹⁶ tu'n mi tz'okxa toj kynab'la tu'n tkub' kyb'inchin jni' idolos ex twutzb'iyil jun ti', twutzb'iyil jun ichin mojqa twutzb'iyil jun qyaj, ¹⁷ mojqa twutzb'iyil jun txukj a at twutz tx'otx', mojqa twutzb'iyil jun txukj a npurin twutz kya'lj, ¹⁸ mojqa twutzb'iyil jun txukj a n-el jililin tuk'a tk'u'j twutz tx'otx', mojqa twutzb'iyil jun kyixj a at toj a'. ¹⁹ Qu'n qa ma chi jax kyka'yi'n twutz kya'lj, ex aj kylonti'y q'ij, yaya,

che'w ex tkyaqiljo at twutz kya'j, tu'n tpon kyk'u'ja kyij' tu'n kyk'uli'n kywutz ex tu'n kyajb'i'n kye; tu'n a qMan Dios, a kyDiosa kyij q'onte kye tkyaqil tnam twutz tx'otx'. ²⁰ Me ayetzin kyetz a qMan Dios etz q'inkye'y toj tx'otx' te Egipto, a jornden ntzaj b'unmix kxb'il toj, tu'n kyoka te ttanmin, tzenku' ite'ki'y te kyojjo q'ij ja'lin. ²¹ Me noq tu'n kypaja, b'e'x tzaj txqan tq'oj qMan Dios wuk'i'y, ex b'e'x kyij b'ant ti'j jun tyol wuk'i'y, tu'n mina chin ikxi'y toj nim a' Jordán ex tu'n mi chin okxi'y tojjo tx'otx' ktzajil q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, akyDiosa, tu'n tkub' kytzyu'n. ²² Tu'ntzintzjo kchin kyimela tojjo tx'otx' lo, ex nlay chin iky'xa toj nim a' Jordán; me atzi'n kye', kchi iky'ix kye' tu'n tkub' kytzyu'nji'y tb'anil tx'otx' anetzi'n. ²³ Me kyq'onkxix kykwenta kyij'e, tu'n mina tz'el naja' tyol qMan Dios, a kyDiosa, a kyij b'ant ti'j tu'n kyuk'i'y, ex mi chi kub' kyb'i'nchi'n ídolo mojqá twutzb'iyil jun ti'j, a o tzaj tq'ma'n qMan Dios tu'n mi chi kub' kyb'inchini'y. ²⁴ Tu'n ajo qMan Dios, a kyDiosa, ikyjo tzenku' jun q'aq' nkub' b'aj jun ti' tu'n, ex b'a'n xky'aqin. ²⁵ Ajtzin kyanq'in kyk'wala ex kychma'n, ex ajtzin kykub' tiji'n toj tx'otx', exsin qa ma tz'okx iltz toj kynab'la tu'n tkub' kyb'inchin' jun ídolo mojqá twutzb'iyil jun ti'j, ex qa ma kub' kyb'inchin' nya b'a'n twutz qMan Dios, a kyDiosa tu'n ttzaj tq'oj, ²⁶ k-okil nq'o'n kya'j ex tx'otx' te tstiyl kyij'a, qa junpaqx kchi kyimela twutzjo tx'otx' k'wel kytzyu'n aj kyiky'xe toj nim a' Jordán. Mi chi naja'n nim q'ij antza, qala' b'e'x kchi kyimela kykyaqilxa. ²⁷ Ex a qMan Dios kxel slamenkye'y kyoj tnam, ex noq jte'b'in kyb'aja kyjel a'nq'in kyxoljo tnam a ja' kchi xel q'i'ni'y tu'n qMan Dios. ²⁸ Antzetzintz kchi k'ulili'y kywutzjo ídolo, a b'inchinqe kyu'n ichin, a b'inchinqe tuk'a tze ex tuk'a ab'j, a mib'en chi ka'yin, mib'in chi b'in, mib'in chi wa'n ex mib'in chi siqin. ²⁹ Me qa ma chi jyo'n ti'j qMan Dios, a kyDiosa tuk'a tkyaqil kyanmin ex tuk'a tkyaqil kychwinqila antza, ok kjetil kyu'n. ³⁰ Qa ma tz'ajtz ti'j kyanmi'n tuk'a qMan Dios, a kyDiosa aj kyte'n toj b'is ex yajb'il, ex qa ma kub' kyb'i'n tyol, ³¹ tu'n nimxix te qMan Dios, a kyDiosa tq'aq'b'il tk'u'j kyija, nlay chi kyij tzaqpi'n tu'n ex nlay chi kub' b'yo'n tu'n, ex nlay tz'el najjo tyol toj tk'u'j a kyij b'ant ti'j tu'n kyuk'a kyxe'chila.

Noq jun Dios at

³² Kyxpich'inqekujiy jni' na'b'itz a o chi b'aj tej tkub' tb'inchin qMan Dios ichin twutz tx'otx' ex ja'lin, qa at-xe jni' noq ti'chaqku o b'aj toj tkyaqil twutz tx'otx', mojqá at juntl o b'ijte tze'nku' lo. ³³ ¿Atpela jun tnam a o tb'inte tajq'ojil twi' qMan Dios toj tqan q'aq', tze'nku' o kyb'inti'y, exsin na'm kykyimtzá? ³⁴ ¿Atpela jun dios o tz'etz q'inte jun tnam tjaj' tkawb'il juntl tnam tu'n tok te te, tuk'a joyb'il, tuk'a techil, tuk'a tb'inchb'en, tuk'a q'oj, tuk'a tipen, ex tuk'a tb'inchb'in a xob'ajelxix, tzenku' b'ant kyij'a ex kywutzku'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa toj Egipto? ³⁵ Ma chi tzaj yek'i'n jni' lo kye'y, tu'ntzin tel kyniky'a qa o'lx qMan Diosjo Dios ex qa nti' juntl ti'jb'inxe. ³⁶ Tzmax toj kya'j tzaj yolín qMan Dios kye'y tu'n kyxnaq'tzajtza, ex kub' tyek'in juntij tq'aq' kye'y twutz tx'otx', ex o kyb'i'y tajq'ojil twi' toj tqan q'aq'. ³⁷ I ok tk'u'jlin qMan Dios kyxe'chila, ex i jaw tsk'o'n jni' kyyajila, tu'mpetzi'n i etz q'i'n tu'n toj Egipto tuk'a nimxix tipin. ³⁸ Ex kywutzku'y i ex tlajo'n jni' tnam, a txqanx kyb'aj ex nim kyipen kywutza, noq tu'n kyokxku'y ex noq tu'n t-xi tq'o'nku' kytx'otx' te kye'y, tzenku' ja'lin. ³⁹ Tu'ntzinjo, tz'elx kyniky'a ti'j ja'lin ex kyk'u'nkuxa toj kyanmi'n, qu'n te qMan Dios, ate Diosjo te toj kya'j ex te twutz tx'otx', ex nti' juntl. ⁴⁰ Kyniminkujiy tnuk'b'il ex tkawb'il, a nhex q'ma'n kye'y ja'lin, tu'ntzin kyanq'i'n toj tb'anil, exqatzi'n kyyajila chi ul anq'in kyij'benxi'y, ex tu'n

kyte'n ila' q'ij twutzjo tx'otx' kxel tq'o'n qMan Dios, a kyDiosa kye'y te jun majx.

Aye' tnam te kyewb'il xjal

⁴¹ B'e'xsin jaw tsk'o'n Moisés oxe tnam toj tumil tjawnitz q'ij te nim a' Jordán, ⁴² tu'n t-xi' xjal ewil, a nti'taq b'isin tu'n tu'n tkub' tb'yo'n jun t-xjalil, ex nti'taq tq'oj tuk'a, qa ma txi' ewil kyojjo tnam anetzi'n, kklelet tchwinqil. ⁴³ Ayetzin kyb'i tnamjo lo: Beser, a at toj tzqij tx'otx' toj chq'ajlaj, atzin k-ajb'iljo kye tyajil Rubén; Ramot te Galaad, atzin k-ajb'iljo kye galaaditas, ex Golán, a at toj Basán, atzin k-ajb'iljo kye tyajil Manasés.

Xi tu'jin Moisésjo lajaj kawb'il kye israelitas

⁴⁴ Atzin leyjo lo xi tq'o'n Moisés kye tyajil Israel. ⁴⁵ Ayetzin kawb'iljo, leyjo ex nuk'b'iljo i xi tu'jin Moisés kye israelitas tej kyetz Egipto, ⁴⁶ tej ite'taq tojjo chq'ajlaj, a at naqayin tk'atz Bet-peor, toj tjawnitz q'ij te nim a' Jordán. (Nejkutaq, ayetaq kye amorreos nchi najantaq tojjo tx'otx' anetzi'n, tej tokxtaq tjaj' tkawb'il Sehón, a nmaq kawil, a nkawintztaq tzmax Hesbón, a kub' ti'j tu'n Moisés kyuk'a aj Israel, tej kyetz Egipto. ⁴⁷ Ex kub' kytzyu'n ttx'otx', ex ttx'otx' Og, a nmaq kawil te Basán. Ayetzin kab'e nmaq kawiljo lo kye amorreos, a nchi najantaq toj tumil tjawnintz q'ij te nim a' Jordán. ⁴⁸ Atzi'n tx'otx' lo, ntzaj xkye toj Aroer ttziyila tq'ob' a' Arnón, pon b'aj tzma twi' wutz Sión, a tok tb'i te Hermón. ⁴⁹ Ex majxjo tkyaqil tx'otx' te Arabá toj tumil tjawnintz q'ij te nim a' Jordán, pon b'aj tzma ttzi ttxuyil a' te Arabá, t-xe wutz Pisga).

Lajaj tk'awb'il qMan Dios

(Ex 20:1-17)

5 ¹ I oktzin tchmo'n Moisés tkyaqil aj Israel ex xi tq'ma'n kye kyjalu'n: Ayeji'y aj Israel, kyb'intzji'y kawb'il exqatzi'n nuk'b'il a kchi xel nq'ma'n kye'y ja'lin. Kyxnaq'tzinqeku'y ex kyq'onka tilil tu'n kykub' kyb'inchin'. ² Kyij b'ant ti'j jun tyol qMan Dios, a qDios quk'a twi' wutz Horeb. ³ Nya kyuk'a qxe'chil kyij b'ante ti'jjo yol lo, qala' quk'a, a awo luqo itz'qox ja'lin tzalu'n. ⁴ Kywutzku'y tzaj yolín qMan Dios kye'y toj tqan q'aq' tzma twi' wutz. ⁵ Ayintaq we' intin kyxola tuk'a qMan Dios, tu'ntzin t-xi nq'ma'nji'y tyol qMan Dios kye'y, qu'n b'e'x i tzaj xob' kye' te q'aq' ex mix i jaxi'y twi' wutz. Ex tq'ma we'y kyjalu'n: ⁶ Ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa, a etz q'inkye'y toj tx'otx' te Egipto, a ja' iteni'y te aq'nil. ⁷ Nti' tu'n tten txqantl kydiosa wi'jb'inx'i'y. ⁸ Mi kub' kyb'inchin' jun ídolo, nix twutzb'iyil jun ti' ti'jjo at twutz kya'j, nix ti'jo at twutz tx'otx' ex nix ti'jo at toj ttxuyil a'. ⁹ Mi chi kub' meje'y kywutz ex mi chi ajb'i'n kye. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa, a nim wipi'n ex ex b'a'n chin xky'aqi'n. Tu'mpetzi'n chi k'wel nkawinji'y k'walb'aj, chmamb'aj ex xkachmamb'aj, noq tu'n tpajjo nchin el iky'i'n tu'n kytata. ¹⁰ Me kukx ktemb'il tq'aq'b'il nk'u'jji'y kyij'jo kyyajila a k'u'jlinq'i'n kyu'n ex nkub' kyb'inchin' nkawb'ila. ¹¹ Mi tzaj kyjk'u'n tb'i qMan Dios, a kyDiosa, a noq toj kyyola, qu'n nlay tziky'x til jun xjal tu'n Qman Dios kukxjo, a ntzaj tj'k'u'n tb'i toj tyol. ¹² Kypa'milji'y q'ij te ajlab'l tu'n tkub' xjansit, tze'nkuxjo o tzaj kye'y tu' tq'ma'n qMan Dios, a kyDiosa. ¹³ Qaq q'ij kchi aq'nila toj semana, ex k'wel kyb'inchin' tkyaqil kyaq'i'n kyojjo q'ij lo. ¹⁴ Me atzi'n toj twuqin q'ij k-okil te ajlab'l, tu'n kyk'uli'n twutz qMan Dios, a kyDiosa. Nti' tu'n kyaq'ni'n tojjo q'ij ikyjo, nix jun kyk'wala q'a ex txin, nix jun kyaq'nila ichin ex qya, nixjun kywakixa, nix jun kyburra exqatzi'n txqantl kyalin, nixpe aye' b'etin xjal ite' kyxola, tu'ntzin kyajla'n kyaq'nila

ichin ex qya tze'nku' te. ¹⁵ Kyna'ntzji'y tej kyte'n te aq'nil toj tx'otx' te Egipto, ex a qMan Dios, a kyDiosa etz q'inkyey tuk'a txqan tipen antza, tu'ntzintzjo a qMan Dios, a kyDiosa ma tzaj q'mante kye'y tu'n kyajla'n tojjo q'ij te ajlab'l. ¹⁶ Kyniminku kytati'y ex kynani'y, tze'nkuxjo o tzaj tq'ma'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, tu'ntzin tjax laq'e toj kychwinqila ex tu'ntzin kyte'n toj tb'anil twutzjo tx'otx' a ktzajel tq'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ¹⁷ Mi chi b'iyi'n. ¹⁸ Mi chi ky'a'ji'n. ¹⁹ Mi chi elq'i'n. ²⁰ Mi jaw kyb'antsi'n yol kyij' kyxjalila. ²¹ Mi tz'el tanmin ti'j t-xu'jil t-xjalila, nixpe ti'j tja t-xjalila, nix ti'j ttx'otx', nix ti'jjo taq'nil, ichin ex qya, nix ti'j twakix, nix ti'j tbur ex nix ti'jjo jun ti' at te.

Tzaj kyxob'il aj Israel

(Ex 20:18-26)

²² Ayetzin yoljo lo i tzaj tq'ma'n qMan Dios kye'y tej ite'taqa t-xe wutz, tej tzaj yolil tuk'a tq'ajq'ojil twi' tzmaz toj q'aq', toj muj ex toj jun tij qxopin. Ayetzin yoljo i b'aj tq'ma'n ex i kub' ttz'i'b'in kyib'aj kab'e tz'lan ab'j, aye' i tzaj tq'o'n we'y. ²³ Tej kyb'inti'y tq'ajq'ojil wib'aj toj qlolj, ex kylontejij'y wutz tej njulintaq tu'n q'aq', kykyaqil nejenel kye junjun ch'uq kyyajila i ul yolil wuk'i'y, ²⁴ ex tzaj kyq'ma'n we'y kyjalu'n: Ate Dios Mamb'aj, a qDiosa ma kub' tyek'in tq'optz'ajil ex tipen qe'y, ex ma qb'inti'y tq'ajq'ojil twi' toj q'aq'. Mapin qlontetza ja'lin, qa b'a'n yolil qMan Dios quk'a awo xjalqo, jme mi ma qo kyim tu'n ikyjo! ²⁵ Me atzi'n ja'lin, z'tiqu'nil tu'n kyimqet? qo k'wel b'ajx tu'n q'aq' lo, ex qo kyimel ajqa axtza qo b'ila tajq'ojil twi' qMan Dios, a qDios. ²⁶ Qu'n z'ankye jun ichin o tb'inte tajq'ojil twi' Dios, a itz', a nyolin toj q'aq', tzenku' n-ok qb'i'n, ex axtza itz'a? ²⁷ Laq'exa tk'atz qMan Dios, a qDios, ex b'inkujij'y tkyaqiljo ktzajil tq'ma'n tey. K'a' tzaj tq'ma'n qe'y tkyaqiljo ktzajel tq'ma'n tey tu'n qMan Dios, a qDios, k'a' kub' qb'i'n ex k'a' kub' qnimi'n. ²⁸ Tej nchi yolintaqa wuk'i'y, b'e'x tb'inte qMan Dios, ex tzaj tq'ma'n we'y kyjalu'n: jMa nb'inte we' kyyoljo xjal lo xi kyq'ma'n tey, ex tb'anilx ta'ye' tkyaqiljo ma kyq'ma. ²⁹ Noqxix mi tz'el naj toj kyanmi'n tu'n tten kyxob'ila nwutza ex tu'n tkub' kyniminij'y jni' nkawb'ila, tu'ntzin kyten toj tb'anil exqatzi'n kyk'wal te junmajx. ³⁰ Kux txi'y ex q'manxa kye kyjalu'n: Kux chi meltz'aja toj kypacha. ³¹ Me atzi'n te, kux tkyija nk'atza, qu'n kchi xel nq'ma'nji'y tkyaqil kawb'il, ley ex nuk'b'il tey tu'n kyxi t-xnaq'tzin, tu'ntzin tkub' kyb'inchin tojjo tx'otx' kxel nq'o'n kye. ³² Tu'ntzintzjo, kyq'onkxix kykwenta tu'n tkub' kyb'inchinij'y ma tzaj tq'ma'n qMan Dios kye'y, ex mi tz'el kypa'n kyib'e ti'j. ³³ Chi b'ettzintza tojjo b'e ma tzaj tyek'in kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, tu'ntzin kyanq'i'n, tu'n kyte'n toj tb'anil ex tu'n tjax laq'e toj kychwinqila twutzjo tx'otx' k'wel kytzyu'n.

K'u'jb'il ti'j Dios

6 ¹ Ayetzin kawb'iljo, leyjo ex nukb'iljo lo, a i tzaj q'o'n we'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, tu'n kyxi nxnaq'tzi'n kye'y, tu'n tkub' kyb'inchin tojjo tx'otx' ja' kchi okixi'y tu'n tkub' kytzyu'n te kye'y. ² Tu'ntzin tten kyxob'ila, jniqa' kyk'wala exqatzi'n kychma'n te qMan Dios, a kyDiosa toj tkyaqil kychwinqila, qa ma chi kub' kyniminij'y tley ex tkawb'il qMan Dios, ok kjawix laq'e toj kychwinqila. ³ Kyb'intzintza, ayejij'y israelitas, ex kyq'onka tilil tu'n tkub' kyb'inchin, tu'ntzin kyte'n toj tb'anil tojjo tx'otx', a ja' noqx jni'x niky'b'il toj ex kchmetilx kyb'aja, tze'nkuxjo o tzaj q'ma'n kye'y tu'n qMan Dios, a tDios kyxe'chila. ⁴ Kyb'intza ayeq'i'y aj Israel: O'kx te qMan Dios, a qDios, junch'inxix. ⁵ Kyk'u'jlinkxixa qMan Dios,

a kyDiosa, tuk'a tkyaqil kyanmi'n, tuk'a tkyaqil kyk'u'ja ex tuk'a tkyaqil kyipi'n. ⁶ Kyk'u'nqekuxji'y yol lo toj kyanmi'n, a ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin. ⁷ Ex kukx kchi xel kyq'ma'nji'y kye kyk'wala, ex kchi yolila kyij' toj kyja'y, toj kyb'e'y, aj kyxi'y ktal ex aj kyaw we'y. ⁸ Kyk'lonqeka ti'j kyq'ob'a, ex ti'j kyplaja te jun techil. ⁹ Kytz'i'b'inqeka ti'j tqan kyja'y ex kyij' tjpel tnam.

Xi q'ma'n kye aj Israel tu'n tkub' kynimin tley qMan Dios

¹⁰ Ajtzin kyokxa tu'n qMan Dios, a kyDiosa tojjo tx'otx', a xi tziyen te Abraham, te Isaac ex te Jacob, aye' kyxe'chila, a ja' tu'mil ite'ye' jun tij tnam, a tb'anilxqix, a nya'q'i'y i jaw b'inchinkye, ¹¹ kyuk'ixjo ja, a nojninkx kyoj tuk'a jni' ti' b'anilqix, a nya'q'i'y nojsilkye, kyuk'ixjo xoch, a nya'q'i'y likulkye, ex kyuk'ixjo tqan uva ex tqan olivo, a nya'q'i'y awalkye, me kyij'tzi'n lo kchi wa'li'y ajxa tnoj kyk'u'ja. ¹² Ajtzin tb'ajjo jni' anetzi'n, kyq'onkxix kykwenta kyij'a tu'n mi tz'el naja qMan Dios toj kyk'u'ja, a etz q'inkyey toj tx'otx' te Egipto, ja ite'yetaqa te aq'nil. ¹³ Tenx kyxob'ila twutz qMan Dios, a kyDiosa, noq te kchi ajb'ili'y, ex noq ti'j tb'i k'wel kyq'ma'n jun kyyola a twutzxix wen. ¹⁴ Mi chi k'uli'n kywutz kydiosjo tnam ite'k kyij'ili'y, ¹⁵ tu'n ajo qMan Dios, a kyDiosa, a at kyxola, tky'e'x ikyjo; ja'ku tzaj tq'oj kyij'a ex ja'ku chi kub' b'yo'n tu'n twutz tx'otx'. ¹⁶ Mi tz'ok kyq'o'n qMan Dios, a kyDiosa toj joyb'il, tze'nku' b'ant kyu'n ti'j toj Masah. ¹⁷ Tz'okxix tilil kyu'n tu'n tkub' kyb'inchinij'y tkawb'il qMan Dios, a kyDiosa, kyuk'ixjo tley exqatzi'n tnuk'b'il o chi tzaj tq'o'n kye'y. ¹⁸ Kyb'inchinkujij'y tz'aqlexix ex tb'anilx twutz qMan Dios, tu'ntzin kyte'n toj tb'anil ex tu'n ttzyetjo tb'anil tx'otx' kyu'n, a xi tziyin qMan Dios tu'n t-xi tq'o'n kye kyxe'chila, ¹⁹ ex tu'ntzin kyex tlajo'n jni' kyajq'oja kywutza, tze'nkuxjo o tq'ma qMan Dios. ²⁰ Tojtla jun q'ij, tzajtla kyqanin kyk'wala kye'y kyjalu'n: z'Ti' kyxilne'n kawb'il, ley ex nukb'il lo, a i tzaj tq'ma'n qMan Dios kye'y tu'n kyub' nimit?. ²¹ Ankyetza kxel kytzaq'b'in kye kyk'wala kyjalu'n: Aq'nilqotaq qe' te Faraón ojtja toj tnam te Egipto, me b'e'x o etz q'i'n tu'n qMan Dios toj Egipto tuk'a txqan tipen. ²² Qlontejij'y jni' techil ex jni' b'inchb'en a te xob'ajilx i b'ant tu'n qMan Dios toj Egipto ti'j Faraón ex kyij' tkyaqil tb'aj toj tja. ²³ O etz q'i'n tu'n toj Egipto, tu'n ttzaj tq'o'n tx'otx' lo qe'y, a xi tziyin kye qxe'chila. ²⁴ B'e'xsin tzaj tq'ma'n qMan Dios qe' tu'n kykub' qni'mi'n kawb'il lo, ex tu'n tten qxob'il twutz qMan Dios, a qDios, tu'ntzin qten toj tb'anil tkyaqil q'ij, ex tu'ntzin qanq'in kukxjo, tzenku' ja'lin. ²⁵ Exsin qa ma kub' qnimintz tkyaqiljo kawb'il lo twutz qMan Dios, a qDios, tze'nkuxjo ma tzaj tq'ma'n qe, oktzin qo temb'iltz tz'aqlexix.

Xi q'ma'n kye aj Israel tu'n mi chi k'ulina kywutz idolo

(Ex 34:11-17)

7 ¹ Aj kyokxa tu'n qMan Dios, a kyDiosa, tojjo tx'otx' a k'wel kytzyu'n te kye'y, ex aj kyex tlajo'n wuq tnam matijqa a masx kyipin tzenku' kye', tze'nqeku': hititas, gergeseos, amorreos, cananeos, ferezeos, heveos ex jebuseos. ² Aj kytzaj q'o'n jni' tnam toj kyq'ob'a tu'n qMan Dios, a kyDiosa, ex aj tkub' kyij' kyu'n, il ti'j chi k'wel kyyuch'i'n kykyaqilx. Mi tzaj q'aq'in kyk'u'ja kyij' ex mi kyij' b'ant ti'j jun kyyola kyuk'a. ³ Mi chi jaw meje'y kyuk'a, ex mi txi kyq'o'n kytxi'n tu'n kyjaw meje kyuk'a kyk'wal, ex mi tzaj kyij' kytxin te kylib'a. ⁴ Tu'n kkyb'inchil tu'n tel kypa'n kyq'a'y ex kytxi'n kyib' ti'j Dios, tu'n kyajb'in kye junxil dios. B'e'xsin ktzajel tq'oj qMan Dios kyij'je ex jun paqx chi k'wel yuch'i'n tu'n. ⁵ Atzin k-okil kyb'inchinij'y lo kyij'jo tnam anetzi'n: K'wel kyyuch'i'n jni'

patb'il kyoyaj, k'wel kypa'nji'y kyab'aj a xjansinqa, chi k'wel kyyuch'inji'y twutzb'iyil Asera, a kydios ex k'wel kypatinji'y jni' ky-ídolo. ⁶Tu'n ayeji'y jun tnam, a xjan te qMan Dios, a kyDiosa; ex a qMan Dios, a kyDiosa o jaw sk'onkye'y tu'n kyoka te jun tb'anil tnam te, kywutzjo txqantl tnam ite' twutz tx'otx'.

K'u'jlenqexix aj Israel tu'n qMan Dios

⁷Ma chi jaw sk'o'n tu'n qMan Dios ex ma chi ok k'u'jli'n tu'n, me nya tu'n nim kyb'aje kywutzjo txqantl tnam, ayepekye' nya' ila' kyb'aja kywutzjo txqantl tnam. ⁸Qala noq tu'n tk'u'jb'il qMan Dios ex noq tu'n tjapin b'ajku twi' tyol, a kyij b'ant ti'j tu'n kyuk'a kyxe'chila. Tu'ntzintzjo i etz q'in tu'n tipin qMan Dios tjaq' tkawb'il Faraón, a namq kawil te Egitpo. ⁹Tz'elxtzin kyniky'tza ti'j qa a qMan Dios, a kyDiosa, a Dios twutzx, a njapin b'ajx twi' tyol ex kukx ktemb'il tq'aq'b'il tk'u'jjo ti'j kyyajiljo nchi k'u'jlin ti'j ex nkub' kynimi'n tkawb'il. ¹⁰Me nchi kub' tkawin aye' nchi ok iky'inte, ex b'e'x nchi kyim tu'n, ex nya kukxjo n-ikyxe kyil tu'n. ¹¹Tu'mpetzi'n, kyniminkuji'y tkawb'il, tley exqatzi'n tnuk'b'il, a ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin.

At ky'iw'b'il qib'aj qa ma kub' qninin tyol Dios

(Lv 26:3-13; Dt 28:1-14)

¹²Qa ma chi kub' kyb'i'nji'y ley lo, ex qa ma chi kub' kynimi'n, ex qa ma chi kub' kyb'inchin, oktzin kjapen b'aj twi'tzjo tyol qMan Dios, a kyDiosa, a kyij b'ant ti'j kyuk'a kyxe'chila ex ktemb'il tq'aq'b'il tk'u'j kyil'ja. ¹³Kchi okil k'u'jli'n tu'n, kchi k'wel ky'iwlin tu'n ex kchmetilx kyb'aja tu'n, k'wel ky'iwlin kyalin tu'n ex kyawala; tzenku' triy, vin, t-aceyteyil oliva, kyal kywakixa, kyal kyrita ex kyal kychiba, tojjo tx'otx' xi tziyiyin kye kyxe'chila tu'n t-xi tq'o'n kye'y. ¹⁴Kchi temb'ila ky'iwlenix kywutzjo txqantl tnam, nixjun qya ktemb'il kyxola a mib'in tz'alín, ex nixjun ichin ktemb'il a mib'in k'walin ex nixjun kyali'n ktemb'il, a mib'in chi kub' kyal. ¹⁵K-elil tlaq'b'in qMan Dios tkyaqil yab'il kyil'ja, ex nixjun yab'il ktzajil tq'o'n kyil'ja, kyil'jjo i kylonti'y Egipto, qala' kyib'aj kyajq'oja kchi tzajila. ¹⁶Kchi k'wel kyyuch'inji'y jni' tnam a k'wel q'o'n toj kyq'ob'a tu' qMan Dios, a kyDiosa. Mi tzaj q'aq'in kyk'u'ja kyil'j, ex nix tu'n kyajb'i'n kye kydios, tu'n b'e'x kchi najila. ¹⁷Qa ma kub' kyximi'n toj kyanmi'n kyjalu'n: Ayetzi'n tnam lo, nimx kyb'aj qwutz, tzen ten tu'n tkub' kyil'j qu'n? ¹⁸Me mi chi tzaj xob'a kye. Kyna'ntziji'y kub' tb'inchin qMan Dios, a kyDiosa ti'j Faraón ex kyil'j kykyaqil aj Egipto, ¹⁹exqatzi'n jun tij joyb'il a i kylonti'y, jniqa' techil ex ka'yb'ajil i kub' tb'inchin qMan Dios, a kyDiosa tuk'a tipin tej kyetz q'i'n tu'n toj Egipto. Ikytzin k-okil tb'inchin qMan Diosjo, a kyDiosa kyil'jjo tnam nchi tzaj xob'a kye. ²⁰Ex ktzajel tsmá'n qMan Dios, a kyDiosa txqan sichil kyil'j, ajxa kykub' kykyimjo kchi kyjel anq'in exqatzi'n kchi ewil kywutza. ²¹Mi chi tzaj xob'a kye' tnam anetzi'n, qu'n lu' te qMan Dios, a kyDiosa at kyxola, a Dios nim tipin ex nim tchewil. ²²Cheb'eku kchi elix lajo'n kye' tnam lo kywutza tu'n qMan Dios, a kyDiosa, nlay chi kub' b'aj tu'n kyb'yonti'y kykyaqilx, tu'ntzin mi chmeta kyb'aj toj k'ul txuk kyil'ja. ²³Me kchi tzajel q'o'n tnam anetzi'n toj kyq'ob'a tu'n qMan Dios, a kyDiosa. Kjawil naj kynab'l tu'n, ajxi kykub' b'aj tu'n kyyuch'j. ²⁴Kchi tzajil q'o'n kynmaq kawil toj kyq'ob'a tu'n, ex kchi k'wel b'aj kyu'n kykyaqilx. Nix jun kxkyeb'il kyil'ja, ajxa kykub' b'aj tu'n kyb'yonti'y. ²⁵Kchi k'wel kypatinji'y twutzb'il ídolo toj q'aq', ex mi tz'el kyanmi'n ti'jo q'an pwaq ex saq pwaq ite'k kyil'j ex mi kyij kyil'n te kye'y, qu'n ja'ku chi kub' tz'aja toj il tu'n ikyjo, qu'n iky'b'ixixjo anetzi'n

te qMan Dios, a kyDiosa ti'jjo ikyjo. ²⁶Mi tzaj kyil'nji'y jun ti', a te iky'b'ajelxix toj kyja'y, qu'n qa ma tzaj kyil'n, b'e'x kchi k'wel b'yeta tze'nku' kyetz. Kyiky'imilji'y jni' noq ti'chaqku anetzi'n, tu'n o chi el pa'n tu'n kykub' yuch'it.

Ajo tb'anil tx'otx' k'wel kytzyu'n te kye'y

8¹Tkyaqilxjo kawb'il kchi xel nq'ma'n kye'y ja'lin, kyniminkeku'y, tu'ntzin kyanq'i'n ex tu'ntzin tchmet kyb'aja ex tu'n kyokxa tzyulte' tx'otx' xi tziyiyen qMan Dios kye kyxe'chila. ²Ktzajel kyna'nji'y ja' i b'eti'y kab'k'al (40) ab'q'e toj tzqij tx'otx' tu'n qMan Dios, a kyDiosa, tej kykub' yaji'n ex tej kyoka toj joyb'il, tu'n tel tnik'tzajiljo ti'taqtzi'n at toj kyanmi'n, qa tu'ntaq tkub' kyniminji'y tkawb'il mojqá minaj. ³Ma chi kub' yaji'n tu'n, ma tziyix wa'yaj kyil'ja tu'n, ex ma tzaj tq'o'n maná te kywa'y, a wab'j a nya'taq ajtzqi'n kyu'n ex kyu'n kyxe'chila, tu'ntzin teltaq kyniky'a qa nya noq tu'n wab'j ja'ku tz'a'nqina xjal, qala' tu'n tkyaqiljo yol, a n-etz toj tziyiyen qMan Dios. ⁴Kyojjo kab'k'al (40) ab'q'e lo, mix kub'e b'ajja kyxb'ale'n ex mix i mala kyqa'n. ⁵Tz'elx kyniky'a ti'j, ikyjo tze'nku' jun mamb'aj nkawin ti'j tk'wal, ikytzin nchi kub' kawinji'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ⁶Tu'mpetzi'n, kyniminkeku'y tkawb'il qMan Dios, a kyDiosa, chi lipeka kyil'jjo t-xnaq'tzb'il ex kyxob'sintz kyib'a kye. ⁷Tu'n kchi xel q'i'n tu'n qMan Dios, a kyDiosa toj tb'anil tx'otx', ja' ite'ye tq'ob' a', nim a', tanq'il a' ex nijab', a n-etz ajqelin toj chq'ajlaj ex kyoj pin tze. ⁸A tx'otx' ja' b'a'n tawajtz triy, cebad, tqan uva, tqan iw, tqan granada, t-aseytiyil oliva ex miel. ⁹Tojjo tx'otx' lo, noq jni'x kchi wa'la, ex nti' jun ti' a mi'tla ten kye'y; ex tojjo tx'otx' lo, ax kxb'il toj tze'nku' txqan ab'j ex ax cobre tojila pin tze. ¹⁰Aj kyb'aj wa'n ex aj kynoja, kxel kyq'o'n chjonte te qMan Dios, a kyDiosa, ti'jjo tb'anil tx'otx' ktzajil tq'o'n kye'y.

Xi q'ma'n kye aj Israel tu'n mi tz'el naj Dios toj kyk'u'j

¹¹Me noqxix tz'el naj qMan Dios, a kyDiosa toj kyk'u'ja tu'n kyjapin kywi' tkawb'il, tley exqatzi'n tnuk'b'il, a ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin. ¹²Qu'n ajtzin kyb'aj wa'n ex aj kyq'inmiza, ex aj tjaw kyb'inchin tb'anil kyja'y exsin aj kynajantza kyoj, ¹³ex aj tchmet kyb'aj kywakixa, kyrita; ex aj tchmet kypwaga saq pwaq, q'an pwaq ex jni' kyq'inmila. ¹⁴Mi jaw kynimsin kyib'a toj kyanmi'n, ex mi tz'el naj qMan Dios, a kyDiosa toj kyk'u'ja, a etz q'inkye'y toj tx'otx' te Egipto, a ja' i teni'y te aq'níl. ¹⁵A xi k'lenkyi'y toj juntij tzqij tx'otx' ex xob'ajilxix, ja' ite'ye txqan kan a nchi kyim xjal kyu'n ex txqan alacran, ex ja' nti'taq kyk'wa'y a', me tb'inche tu'n tetz ajqelin a' twutz piky. ¹⁶A tzaj q'onte maná te kywa'y toj tzqij tx'otx', a wab'j mix kylonte kyxe'chila; noq tu'n kykub' yaji'n ex tu'n kyoka toj joyb'il tu'n, tu'ntzin kyte'n toj tb'anil. ¹⁷Mi tz'okx toj kynab'la kyjalu'n: "Tkyaqilxjo q'inmil lo, ma kamb'it qu'n tuk'a qipin". ¹⁸Il ti'j tu'n tzaj kyna'n qMan Dios, a kyDiosa, tu'n a ntzaj q'onta kyipi'n tu'n tten kyq'inmila, tu'ntzin tjapen b'ajjo tyol, a kyij b'ant ti'j tu'n kyuk'a kyxe'chila, tze'nkuxjo nb'ant tu'n ja'lin. ¹⁹Me qa ma tz'el naj qMan Dios, a kyDiosa toj kyk'u'ja, exsin qa ma chi ok lipe'y kyil'j kydios xjal, tu'n kyajb'i'n kye ex tu'n kykub' meje'y kywutz, twutzxix kxel nq'ma'n kye'y ja'lin, ok kchi kyimila. ²⁰Qa mi xkub' kynimi'n qMan Dios, a kyDiosa, iky kchi okeleji'y tu'n tzenkeku' tnam a kchi k'wel tyuch'in qMan Dios kywutza.

Kchi k'wel yuch'in tnam te Canaán tu'n Dios

9¹Kyb'intza Israel: Kchi iky'ixa toj nim a' Jordán ja'lin, tu'n kyokxe tzyulkye' tx'otx', a kye' tnam masx kyb'aj

ex nim kyipen kywutza, aye' tnam juntijqex ex tokila muro kyij, a japin tzman toj kya'j. ² Ayeti'n nchi najan antza, matij kywe' ex nim kyipin, a kyyajilqa anaceos, a matij kywe'. O kyb'inti'y qa nq'umlajtz kyij kyjalu'n: ¿Ankye jun aku xkye kyij anaceos? ³ Me tz'elx kynik'a ti'j ja'lin, qu'n a qMan Dios, kyDiosa k'wel nej kywutza, tzenku' q'aq' npatj tkyaqil tu'n, kywutzku'y kchi k'wel tyuch'in ex chi k'wel tyajin. Ayi'y kchi elix lajonkye ex kchi k'wel kyyuch'in tojxjo amb'il anetzi'n, tze'nkuxjo tzaj tq'ma'n qMan Dios kye'y. ⁴ Ajtzin kyex lajo'n xjal kywutza tu'n qMan Dios, a kyDiosa, mi kub' kyb'isi'n toj kyanmi'n kyjalu'n: “Noq tu'n tz'aqleqo, ma qo tzaj ti'n qMan Dios tzyulte' tx'otx' lo”, mina, qala' noq tu'n kyiljo xjal lo, kchi elix lajo'n tu'n qMan Dios kywutza. ⁵ Nya tu'njo tb'anilx kyb'inchb'i'n ex nya tu'njo tz'aqleqexixa toj kyanmi'n kchi okixa tzyulte' kytx'otx', qala' noq tu'n at kyiljo xjal lo kchi elix lajo'n kywutza tu'n qMan Dios, a kyDiosa, ex tu'n t'japen b'aj twi' tyol, a kyij b'ant ti'j tu'n tuk'a Abraham, Isaac ex Jacob, aye' kyxe'chila. ⁶ Tu'mpetzi'n tz'elx kyniky'a ti'j, nya tu'n tb'anilx kyb'inchb'i'n ktzajel q'o'n tb'anil tx'otx' lo kye'y. Mina, tu'n mikyixiqe kyeji'y; qala' ayeji'y jun tnam a mib'en chi b'i'n.

Mixa kub' nimina Dios kyu'n aj Israel toj Horeb

(Ex 31:18—32:35)

⁷ Kyna'ntzji'y lo, ex mi tz'el naj toj kyk'u'ja tej tokx kyyeki'n tq'oj qMan Dios toj tzqij tx'otx'. Atxixjo tojjo q'ij tej kyetz toj tnam te Egipto ex ja'lin, noqx mi nkub' kyniminku'y qMan Dios. ⁸ Tzma toj pujin tze Horeb okx kyyeki'n tq'oj qMan Dios, ex b'e'x tzaj tq'oj qMan Dios kyij'a tu'n kykub' yuch'i'n tu'n. ⁹ Antb'ajo ikyjo tej njaxa twi' wutz q'ilkye' tz'lan ab'j, a ja' tz'ib'inqeka' tyol qMan Dios a kyij b'ant ti'j tu'n kyuk'i'y. Inte'n antza kab'k'al (40) q'ij ex kab'k'al (40) qniky'in, ex a'lixjo q'ij anetzi'n mix in wa'ni'y ex mix in k'wani'y a'. ¹⁰ B'e'xsin i tzaj tq'o'n qMan Diosjo kab'e tz'lan ab'j we'y, ja' otaq chi kub' ttz'ib'ina' Dios tkyaqil tyol tuk'a twi' tq'ob', a otaq txi tq'ma'n kye'y tzman toj tniky'aj q'aq', tej chmo'nktaq kyib'a t-xe wutz. ¹¹ Tb'ajlenxi' kab'k'al (40) q'ij ex kab'k'al (40) qniky'in, i tzaj q'o'n Diosjo kab'e tz'lan ab'j we'y, ja' tz'ib'inqekuxa' yol kyij b'ant kyij, ¹² ex tzaj tq'ma'n we'y kyjalu'n: We'ksa, kux ku'xa ja'linku, tu'n ajo tnam a etz tu'n toj Egipto, ma chi el najx. Junpaqx ma tz'el kypa'n kyib' ti'jjo tumil kychwinqil xi nq'ma'n kye tu'n tkub' kynimin. Ma kub' kyb'inchin q'an pwaq exsin ma kub' kyb'inchintz jun ky-idolo tuk'a. ¹³ Ex tzaj tq'ma'n qMan Dios we'y kyjalu'n: Ma tz'ok nka'yinjil'y tnam lo qa manyor xmitet'x exqa mib'inx b'in. ¹⁴ Q'imitz tib'a kyxol, qu'n k'wel nyuch'i'n ex kjawil nnajsi'n tb'i twutz tkyaqiljo tx'otx' lo. Atzi'n ti'ja k-elil a'nq'in jun tnam nimxix tipin ex nimxix kyb'aj tze'nku kyetz. ¹⁵ Tej njulintaqjo wutz tu'n q'aq', b'e'x inku'tza kyuk'a' kab'e tz'lan ab'j, a ja' tz'ib'inqektaqjo yol a kyij b'ant kyij tu'n qMan Dios kyuky'i'y. ¹⁶ B'e'xsin nlontitza qa otaq chi b'inchin il twutz qMan Dios, a kyDiosa, qu'n otaq kub' kyb'inchin jun twutzb'iyil tman wakx tuk'a q'an pwaq; ex jun paqx el kypa'n kyib'a ti'jjo b'e a otaq tzaj tyek'in qMan Dios kye'y. ¹⁷ B'e'xsin i kub' nxo'njitz kab'e tz'lan ab'j, a q'i'nqataq wu'n kyoj nq'ob'a twutz tx'otx', ex b'e'x i kub' npa'n kywutza. ¹⁸ Te' ikyjo, b'e'x inkub' meje'y twutz qMan Dios, ex intenla kab'k'al (40) q'ij ex kab'k'al (40) qniky'in antza. Mix in wani'y ex mix ink'wani'y che'we, noq tu'n tpajjo kyila kub' kyb'inchin, a iky'inixix tu'n qMan Dios, tu'n anetzi'n b'e'x okx kyyeki'n tyab' twi'. ¹⁹ Tzaj txqan nxob'ila ti'jjo tq'oj qMan Dios tzaj kyij'a, qu'n tu'n kykub' b'yo'ntaqa tu'n. Me b'e'x intzaj b'i'n majla tu'n qMan Dios. ²⁰ Ex otaq tzaj txqan tq'oj

qMan Dios ti'j Aarón, ex tajtaq tu'n tkub' tb'yo'n, me b'e'x in nna'n Dios ti'j ex mi'xa kub' b'yo'na tu'n qMan Dios. ²¹ Te' ikyjo, b'e'x tzaj winji'y twutzb'iyil tman wakx a otaq kub' kyb'inchin, a i b'inchin il tu'n, b'e'x okx npati'n toj q'aq' tu'n tkub' yulj, ex kub' nche'n ajxe te' tel quqix. Ex xi nchto'nji'y quq anetzi'n tojjo tq'ob' a' a ntzaj twi' wutz. ²² Ex okx kyyekin tyab' twi' qMan Dios toj Tabera, toj Masah ex toj Kibrot-hataava. ²³ Ex tzaj tq'ma'n qMan Dios kye'y toj Cades-barnea tu'n kyetztaqa kyjalu'n: Kux che'xa, exsin kytzyu'nkujitza tx'otx', a ma txi nq'o'n kye'y. Me mixa kub' kyniminajil'y tzaj tq'ma'n qMan Dios, a kyDiosa, ex mixa ok qeye kyk'u'ja ti'j ex mixa kub' kyimini'y. ²⁴ Atxixjo tej kyoklen wojtztzi'n ayi'y, kukx mi nkub' kynimi'n qMan Dios. ²⁵ Tu'ntzintzjo, b'e'x inkub' meje'y tzman twutz tx'otx' twutz qMan Dios, ex inten antza a'lixjo kab'k'al (40) q'ij ex kab'k'al (40) qniky'in, tu'n tq'ma'n qMan Dios qa tu'ntaq kykub' yuch'i'n tu'n. ²⁶ Ex in jaw na'n Dios te qMan Dios ex nq'may kyjalu'n: Ay qMan Dios, a nim Toklin, mi chi kub' kub' tyuch'in, qu'n ttanmin. Aye', a k'u'jlenqexix tu'n, a i etz ti'n toj Egipto tuk'a nim tipin. ²⁷ Chin kub'sin nwutza tey tu'n mi tz'ok tq'o'na twutza ti'j kypi'siljo xjal lo nix ti'jjo kyil, a juntij iky'b'ilqex, qala' na'nqitza Abraham, Isaac ex Jacob, aye' tmajin. ²⁸ Qa ma kub' tyuch'inji'y tnam lo, kkyq'mab'il egipcios kyjalu'n: B'e'x i kyim israelitas tu'n mixa b'ante tu'n kyxi ti'n qMan Dios tojjo tx'otx', a otaq txi ttziyin tu'n t-xi tq'o'n kye. Ex ja'ku kyq'ma kyjalu'n: B'e'x xi kub' tyuch'in, tu'n attaq tq'oj kyij. I xi ti'n toj tzqij tx'otx' tu'n kykub' tb'yo'n toj. ²⁹ Me ttanminqiy aj Israel, ex teqiy, aye' i etz tin toj Egipto tuk'a nim tipin.

I kub' b'inchin kab'e tz'lan ab'j

(Ex 34:1-10)

10 ¹ Kyojjo q'ij anetzi'n, tzaj tq'ma'n qMan Dios we'y kyjalu'n: B'inchin qekuy kab'e tz'lan ab'j tze'nqeku' tnejil, ex b'inchinkuy jun ark tuk'a tze. Kux t'atza wuk'i'y twi' wutz. ² Kchi okil ntz'ib'inji'y yol kywutzjo tz'lan ab'j, a ite'ktaq kywutzjo i kub' tpa'n. tb'ajlenxi' ikyjo, k'a' chi kux tq'o'njiy kab'e tz'lan ab'j toj ark. ³ Kub'tzin nb'inchintza jun ark tuk'a ttzeyil acacia, ex kub' nb'inchin kab'e tz'lan ab'j tze'nqeku' tnejil. Te' ikyjo, b'e'x injaxa twi' wutz kyuk'a' kab'e tz'lan ab'j toj nq'ob'a. ⁴ Oktzin ttz'ib'in juntl majl qMan Diosjo lajaj kawb'il kywutz tz'lan ab'j exsin i tzaj tq'o'ntz we'y. Ayixtaq yoljo, a otaq chi xi tq'ma'n qMan Dios kye'y tzman toj tniky'aj q'aq', tojjo q'ij tej tok kychmo'n kyib'a t-xe wutz. ⁵ Te' ikyjo b'e'x inku'tza twi' wutz, ex i kux nk'u'nji'y tz'lan ab'j tojjo ark, a otaq kub' nb'inchin, tze'nkuxjo otaq tzaj tq'ma'n qMan Dios we'y. Ex axtza ite'ye tz'lan ab'j ja'lin toj ark.

Kyaq'in levitas

⁶ (Tb'ajlinxi' ikyjo, b'e'x i e'tz israelitas toj Beerot-bene-jaacán tu'n kykanin Mosera, ja' kyime Aarón ex ja' kux maqeta. A Eleazar, a tk'wal, kyij te t-xel toj k'ulb'il te tnejil pale. ⁷ Tej kyetz antza, b'e'x i xi' Gudgoda, ex tej kyetz Gudgoda b'e'x i xi' Jotbata, a ja' ila' tq'ob' n-ajqelin. ⁸ Kyojjo q'ij anetzi'n, i el tpa'n qMan Dios ch'uq tyajil Leví, tu'n t-xi kyij'ntaq Ark, a k'u'b'l tkawb'il qMan Dios, ex tu'n kyntaq twutz qMan Dios, ex tu'n kyajb'in te, ex tu'n kyqanin ky'iw'b'il ti'j tb'i, tze'nkuxjo ja'lin. ⁹ Tu'ntzintzjo nti' kye ch'uq tyajil Leví kytx'otx' tzenku' kye' txqantl ch'uq tyajil israelitas. Qu'n ate qMan Dios at te kye, tze'nkuxjo xi tq'ma'n qMan Dios, a kyDios aj Israel kye levitas). ¹⁰ Atzi'n we', b'e'x inkyija twi' wutz twutz qMan Dios a'lixjo kab'k'al (40) q'ij ex kab'k'al (40) qniky'in, tze'nkuxjo tnejil maj. Ex tzaj tb'i'n juntl majl qMan Diosjo kub'sil nwutza,

ex mixa i kub' yuch'ini'y tu'n. ¹¹Te' ikyjo, tzaj tq'ma'n qMan Dios we'y kyjalu'n: We'ksa, kux b'et juntl majla ex nejkuy twutz tnam, tu'n tkub' kytzyu'n x'otx', a xi ntziyi'n tu'n t-xi nq'o'n kye yxe'chil.

A ntqanin Dios

¹²Atzi'n ja'lin, ayeji'y aj Israel, ζitzi'n ntqanin qMan Dios kye'y, a kyDiosa? O'kx tajjo tu'n tten ky-xob'ila twutz qMan Dios, a kyDiosa, tu'n kynaja'n tojxix tumil ex tu'n tok kyk'u'jli'n, tu'n kyajb'i'n te tuk'a tkyaqil kyanmi'n ex tuk'a tkyaqil kyk'u'ja. ¹³Il ti'j kukx tu'n tkub' kynimi'n tkawb'il ex tley qMan Dios, aye' ma chex nq'o'n kye'y ja'lin tu'ntzin kyte'n toj tb'anil. ¹⁴Te te qMan Dios, a kyDiosa kyal'j exsi'n tokx tib'ajxi kyal'j, exsi'n tx'otx' tuk'ixjo jni' at twutz. ¹⁵Noqtzin tu'ntzjo, i jaw sk'o'n kyxe'chila tu'n qMan Dios tu'n kyok k'u'jlin tu'n. Tb'ajlinxi' ikyjo, i jaw sk'o'n tu'n, a ayi'y kyyajil, kyxol kykyaqil tnam, tze'nku' ja'lin. ¹⁶Tu'mpetzi'n, kyq'onka techil toj kyanmi'n ex mi txi kytz'u'xin kyib'a. ¹⁷Qu'n a qMan Dios, a kyDiosa, nimxix token kyib'ajjo jni' dios ex kyib'aj nmaq kawil, ex nim te Dios tipin ex nim tchewil, a mi nchi jaw tsk'o'n xjal a noq alkye taj, ex nlay kub' tk'u'j tu'n pwaq. ¹⁸A nkolin kyil'j meb'a ex kyil'jjo qya a nti' kychmil, ex nk'u'jlin kyil'j b'etin xjal, ex nxi tq'o'n kywa ex kyxb'alin. ¹⁹Tu'ntzintzjo kyk'u'jlinqekji'y b'etin xjal, tu'n ma chi ok kye te b'etin xjal toj tx'otx' te Egipto. ²⁰Kyob'sintz kyib'a te qMan Dios, a kyDiosa ex noq te kchi ajb'ili'y; chi lipeka ti'j ex noq ti'j tb'i k'wel kyq'ma'n jun kyyola twutzxix. ²¹Noq o'kx kjawil kynimsi'n tb'i, qu'n atzin kyDiosji'y, a ma chi kub' tb'inchin' jni' ti'chaqku lo kyuk'i'y, a jun tijqex ex xob'ajilqexix, a o chi kylonti'y. ²²Tej kykanin kyxe'chila toj Egipto, noqtaq oxk'al lajaj (70) kyb'aj. Me atzi'n ja'lin, ma chmetx kyb'aja tu'n qMan Dios, a kyDiosa, tze'nqeku' che'w twutz kyal'j.

Toklen qMan Dios

11 ¹Kyk'u'jlinka qMan Dios, a kyDiosa, ex kyb'inchinqekujy' tkawb'il, tley ex tnu'k'b'il tkyaqil q'ij. ²Tz'elx kyniky'a ti'j ja'lin, qa nya kye kyk'wala nchi xi nq'maniji'y yol lo, aye' mi xi lonkye tkawb'il qMan Dios, a kyDiosa ex mix kylonte nimx nb'ant tu'n ex tipin kyuk'a tq'ob', ³ex jniqa' techil a te kayb'ajil exqatzi'n tb'inchb'in i b'ant tu'n toj Egipto ti'j Faraón, a nmaq kawil te Egipto, ex kyil'j tkyaqil t-xjalil. ⁴Mixa klonte' ok tb'inchin kyil'jjo xo'l q'aq' te Egipto, ex tze'n i xi tmulq'ina kychej exqatzi'n tkar toj Ttxuyil a', Kyaq tb'i, a nchi ajb'intaq toj q'oj, tej kytzaj lipe lajolkye'. B'e'x i kub' tb'yo'n qMan Dios te junmajx. ⁵Kyna'tzji'y ok b'inchin kyil'ja tu'n Dios toj tzqij tx'otx', tuk'axi' kyulni'n tojjo lugar tzalun. ⁶Ex mixa klonte' ok tb'inchin ti'j Datán ex Abiram, aye' tk'wal Eliab, a tyajil Rubén, tej txi k'ab'chaja tx'otx'; ex kywutzx tkyaqil aj Israel i b'aj xi tz'aaqa toj kyuk'a' jni' kyb'aj toj kyja, jniqa' kypach ex tkyaqil kyalin. ⁷Me atzi'n kye' kylonte kyejiy tkyaqiljo tb'inchb'in qMan Dios i b'ant tuk'a tkyaqil tipin. ⁸Tu'ntzintzjo, chi japinxjo kawb'il tu'n, aye' ma chex nq'o'n kye'y ja'lin, tu'ntzin tten kyipi'n ex tu'n kyik'yxa toj nim a' Jordán te tzyulte' tx'otx'. ⁹Qa ma kub' kynimi'n, kchi anq'ila nim ab'q'e tojjo tx'otx', a xi tziyen qMan Dios tu'n t-xi tq'o'n kye kyxe'chila, ex kye'y, a ayi'y kyyajil; a tx'otx', a ja' noqx jni'x niky'b'il toj. ¹⁰Atzi'n tx'otx' anetzi'n a k'wel kytzyu'n, mikyxa' tze'nku' tx'otx' te Egipto, a ja' i etziy ex ja' nkux kyawa'nitaq kyijaja ex ja' nxi kyjqo'nataqa tb'eyil a' kyuk'a kyqa'n te a'ysb'ilte tze'nku' itzaj. ¹¹Atzi'n tx'otx' k'wel kytzyu'n te kye'y, ite' wutz toj ex chq'ajlaj, ex ntzaj

jb'al toj. ¹²A qMan Dios, a kyDiosa nka'yin ti'j; ex majx nk'ayin ti'j, aj t-xi xkye junjun ab'q'e ex aj tjapin b'aj. ¹³Qa ma chi kub' kyniminji'y jni' kawb'il, a ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin, ex qa ma tz'ok kyk'u'jli'n qMan Dios, a kyDiosa, ex qa ma chi ajb'i'n te tuk'a tkyaqil kyk'u'ja ex tuk'a tkyaqil kyanmi'n, ¹⁴oktzin ktzajil tq'o'ntz jb'al tib'aj kytx'otx'a tojxix tq'ilil, a n-etz liwe ex yaj, tu'ntzin tjaw kychmo'n twutz kytriye, twutz kyuva'y ex ky-aseyti'y. ¹⁵Ex ktzajel ch'iy k'ul tu'n kyojila koj'b'il te twa kyali'n, ex ktemb'il kywa'y noq jni'x ajxe kynoja. ¹⁶Me kyq'onk kykwenta kyil'ja, noq chi kub' sb'u'n. Mi tz'el kypa'n kyib'a, ex mi chi k'uli'n kywutz jni' dios, nix tu'n kykub' meje'y kywutz. ¹⁷Qa ma kub' kyb'inchinji'y anetzi'n, b'e'x ktzajil tq'oj qMan Dios kyil'ja, ex nlay tzaj tq'o'nl jb'al kyib'aja, ex nlay tzaj tq'o'nl tx'otx' twutz kyawala, ex jun paqx kchi kyimela tojjo tb'anil tx'otx' anetzi'n, a ktzajil tq'o'n qMan Dios kye'y. ¹⁸Kyk'u'nqekuxji'y yol lo toj kyanmi'n ex toj kynab'la, ex kyk'lonqeka ti'j kyq'ob'a ex tib'aj kywutza te jun techil. ¹⁹Kyxnaq'tzinqexa kye kyk'wala, ex chi yolinqi'y kyil'j aj kykub' qe'y toj kyja'y, aj kyexa toj kyb'e'y, aj kykub' kyxe'y ex aj kyjaw we'y, ²⁰ex kytz'i'b'inqeka ti'j tqan kyja'y ex ti'j tjpel tnam, ²¹tu'ntzintla tuk'axi' atx kya'j tib'aj tx'otx' jax laq'e toj kychwinqila ex toj kychwinqil kyk'wala tojjo tx'otx' a xi tziyen qMan Dios tu'n t-xi tq'o'n kye kyxe'chila. ²²Qa ma chi kub' kyniminji'y jni' kawb'il lo, a ma chex nq'ma'n kye'y tu'n kykub' kyb'inchin', ex qa ma tz'ok kyk'u'jli'n qMan Dios, a kyDiosa tu'n kyb'eta kyojjo tb'e ex tu'n kyok lipe'y ti'j, ²³b'e'xsin kchi elix tlajo'n qMan Diostzjo jni' nmaq tnam lo kywutza, exlaqa masx nmaq tnamqex ex masx kypin kywutza, k'wel kytzyu'nji'y tx'otx' anetzi'n. ²⁴Tkyaqilxjo koj'b'il, a ja' chi k'wela kyqa'n, k-okel te kye'y, tzaj xkye toj tzqij tx'otx' tu'n tpon b'aj tzma twi' wutz Líbano, ex txi xkye tzi' nim a' Éufrates tu'n tpon b'aj tzi' ttxuyil a' Mediterráneo toj tumil telninx q'ij. ²⁵Ja'chaqx tumiltz chi iky'itza tojjo tx'otx' mix a'l jun aku tz'ok lipin kyil'ja, tu'n a qMan Dios, a kyDiosa kb'inchilte tu'n kytzaj xob'jo jni' tnam kye'y, tze'nkuxjo o tzaj tziyen. ²⁶Kyb'intza: Atzi'n ja'lin, kxel nq'o'n a'mb'il kye'y tu'n tjaw kysk'o'n t-xol ky'iwb'il ex nya b'a'n, ²⁷Qa ma chi kub' kyniminji'y tkawb'il qMan Dios, a kyDiosa, aye' ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin, ktzajil q'o'n ky'iwb'il kyib'aja. ²⁸Me ktzajil nya b'a'n kyib'aja qa mi xi kub' kyniminji'y tkawb'il qMan Dios, a kyDiosa, ex qa ma tz'el kypa'n kyib'a ti'j, ex qa ma chi k'uli'n kywutzjo dios a nya ajtzqin'qa kyu'n. ²⁹Aj kyokxa tu'n qMan Dios, a kyDiosa tojjo tx'otx' a k'wel kytzyu'n, antza k'wel kyq'mani'y ky'iwb'il twi' wutz Gerizim ante nya b'a'n antza k'wel kyq'mani'y twi' wutz Ebal. ³⁰(Ayetzi'n kab'e' wutz anetzi'n, antza ite'ye tumil telninx q'ij te nim a' Jordán, toj kytx'otx' cananeos, aye' nchi najan toj Arabá, niqayin tk'atz tnam te Gilgal, kyk'atzjo tqan k'ol te More). ³¹Ch'ix kyiky'xa toj nim a' Jordán tu'n tkub' kytzyu'nji'y tx'otx' a ktzajel tq'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. Ajtzin ttzyet kyu'n ex aj kynaja'n toj, ³²k'a tz'ok kyq'o'n kykwenta kyil'ja, tu'n tkub' kyb'inchinji'y jni' ley exqatzi'n nukb'il, a ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin.

Lugar te k'ulb'il sk'o'n tu'n Dios

12 ¹Ayetzin leyjo lo exqatzi'n nukb'il, a ilxix ti'j tu'n kykub' kynimi'n aj kynaja'n tojjo tx'otx', a o tzaj q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDios kyxe'chila. Kyniminqeku'y toj tkyaqil q'ij te kychwinqila. ²Ajtzin kyex kylajo'nji'y jni' tnam nchi najan antza, il ti'j chi k'wel kyyuch'inji'y jni' kylugar ja' nchi k'ulina twutz kydios, aye' ite' tзма jawnwe toj pin

tze ex kywi' wutz, exqatzi'n ite' kyjaq' tkyaqil pujin tze. ³K'wel kyyuch'inji'y jni' kypatb'il oyaj, k'wel kypa'nji'y jni' ky-estatua, k'wel kypatinji'y jni' twutzb'iyil Asera a kydios, k'wel kyyuch'inji'y jni' ky-ídolo ex kynajsinksa kyb'i kydios kyojjo lugar anetzi'n. ⁴Mi chi k'ulin twutz qMan Dios, a kyDiosa, tze'nku' nchi k'ulina' tnam anetzi'n twutz kydios. ⁵Qala', chi jyo'n ti'l qMan Dios, a kyDiosa toj jun lugar te k'ulb'il, a ax kjawil sk'onte kyxol tkyaqil ch'uq kyyajila, a lugar ja' kjawil nimsita tb'i. ⁶Antza kchi xel kyineji'y kyoyaja nchi kub' patit, jni' nchi kub' patit te najsb'il kyila, jni' tlajajin kykaneb'a, jni' kyoyaja xjanqa, jni' kyoyaja nxi kytziyi'n, jni' kyoyaja nchi tzaj a'nq'in toj kyanmi'n exqatzi'n kyoyaja kyil'j tnejil kyal kywakixa ex kyrita. ⁷Antza kchi wa'li'y twutz qMan Dios, a kyDiosa ajxa kynoja junx kyuk'a kyb'aja toj kyja'y, ex kchi tzalaja ti'l tkyaqiljo at kye'y, noq tu'n tky'iwb'il qMan Dios, a kyDiosa. ⁸Atzi'n kymoda tu'n kykulin il ti'j tu'n ttx'ixpit. Qu'n atzi'n ja'lin teyilex te junjun nkub' tb'inchi'n tajb'il, ⁹tu'n na'mxch'intl tu'n kykani'n tojjo lugar te ajlab'l, tojjo tx'otx' a ktzajel q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ¹⁰Me kchi iky'ixa toj nim a' Jordán ex kchi najala tojjo tx'otx' a ktzajel q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. Kchi elil tlaq'b'i'n jni' kyajq'oja kyil'ja , ex kchi najala toj tb'anil. ¹¹Atzi'n lugar kjawil tsk'o'n qMan Dios, a kyDiosa ja' tu'n tjaw nimsita tb'i, antza kchi xel kyineji'y jni' ti'chaqku ma txi nq'ma'n kye'y: Aye' kyoyaja nchi kub' patit, jni' kyoyaja nchi kub' patit te najsb'il kyila, jni' tlajajin kykaneb'a, jni' kyoyaja xjan, exqatzi'n kyoyaja a nchi xi kytziyi'n te qMan Dios. ¹²Ex kchi tzalaja twutz qMan Dios, a kyDiosa, junx kyuk'a kyk'wala q'a ex txin exqatzi'n kyaq'nila ichin ex qya, exqatzi'n levitas nchi naja'n toj kytanmi'n, tu'n nti' kye' kytx'otx' kxel q'o'yit tze'nku' kye'. ¹³Kyq'onk kykwenta kyil'ja tu'n mi kub' kypatin kyoyaja noq ja' kyaji'y. ¹⁴O'kx ja'ku kub' kyb'inchini'y tojjo lugar kjawil tsk'o'n qMan Dios toj kytx'otx' jun ch'uq kyyajila. Antza kchi xel kyq'o'neji'y kyoyaja nchi kub' patit ex k'wel kyb'inchini'y tkyaqilxjo ma txi nq'ma'n kye'y. ¹⁵Ja'ku chi kub' kyb'yo'n kyali'n ex tu'n t-xi kycho'n kychib'jil noq alqoj tnam ex noq akye amb'il. Jaku chi xi kycho'njiy kyali'n a o chi tzaj qo'n kye'y tuka tky'iwb'il qMan Dios, a kyDiosa. Tkyaqil xjal b'a'n ta'ye mojqa nya b'a'n tajej ja'ku cho'n ti'l kychib'jiljo alu'mj anetzi'n, tzenku' nchi cho'n ti'l tchib'jil gacel ex ciervo. ¹⁶Me mi txi kycho'nji'y chiky', qala' kyqonxa twutz tx'otx' tzenku' a'. ¹⁷Ex mi txi kywa'nji'y tlajajin kykaneb'a ti'l tnejil twutz kyawala, ti'l kyvina mojqa ti'l ky-aseyiy toj kytanmi'n, nix a kyoyaja kyil'j tnejil kyal kywakixa ex kyrita, nix a kyoyaja nxi kytziyi'n, nix a kyoyaja ntzaj a'nq'in toj kyanmi'n, nix aye' kyoyaja xjanqa. ¹⁸Tkyaqiljo lo kchi xel kywa'n twutz qMan Dios, a kyDiosa, tojjo lugar kjawil tsk'o'n. Antza k'wel kyb'inchini'y kyuk'a kyk'wala, kyaq'nila ex kyuk'a' levitas nchi naja'n toj kytanmi'n. Ex k'wel kyiky'si'n twutz qMan Dios, a kyDiosa, junjun ti' a k'wel kyb'inchini'n. ¹⁹B'a'nx chi ka'yin tu'n mi chi kyij kytzaqini'y levitas, tuk'a' itz'qixa toj kytx'otx'a. ²⁰Aj t-xi nimsin kytx'otx'a tu'n qMan Dios, a kyDiosa, tze'nkuxjo tzaj tziyin, ex aj tqanin kyk'u'ja tu'n kycho'n chib'j, j'aku chi cho'n chib'j noq alkye amb'il kyaja. ²¹B'a'laqa naqchaq ta'ye' lugar te k'ulb'il tk'atz kyja'y, a b'antlin ti'l, a kjawil tsk'o'n qMan Dios, a kyDiosa, ja' tu'n tjaw nimsita tb'i. Qa ikytzjo, ja'ku chi kub' kyb'yo'nji'y wakx exqatzi'n rit, a o chi tzaj tq'o'n qMan Dios kye'y, ex ja'ku xi kycho'n kychib'jil toj kytanmi'n noq alkye amb'il, tze'nkuxjo o txi nq'ma'n kye'y. ²²Ex iky kchi xel kycho'nji'y, tzenku' nxi cho'yita tchib'jil gacela ex ciervo; atzi'n xjal b'a'n ta'ye mojqa nya b'a'n ta'yej,

j'aku cho'n kyil'j. ²³Me nti' tu'n t-xi kycho'n chiky', qu'n toj chiky' ta'ye chwinqel, ex nti' tu'n t-xi kycho'n chwinqel tuk'a chib'j. ²⁴Qala' kyqonxa chiky' twutz tx'otx', nyakutlaj ikyjo tzenku' a'. ²⁵Mi txi kycho'n chiky', tu'ntzin kyte'n toj tb'anil exqatzi'n kyk'wala chi ul itz'ja, aj tkub' kyb'inchini'y tz'aqlaxix twutz qMan Dios. ²⁶Me ayetzi'n ti'chaqku ma chi kub' kyxjansi'n te kyoyaja exqatzi'n kyoyaja nchi xi kytziyi'n, kchi xel kyil'j tojjo lugar kjawil tsk'o'n qMan Dios. ²⁷Il ti'l tu'n kub' kyq'o'nji'y tchib'jil ex tchky'eljo kyoyaja nchi kub' patit, tib'aj tpatb'il oyaj qMan Dios, a kyDiosa. Il ti'l tu'n tkub' kyq'o'nji'y kychk'eljo junxil oyaj nchi kub' patit tib'aj tpatb'il oyaj qMan Dios, a kyDiosa, me ja'ku txi kycho'njiy tchib'jil. ²⁸Kyq'onk kykwenta kyil'ja tu'n tkub' kynimi'n tkyaqiljo ma txi nq'ma'n kye'y, tu'ntzin kyte'n toj tb'anil exqatzi'n kyk'wal chi ul anq'in, ikytzin k'wel kyb'inchineji'y we'n ex tz'aqlaxix twutz qMan Dios, a kyDiosa. ²⁹Ajtzin kykub' tyuch'in qMan Diosjo tnam kywutza, aye' chi k'wel kytzyu'n, ex ajtzin kytzyetz kyu'n ex aj kynaja'n kyoyaj, ³⁰b'a'nx chi ka'yin kyib'a tu'n mi chi ok lipe'yi'y kyil'jjo kyb'inchb'i'n tnam anetzi'n, tkub'linxe kyil'j kyu'n. Mi txi kyqani'n kyil'j kydios kyjalu'n: ¿Tze'n nchi k'ulina' tnam lo kywutz kydios, tu'ntzin qajb'i'n kye ikyxjo? ³¹Mi chi k'ulin ikyjo twutz qMan Dios, a kyDiosa, qu'n tkyaqilxjo ti'chaqku a tky'e'x qMan Dios, ma chi kub' kyb'inchin kywutz kydios, qu'n mape chex kyq'o'n kyk'wal q'a ex txin tu'n kykub' patit te oyaj kywutz kydios. ³²Tu'ntzintzjo kyq'onk kykwenta kyil'ja tu'n tkub' kyniminji'y jni' ma txi nq'ma'n kye'y; mi tz'ok kytz'aqtzi'n ex mi tz'el kyil'j juntl yol ti'l.

Xi q'ma'n kye aj Israel tu'n mi chi k'ulina kywutz dios

13 ¹Qq'aktzintla qa ma chi jaw we' yolil tyol Dios kyxola, mojqa aj wutziky'ilqij, exsintla tzaj kyq'ma'ntz jun te'chil kye'y mojqa jun ka'yb'ajil, ²exsintla japin b'aj twi' te'chil mojqa a ka'yb'ajil, a xi kyq'ma'n kye'y, exsintla txi kyq'ma'tz kye'y kyjalu'n: Qo'qa k'ulil kywutz junxil dios, aye' nya ajtzi'nqqa kyu'n ex qo a'jb'in kye, ³mi chi kub' kyb'i'n. Tu'n lu' qMan Dios, a kyDiosa nprobalin kyil'ja, qa k'u'jlinkxix kyu'n tuk'a tkyaqil kyanmi'n ex tuk'a tkyaqil kyk'u'ja. ⁴Noq ti'l qMan Dios, a kyDiosa kchi okil lipe'yi'y, ex noq te ktemb'ila kyxob'ila, kyniminqekujil'j tkawb'il ex k'wel kyb'i'n tajq'ojil twi', noq te' kchi ajb'ili'y ex noq twutz kchi temb'ili'y tz'aqle. ⁵Ayetzi'n yolil tyol Dios anetzi'n, mojqa aye' aj wutziky'ilj, il ti'l tu'n kykub' b'yet, tu'n xi ok ten q'malte kye'y tu'n kyok meltz'aja ti'l qMan Dios, a kyDiosa, ex kyajtaq tu'n tel kypa'n kyib'a tijjo b'e, a tzaj tq'ma'n qMan Dios kye'y, a kyDiosa, a etz q'inkye'y toj tx'otx' te Egipto, a el klonkye'y toj nim aq'untl. Ikytzin k-elil kypa'neji'y nya b'a'n kyil'ja. ⁶Qq'aktzintla qa ma jyo'n kyermana, kyk'wala q'a mojqa txin, ky-xu'jila mojqa ky-xb'oja, tu'mil tu'n kykub' sb'u'n kyu'n, extzintla tzaj kyq'ma'ntz kye'y toj ewjal kyjalu'n: Qo'qa ex qo ajb'in kye junxil dios, aye' dios a nya' ajtzi'nqqa kyu'n nix kyu'n kyxe'chila. ⁷Ex ja'ku tzaj kyq'ma'n kye'y tu'n kyk'uli'n kywutz kydiosjo jni' tnam a nchi naja'n niqayin kyk'atza mojqa aye' nchi najan naqchaq toj tkyaqil twutz tx'otx'. ⁸Mi chex kynimi'n ex mi chi kub' kyb'i'n. Mi tzaj q'aq'in kyk'u'ja kyil'j, mi kub' kynasni'n kyil'j tu'n mi' chi kyima, ex mi chi jyo'n tumil tu'n kykoli'n kyil'j. ⁹Il ti'l tu'n kykub' kyb'yo'n. Ayi'y kchi okil lipin kyil'j te tnejil, tb'ajninxil kykyaqil tnam kchi okil lipin kyil'j. ¹⁰K-okil kyxo'n ab'j kyil'j tu'n kykyim, tu'n ma chi jyon tumil tu'n tel kylaq'b'in kyib'a ti'l qMan Dios, a kyDiosa, a etz q'inkye'y toj tx'otx' te Egipto, ja' ite'yetaqa te aq'nil. ¹¹B'e'xsin kb'ijiltz kyu'n kykyaqil aj Israel

ex ktemb'il kyxob'il, ex nix juntl xjal aku kub' b'inchinte' nya b'a'n kyxola tzenku'n anetzi'n. ¹²Aj kynaja'n kyojjo tnam kychi tzajil q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, ja'kula kyb'i'y ¹³qa ite' xjal kyxol, a nti'x kytx'ixb'il, exsin ite'ktz xmoxilkye' xjal nchi naja'n toj kytanmi'n, exsin nxi kyq'ma'ntz kye kyjalu'n: "Qo'qa ex qo k'ulin kye junxil dios", aye' dios a nya ajtzqi'nqa kyu'n. ¹⁴Cheb'etzi'ntz k'wel kyximi'n ex k'wel kypich'in. Qatzin qa twutzjo nq'umlajtz, ex qa twutzx qa ma kub' b'inchin' nya b'a'n anetzi'n kyxola, ¹⁵iltzin ti'jtz chi k'wel kyb'yo'nji'y jni' xjal tuk'a espada, aye' nchi naja'n tojjo tnam anetzi'n, junx tuk'a' jni' at toj, ex chi k'wel kyb'yo'nji'y jni' kyalin tuk'a espada. ¹⁶Tb'ajlenxi' ikyjo, k-okil kychmo'nji'y jni' at kye kywutz kykyaqil xjal toj tniky'aj plas, exsin k'wel kypatintza. K-okil kyqo'n tq'aaq'il tnam, te jun oyaj nkub' patit te qMan Dios, a kyDiosa. Atzi'n tnam kyjel yuch'lj te junmajx, ex nlay jaw b'inchin juntl maj. ¹⁷Mi kyij kyk'u'n jun ti', kyij'jo noq ti'chaqku i el q'i'yit kye, a i el pa'yit tu'n kykub' yuch'it, tu'ntzin tel tlaq'b'in qMan Dios, a kyDiosa, tq'oj kyij'ja, tu'ntzin tten tq'aaq'b'il tk'u'j kyij'ja, ex tu'ntzin tchmetx kyb'aja, tze'nkuxjo xi ttziyen kye kyxe'chila. ¹⁸Ktemb'il tq'aaq'b'il tk'u'j qMan Dios kyij'ja, a kyDiosa, qa ma kub' kyb'i'n tajq'ojil twi' ex qa ma chi kub' kyniminji'y jni' tkawb'il, a ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin, ex qa ma kub' kyb'inchinji'y wen twutz.

Aye' txuk wenqa ex nya wenqa

14 ¹Ayeji'y aj Israel, k'walb'ajqa kye' te qMan Dios, a kyDiosa, mi tz'ok kyqesin kyxmilila, ex mi tz'el kyjs'o'nji'y ttzmal kywi'y a at tib'aj kyplaja te techil b'is ti'j jun kyimnin. ²Tu'n ayeji'y tnam xjan te qMan Dios, a kyDiosa, ex ma chi jaw sk'o'n tu'n, kyxoljo txqantl tnam a ite' toj tkyaqil twutz tx'otx', tu'ntzin kyoka te tb'anil te. ³Nix jun txuk kxel kycho'n, kyij'jo a tz'il ite'ya, tu'n nya wenqa. ⁴Ayetzi'n txukjo lo a wen tu'n kycho'n kyij': Aye wakx, rit, chib, ⁵Ciervo, gacela, corzo, toj k'ul chib, antilope ex toj k'ul rit. ⁶Ex ja'ku chi cho'n kyij'jo txuk a b'a'n chi kok'sin kywa, aye' ja'ch kyky'aq. ⁷Me mi txi kycho'n kye' camey, xiky ex daman, exlaqa b'a'n chi kok'sin kywa, me nya ja'chqa kytxky'aq; tu'ntzintzjo nya wenqa te kye'y. ⁸Ex nti' tu'n txi kycho'n kuch, qu'n ja'chqa t-xky'aq me mib'in kok'sin twa, tu'ntzintzjo nya wen te kye'y. Mi txi kycho'n kychib'jeljo txuk, a ma chex nq'ma'n kye'y, ex mi tz'ok kytzyu'n kyxmilil qa otaq chi kyim. ⁹Kyij' kykyaqiljo txuk ite'kux toj a', jaku txi kycho'nji'y at kyxiky' exqatzi'n at kypwaq. ¹⁰Me mi txi kycho'nji'y a nti' kyxiky' exqatzi'n nti' kypwaq. a yetzi'n lo nya' wenqa tekye'y. ¹¹Ja'ku txi kycho'n noq alkye txuk at kyxiky', a wenqa. ¹²Me a yetzin mi chez kycho'nji'y, tze'nqeku': T'iw, juntl wiq t'iw, a cho'l b'aqqa, juntl wiq t'iw, azor kyb'i, ¹³milano, halcón, ex ni jun wiq txuk tok t-xiky' carroñera tb'i, ¹⁴nix jun wiq joj, ¹⁵nix tikru, nix xkorkowetx', nix gaviota, nix jun wiq q'a'njin, ¹⁶nix much' mochuelo nix matij, nix aye' lechuza, a ajtzqi'nqa, ¹⁷nix aye' lechuza ite' toj tzqij tx'otx', nix a k'utz te Egipto, nix a toj a' joj, ¹⁸nix cigüena, nix jun wiq gars, nix abubilla, nix sotz'. ¹⁹Tkyaqil netz' txuk a at kyxiky', a nchi b'et twutz tx'otx', nya wenqa te kye'y ex mi txi kycho'n. ²⁰Me ja'ku chi cho'n kyij'jo txuk a at kyxiky' ex kyij'jo netz' txuk a at kyxiky', a wenqa. ²¹Mi txi kycho'n tchib'jil jun txuk, a noq xkyim tuk'ix tib'. ja'ku txi tkyq'o'n te jun b'etin xjal, a nnaja'n toj kytanmin mojqqa tu'n txi kyk'a'ynja te jun xjal, a nya' ojtzqi'n kyu'n. Me mi txi kycho'n kye' tu'n ayeji'y jun tnam xjan ex pa'n ta'ye te qMan Dios, a kyDiosa. Mi' jax kytzq'ajsi'n jun tal chib tojx ta'l timix tnana.

Ley ti'j tlajajin kaneb'

²²Toj junjun ab'q'e, il ti'j tu'n tel kypa'nji'y tlajajin kykaneb'a ti'j tkyaqiljo twutz kyawala njaw. ²³Kyij'nxji'y tlajajin kykaneb'a tojo lugar te k'ulb'il, a kjawil sk'o'n tu'n qMan Dios tu'n tjaw nimsit tb'i, exsin kywa'nxtza antza, twutz. ikyx k'wel kyb'inchinji'y tuk'a tlajajin kykaneb'a ti'j twutz kyawala, ti'j ak'aj kyvina, ti'j kyaseyti'y a n-el ti'l olivo, ex tuk'a' kyoyaja ti'j tnejil tal kywakixa ex tal kyrita. Ajo kyb'inchb'i'n lu'n ktzajil yek'inte kye'y tu'n kukx tten kyxob'ilji'y twutz qMan Dios a kyDiosa. ²⁴Atzi'n ja'len, aj kykub' ky'iwle'n tu'n qMan Dios, a kyDiosa tuk'a tb'anil kyawala, ja'kula b'aj, qa ajo lugar te k'ulb'il a kjawil sk'o'n tu'n tu'n tjaw nimsit tb'i naqchaq ta'ye' te kye'y, tu'n xi kyij'ny'ij' tlajajin kykaneb'a. ²⁵Qa ikyjo, jaku txi kyk'a'ynji'y tlajajin kykaneb'a anetzi'n ti'j kyawala ex ti'j kyali'n, tu'n tkub' kyq'o'n pwaq toj jun ch'u'x ex tu'n kyxi'y tojjo lugar a kjawil tsk'o'n qMan Dios a kyDiosa. ²⁶Aj kykani'n ja'ku tzaj kylaq'o'n kywa'y tzenku kyaja tuk'a' pwaq anetzi'n, tzenku': wakx, rit, chib, vin, mojqqa noq alkye juntl wiq q'e'n. Tb'ajlinxi' ikyjo kchi wa'la ajxe kynoja twutz qMan Dios, a kyDiosa, ex kchi iky'sila tuk'a tkyaqil kyb'aja toj kyja'y. ²⁷Mi chi kyij' kytzaqpi'n levitas, aye' nchi naja'n toj kytanmi'n, tu'n nti' kye' kytx'otx' kxel q'o'n tzenqeku' txqantl ch'uq kyyajile. ²⁸Aj tjapin ox ox ab'q'e kyij'nxji'j tlajajin kykaneb'a ti'j twutz kyawala te' ab'q'e anetzi'n tojo tnam, a niqayin ta'ye kyk'atza exsin kyk'u'nxtza antza. ²⁹Kyq'o'nxa kye levitas, aye' nti' kytx'otx' kxel q'o'n tzenku' kye' txqantl ch'uq kyyajila, ex kyq'o'nxa kye' b'etin xjal a nchi naja'n kyxola, kye meb'a ex kye' qya o kyim kychmil, tu'ntzin kywa'n ex tu'n kynoj. B'e'xsin chi k'wel ky'iwlintza tu'n qMan Dios, a kyDiosa toj tkyaqil kyaq'ni'n.

Ab'q'e, a ja' tu'n tkub' najsita k'as

15 ¹Aj tel junjun wuq ab'q'e, k'wel kynajsi'n kyk'asjo xjal, a k'asb'inqa kye'y. ²Ikytzin ktemb'ila' najsb'il k'asjo kyu'n kyjalu'n: Atzi'n xjal, a kxel q'onte ttx'ex jun t-xjalil, il ti'j k'wel tnajsi'n tx'ex xi tq'o'n, ex nlayl tz'ok tenl qanilte' tk'asjo t-xjalil mo termanj, tu'njo otaq tzul kaninjo ab'q'e, a ja' tu'n tkub' najsitjo jni' k'as tu'n qMan Dios. ³Noqtzin tu'ntzjo, ajo najsb'il k'as anetzi'n, noq te kye kyxjalil kyeji'y, ex mya kye' b'etin xjal, a nchi najan kyxola. ⁴Ikytzin k-okela' kyu'n tu'ntzin nti'x jun yaj xjal tu'n tten kyxola, qu'n kchi k'wel ky'iwle'n tu'n qMan Dios, a kyDiosa, tojjo tx'otx', a ktzajel tq'o'n te kyetz'b'ila tu'n tokin kye'y. ⁵Atzin ky'iwb'iljo ktzajil q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, qa ma chi kub' kyniminji'y jni' kawb'il, a ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin. ⁶Kchi k'wel ky'iwle'n kye' tu'n qMan Dios, a kyDiosa, tze'nkuxjo tzaj ttziyen kye'y. Ayepekye' kchi xel q'o'n nte pwaq te kytx'ex txqantl tnam, me a yetzin kye', nixla junmajx tu'n t-xi kyqani'n kytx'exa kye. Kchi kawila kyib'aj nim tnam; me a yetzin kyetz, nlay chi kawin kyib'aja. ⁷Qa ite' junjun israelitas, a yajqe, tojo kytanmi'n, aj kykani'n tojjo tx'otx', a ktzajel q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, mi txi kych'u'xsin kyanmi'n kye, ex mi kub' kyjk'u'n kyq'ob'a, aj ttzaj kyqanin jun onb'il kye'y. ⁸Qala', chi oka so'j exsin kyq'onxji'y kytx'ex a nkyqanin. ⁹Mi chi oka xpit xjal ex mi kub' kytzyu'n kyib'a tu'n txi kyq'o'n ttx'ex jun kyermana, noq tu'n ch'ix tul kani'n ab'q'e, a ja' tu'n tkub' najsita k'as. Qa mi xi kyq'o'nji'y tx'ex a ntzaj tqanin kyermana kye'y, b'e'x kxe'ljo xjal lo kub'sil twutz te qMan Dios, ex tu'njo lo at kyila ti'j. ¹⁰Kymojojnxi'y yaj xjal tuk'a tkyaqil kyanmi'n, ex mya noqx tuk'axa' kyu'n, qu'n tu'njo kyb'inchb'i'n lo, kchi tzajil ky'iwle'n tu'n qMan Dios toj tkyaqiljo k'wel kyb'inchin'i'n. ¹¹Kukx kchi temb'iljo yaj xal

toj kyt'otx'a, tu'ntzintzjo nxi nq'manji'y lo kye'y, tu'n tkub' kysipinji'y jni' at kye'y tuk'a tkyaqil kyanmi'n, kyuk'a' yaj xjal ex kyuk'a' junjun israelitas, a ktzajil yajb'il kyil'j.

Ajo Ley kyil'j aq'nil

¹² Ajqa at jun kyermana qya mojqa ichin, hebreo, ma tzaj tk'a'yin tib' kye'y tu'n tok te kyaq'nila, noq qaq ab'q'e k-ajb'il kye'y, atzi'n toj twuqin ab'q'e, b'e'x k-ajil kytzaqpi'n. ¹³ Ajtzin taj kytzaqpi'ntza, mi tz'aj kychq'o'n noq kukxjo, ¹⁴ qala' chi oka so'j tuk'a ex kyoyinxex txqan trit, txqan ttriy ex txqan tvin. Kxel kyq'o'n te, tze'nkuxjo ky'iw'b'il ma tzaj q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ¹⁵ Ex kyna'ntza ajqa ma chi oka junmaj te aq'nil toj tx'otx' te Egipto, ex a qMan Dios, a kyDiosa etz q'inkye'y. Tu'ntzintzjo, nxi nq'o'nji'y kawb'il lo kye'y ja'lin. ¹⁶ Me qq'aktzintla qa ma txi kyq'ma'n kyaq'nila kye'y kyjalu'n: "Nky'e'y tu'n wexa kyk'atza", tu'n ma tz'ok tk'u'jlin tib' kyuk'i'y ex kyuk'a kyb'aja toj kyja'y, ex tu'n b'a'n ta'ye toj kyja'y. ¹⁷ Qa ikyjo, ktzajil kytzyu'n jun ch'ut exsin k-okix kyxutsintza t-xkyin ti'j tjpel ja. B'e'xsin k-okiltz te kyaq'nila te jun majx. Ikyx k'wel kyb'inchinji'y kyil'jjo kyaq'nila qya. ¹⁸ Mi kux cho'n te kye'y aj kyaj kytzaqpi'nji'y kyaq'nila. Qala' kyna'ntza, qa ma chi ajb'in a'lixjo qaq ab'q'e kye'y, qu'n kab'e kyil'nxjo xkykamb'i'y ti'j tze'n ti'j jun aq'nil chjo'n twi tk'u'j, ex kchi k'wel ky'iwle'n tu'n qMan Dios, a kyDiosa toj tkyaqiljo kb'antel kyu'n.

Aye' tnejel kyal alu'mj, a tmanqa

¹⁹ Il ti'j tu'n tel kypa'n te qMan Dios, a kyDiosa, ajo tnejel kyal kywakixa ex kyrita, a tmanqa. Mi tz'ok kyq'o'nji'y tnejel tal kywakixa aq'nil toj tx'otx', ex mi tz'el kymitzo'n tsmaljo tnejel tal kyrita. ²⁰ Qala' kchi xel kywanji'y alu'mj anetzi'n kyuk'a kyb'aja toj kyja'y toj junjun ab'q'e twutz qMan Dios, a kyDiosa, tojjo lugar, a kjawil sk'o'n tu'n. ²¹ Me qa at jun tky'i' tnejil taj alu'mj, qa mox, qa kox, mojqa juntl tky'ilj, mi txi kyq'o'n kyeji'y tu'n tkub' patit twutz qMan Dios. ²² Qala', kyq'onka te kychi kyb'aja toj kyja'y tojjo tnam ja' nchi najani'y. Ja'ku cho'n xjal nya b'a'n ite'ya exqatzi'n b'a'n ite'ya ti'j tchib'jiljo alu'mj anetzi'n, nyakutlaj tchib'jil jun gacela mojqa jun ciervo. ²³ Me noqtzintu'n, mi txi kycho'n kyeji'y chiky'. Il ti'j tu'n t-xi kyq'o'n twutz tx'otx', nyakutlaj a'.

Nintz q'ij te Xjan q'ij

16 ¹ K'wel kyiky'si'n Xjan q'ij ti'j tb'i qMan Dios, a kyDiosa toj junjun ab'q'e, aj t-xi xkye ab'q'e, toj xjaw te Abib, tu'n a xjawjo i etz q'i'n tu'n qMan Dios, a kyDiosa toj tx'otx' te Egipto tojjo qniky'in anetzi'n. ² Ayetzi'n kyoyaja kchi k'wel kypati'n toj Xjan q'ij, qa waxx exqa rit, il ti'j tu'n kykub' kypati'n twutz qMan Dios, a kyDiosa, tojo lugar te k'ulb'il, a kjawil sk'o'n tu'n te nimsb'il tb'i. ³ Ex kxel kycho'n junx tuk'a pan a nti' ttx'asb'l q'o'nx toj. Wuq q'ij kchi b'inchila pan te kywa'y, a nti' levadura q'o'nx toj, tze'niku' tej kyetza junpaqx toj Egipto. Kywa'nxji'y pan anetzi'n, a pan te yajb'il, tu'ntzin ttzaj kyna'nji'y q'ij tej kyetza toj Egipto, toj tkyaqil q'ij te kychwinqila. ⁴ A'lixjo wuq q'ij nti' tu'n tten levadura toj tkyaqil kytanmi'n. Ex ti'jjo chib'j a k'wel kypati'n qale, toj tnejil q'ij, nti' tu'n kyij ch'intl toj juntl q'ij. ⁵ Mi che'xa patilte' oyaj te Xjan q'ij toj junxil tnam, a kchi tzajel tq'o'n qMan Dios te kye'y, ⁶ qala' tojo lugar a kjawil tsk'o'n qMan Dios, a kkyDiosa te k'ulb'il, tu'n tjaw nimsit tb'i. Antza k'wel kypateni'y oyaj te Xjan q'ij aj tok qala, aj tex q'ij, tzenku' or tej kyetza toj Egipto. ⁷ K'wel kytzq'ajsinji'y tchib'jil tojo lugar, a kjawil tsk'o'n qMan Dios, a kyDiosa. Tb'ajlenxi' ikyjo, ja'ku

chi meltz'aja kyja'y qlixje toj junxil q'ij. ⁸ Qaq q'ij mi chi wa'n pan, a q'o'nx levadura toj; atzi'n toj twuqin q'ij, k-okel jkyq'o'n te xjan ti'j tb'i qMan Dios, a kyDiosa, ex tojjo q'ij anetzi'n nix jun k-aq'nil ti'j jun wiq aq'untl.

Nim q'ij te tzalb'ajil ti'j awal

⁹ Kxel kyajla'n wuq semana tojjo q'ij aj kyxi xkye'y jo'l triy. ¹⁰ Tb'ajlenxi' ikyjo, k'wel kyiky'sinji'y nintz q'ij, a xjan aj tjaw chmet twutz kyawala ti'j tb'i qMan Dios, a kyDiosa. Kxel kyil'nx kyoyaja, a ktzajel a'nq'in toj kyanmi'n ti'jjo jni' ky'iw'b'il ktzajel tq'o'n kye' tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ¹¹ Ex kchi tzalajila twutz qMan Dios, a kyDiosa, tojjo lugar a kjawil tsk'o'n te k'ulb'il, te nimsb'il tb'i, junx kyuk'a kyk'wala q'a ex txin, kyuk'a' kyaq'nila, qya ex ichin, kyuk'exja levitas a nchi naja'n toj kytanmi'n, jniqa' b'etin xjal, jniqa' meb'a exqatzi'n qya a o kyim kychmil, a nchi naja'n toj kytanmi'n. ¹² Ex kyna'ntza, qu'n ikyqix kyeji'y ma chi ten kye' te aq'nil toj Egipto; tuntzintzjo chi japinxjo jni' ley lo kyu'n.

Nintz q'ij kyil'jjo pach ja

¹³ K'wel kyiky'si'n nitz q'ij, a xajn kyil'jjo pach ja a'lixjo wuq q'ij, aj tjaw b'aj twutz kyawala, tb'ajlenxi kytriyi'n ex tb'ajlenxi yitz'etz ky-uba'y. ¹⁴ Atzi'n nintz q'ij lo k-okil te tzalajb'il ex te iky'sb'il kyuk'a kyk'wala q'a ex txin, kyuk'a' kyaq'nila qya ex ichin, kyuk'a levitas, kyk'a b'etin xjal, kyuk'a meb'a ex kyk'a' qya a o kyim kychmil, aye' nchi najan toj kytanmi'n. ¹⁵ A'lixjo wuq q'ij, k'wel kyiky'sinji'y nintz q'ij lo te nimsb'il tb'i qMan Dios, a kyDiosa, tojo lugar a kjawil sk'on tu'n, tu'n a nkub' ky'iwlenkyi'y tuk'a txqan kyawala ex nchi'iy kyaq'i'n tu'n. Ajjo nitz q'ij lo, jun q'ij te nim tzalajb'ajil te tkyaqilx. ¹⁶ Il ti'j tu'n kykub' iky'si'n oxe nitz q'ij lo kyu'n kykyaqil ichin te Israel toj junjun ab'q'e: Ajo nintz q'ij te pan, a nti' levadura q'o'nx kyoj, nintz q'ij te awal ex nintz q'ij kye pachja. Toj junju'n nitz q'ij anetzi'n, kykyaqil ichin il ti'j tu'n kyxi' twutz qMan Dios, a jyDiosa, tojjo lugar a kjawil tsk'o'n, me nti' tu'n kyanin twutz qMan Dios, ajqa nti' jun kyoyaj q'i'n. ¹⁷ Qala' teyilex te junjun kxel ti'n toyaj, tze'nkux ky'iw'b'il ma tzaj q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa.

Nuk'b'il tze'n tu'n t-xi ka'yita kawb'il tojxix tumil

¹⁸ Kyq'onka jwes ex xjal nim kyoklin ti'j junjun ch'uq kyyajila kyoj kykyaqiljo tnam, a kchi tzajel q'o'n kye'y qMan Dios. Il ti'j tu'n kykawin tib'aj tnam tuk'a kawb'il. ¹⁹ Mi tz'el kytalpi'n kawb'il, mi tz'ok kyq'o'n kywutza ti'j kyxilnen xjal, ex mi tzaj kytzyu'n kypwaq aj il, tu'n tu'n b'e'x nmaqset kywutzja xjal tu'n, a nim kynab'l ex ntb'inchin tu'n kyel txalpajo xjal a tz'aqliqe tuk'a kyol. ²⁰ Chi kawinqi'y tojxix tumil kyib'aj xjal, tu'ntzin kyanq'i'n ex tu'n kyetzintejji'y tx'otx' a ktzajel q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa.

Xi q'ma'n kye aj Israel tu'n mi chi k'ulina kywutz twutzb'ilijil

²¹ Nti' tu'n tkub' kyq'o'n jun poste, a b'inchinku tuk'a tze tu'n t-xi' te Aserá, a kydios tka'tzjo patb'il oyaj kjawil kyb'inchin te qMan Dios, a kyDiosa. ²² Ex nti' tu'n kyjaw kyb'inchin ab'j xjanqa, tu'n kyk'uli'n twutz, tu'n iky'inqa tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ¹ Nti' tu'n tkub' kypatin waxx, rit mojqa chibj te qMan Dios, a kyDiosa, ajqa at kyky'i mojqa yab'ilj, tu'n iky'in wiq oyaj anetzi'n tu'n. ² Aj kynaja'n kyoyjo tnam, a kchi ktzajil q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, ja'kula b'aj tu'n tkub' tb'inchin jun ichin mojqa jun qyaj nya b'a'n kyxola twutz qMan Dios ex tu'n mi kub' tminina' yol kyij

b'ant ti'j. ³Ex ja'kula tz'ajb'in kye junxil dios mojqa tu'n tk'ulinj twutz q'ij, twutz yaya, mojqa kywutz che'wj, a q'ma'nx wu'n tu'n mi kub' kyb'inchini'y. ⁴Ajtzin kyb'inti'y ti'l' jun ti' tze'nku ikyjo, kyxpinch'inku'y. Qatzin qa twutzx qa ma kub' b'inchin' nya b'a'n, a iky'b'ilx anetzi'n toj Israel, ⁵b'e'xsin kxel kyi'njitzza ichin mojqa qyaj, a xb'inchin tijjo nya b'a'n anetzi'n, tzma tzi t'pel tnam exsin k'wel kyb'yo'ntza tuk'a ab'j. ⁶Noqtzintu'ntzjo, nti' tu'n tkub' kyb'yo'n jun xjal noq tu'n tyol jun tsiyil. Qala' il ti'l' tu'n tten kab'e mojqa oxe tsiyil. ⁷Aye' tsiyil kchi okel xo'nte tnejel ab'j ti'l', tb'ajlenxi ikyjo, ayil tnam kchi okel xo'nte. Ikytzin k'wel kynajsinji'y nya b'a'n kyxola. ⁸Qq'aktzintla, qa kanin jun ti' twutz jwes, a myor tz'u'x tu'n t-xi ka'yit tumil; tze'nqeku' yek'b'il lo: Qa' al jun xkub' b'yonte jun xjal, a mya b'isintaq tu'n, jun jstis, a tz'u'x tu'n t-xi ka'yit tumil mojqa jun ti'l', a nim wiq il b'antlin toj. Ayetzi'n ti' anetzi'n, kynqexa tojjo lugar, a kjawil tsk'o'n qMan Dios, a kyDiosa, ⁹exsin kyi'nxtza kyutz pale, a levitasqa mojqa twutzjo jwes, a a n-aq'nin kyojjo q'ij anetzi'n. Oktzin k'wel kyb'intzjo jstis ex kkyq'mab'il ti' kawb'il tu'n tkub' b'inchit. ¹⁰O'kx kyeji'y kawb'il k'wel kyb'inchin, a ktzajil q'ma'n kye'y kyu'n tojjo lugar, a kjawil sk'o'n tu'n qMan Dios. ¹¹Telninx kyniky'a tij ley ex tb'ajlenxi kyb'i'n kawb'il, il ti'l' tu'n tkub' kyb'inchinji'y kawb'il tze'nkuxix; ex nti' tu'n tel kyi'n nix tu'n tok kyq'o'n jun ti' ti'l'. ¹²Me ayetzi'n xjal, a njaw kynimsin kyib', a kyky'e' tu'n t-xi kynimi'n kawb'il tu'n jun jwes moja tu'n jun plej, a nyolin ti'l' tb'i qMan Dios, a kyDiosa, il ti'l' tu'n tkub' b'yet. Ikytzin k'wel kynajsinji'y nya b'a'n toj Israel. ¹³Ex ajtzin tb'ijte' xb'aj kyu'n kykyaqil xjal, b'e'x kchi tzajil xob' ex nlay jaw kynimsin kyib'.

Nuk'b'il kyi'j nmaq kawil

17 ¹⁴Ch'ix kyokxa tojjo tx'otx', a ktzajil q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. Ajtzin tkub' kytzyu'n te kye'y ex aj kynaja'n antza, ja'kula kub' kyb'isi'n kyjalu'n: Atlla junqe qnmaq kawil tu'n tkawin qib'aj, tze'nqeku tnam ite'k qi'jela. ¹⁵Ajqa ikytla xb'ajo, kyq'onk kykwenta ti'l' tu'n tok kyq'o'nji'y ichin te nmaq kawil, a kjawil tsk'o'n qMan Dios, a kyDiosa. Il ti'l' tu'n tjaw kysk'o'n jun kyermana israelita, me mya jun b'etin xjal. ¹⁶Me nti' tu'n tten txqan tchej nmaq kawil, ex mi txi ti'n tnam toj tnam te Egipto noq tu'n tchmetku txqan tchej, qu'n o tzaj tq'ma qMan Dios kye'y kyjalu'n: Nti' tu'n kymeltz'aja toj Egipto. ¹⁷Ex mi tzaj tjyo'n nmaq kawil txqan txu'jil, tu'n kkyb'inchil tu'n tel tpa'n tanmin ti'l' qMan Dios. Ex nti' tu'n tkub' tchmo'n txqan q'an pwaq ex saq pwaq te te. ¹⁸Ajtzin tkub' qe toj q'uqb'il tu'n tkawin, il ti'l' k-elil ti'n jun copia kyi'jjo nuk'bil lo toj jun u'j kywutz pale, a levitasqa. ¹⁹Majx k-iq'ajil tuk'a u'j antzi'n ex k'wel tu'jin toj tkyaqil q'ij te tchwinqil. Ikytzin ktemb'ila t-xob'iljo twutz qMan Dios, a tDios, aj kykub' tnimi'n nuk'b'il exqatzi'n ley lo. ²⁰Ajtzin tu'jin ti'l' junjun q'ij, ktb'inchil tu'm mi jaw tnimsina tib' ex tu'n mi tz'ok tq'o'na tib' te masx toklin kywutz t-xjalil, ex ktb'inchil tu'n nix ch'in tu'n tel tpa'n tib' kyi'j kawb'il. Ex kkawil nim ab'q'e junx kyuk'a tyajil kyib'aj aj Israel.

Oyaj kye pale ex kye levitas

18 ¹Kyt'antza, qa nti' kye pale, a ch'uq tyajil Levi kyt'otx' kxe'l kyxoljo txqantl ch'uq tyajil Israel. Me il ti'l' tu'n kywa'n pale ex levitas kyi'jjo oyaj tb'anilqix, a nchi xi q'o'yit te qMan Dios, tu'n kye' anetzi'n. ²Nti' kyx'otx' ktemb'il kyeku kyxol israelitas. Qu'n akuxix te qMan Dios at kye, tze'nkuxja xi tziyiyin kye. ³Kyi'jjo wakx, rit ex chib kchi tzajil kyi'n xjal te oyaj, ja'ku kyij kyi'n pale jni' tzyikyl'j,

chib'j tjaq' kyxpetx' ex kypans te kye. ⁴Ex kxel kyq'o'nji'y tnejil twutz kyawala kye, ti'l' ak'aj kyvina, ti'l' ky-aseyti'y n-el ti'l' oliva ex ti'l'jjo tlanil kyrita, a kkykamb'ila aj tu'l' kani'n tq'iljil tu'n tel kymitzo'n. ⁵Qu'n ma chi jaw sk'o'n ch'uq tyajil Levi tu'n qMan Dios, a kyDiosa kyxoljo jni' chu'q kyyajila, tu'n kyajb'in ti'l' tb'i qMan Dios te junmajx. ⁶Qq'aktzintla, qa ma kub' tb'isin jun levita tu'n tetz toj tnanmin toj Israel, alchaqx kye tnamtz, tu'n t-xi' tojjo lugar te k'ulb'il, a kjawil tsk'o'n qMan Dios. ⁷Ja'ju tz'ajb'in ti'l' tb'i qMan Dios, a tDios, tze'ku kye levitas, a termanqa, a noq nchi ajb'inl te qMan Dios tojjo lugar anetzi'n. ⁸Ex ja'ku wa'n kyi'jjo oyaj nchi kub' patit ex kyi'j oyaj, ti'l'j'inx' twa ntzaj q'o'n kyu'n tb'aj toj tja.

Xi q'ma'n kye aj Israel tu'n mi chi ok lipeye kyi'jjo costumr te il

⁹Ajtzin kykani'n tojo tx'otx' a ktzajel q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, kyq'o'nk kykwenta kyi'ja tu'n mi kub' kyxnaq'tzinji'y jni' costumrjo tnam, a ikyb'ilqixix, aye' nchi najan antza. ¹⁰Nti' tu'n t-xi kyq'o'n kyk'wala q'a mojqa txinj te oyaj tu'n tkub' patit. Ex nti' tu'n t-xi kytziyi'n tu'n tkub' kyxnaq'tzin xjaljo a tu'n tkanin kynab'l ti'l'jjo na'm tul kanin, nix tu'n kyk'alin, nix tu'n tkub' kyxaq'tzin tu'n tel kyniky' ti'l' jun ti', nix tu'n kyyu'xin, ¹¹nix tu'n tb'ant mañ kyu'n, nix tu'n txi kynab'lin jun ti' ex nix tu'n kyyolin tuk'a kyanmin kyimnen. ¹²Noq alkyye jun k'wel xnaq'tzin kye' ti'chaqku anetzi'n, juntij iky'b'ilx twutz qMan Dios. Tu'n ma kub' kyb'inchin' junxil tnam jni' ti'chaqku anetzi'n, a iky'b'ilqixix, kchi elix lajo'n kywutza tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ¹³Me atzi'n kye', ilxix ti'l' tu'n kye'te'n tzaqle twutz qMan Dios, a kyDiosa.

Ajjo yolil tyol Dios

¹⁴Ayetzi'n tnam a ch'ix tkub' kyi'j kyu'n, nchi qanin kye' nkanin kynab'l ti'l'jjo na'mx tu'n tul kanin ex kye yu'x, me tky'e' te qMan Dios, a kyDiosa tu'n kykub' b'inchitjo ti'chaqku anetzi'n. ¹⁵Tq'mal Moisés kyjalu'n: Kjawil tsk'o'n te qMan Dios, a kyDiosa jun yolil tyol Dios kyxola tzenku' we'. Il ti'l' tu'n tkub' kyb'i'n, ¹⁶qu'n atzin xi kyqaninji'y te qMan Dios, a kyDiosa tej chmo'nktaq kyib'a t-xe wutz Sinaí, ex kyq'ma'y kyjalu'n: Qky'e'la tu'n qb'inte juntl majla tajq'ojil twi' qMan Dios, a qDiosa, nix tu'n qlontejiy q'aq' lo, a tzunx njulinx, tu'n b'e'x qo kyimila. ¹⁷B'e'xsin tzaj tq'ma'n qMan Diostz we'y kyjalu'n: Twutzx te' ntq'ma'n tnam. ¹⁸Tu'ntzi'ntzjo, kjawel nsk'o'n jun yolil tyol Dios tzenku' te kyxol aj Israel. Kchi xel nq'ma'n n-yola te, ex a kxel q'mante te tnam tkyaqiljo kxel nq'm'n te. ¹⁹Me alkyye' mi kub' b'inte tqanil, a kyoliljo yolil tyol Dios ti'l', ti'l' nb'i'y, k-okil nq'o'n toj xjel. ²⁰Me tkyaqiljo yolil tyol Dios, a kyolil nya twutzx ti'l' nb'i'y mojqa tu'n tyolinj ti'l' tb'i junxil dios, ilx ti'l' k'wel b'yet. ²¹Ja'kula chi jaw qanlija kyjalu'n: ¿Tze'n ten tu'n tel qniky'a qa ajo tqanil nq'umlajtz tzajntzaj ti'l' qMan Dios, me mi japin b'aj twi' ntq'ma'n nix tu'n tb'aj, anzatzin k-elila kyniky'tza ti'l' qa ajo tqanil anetzi'n nyatza tzajntzaj tuk'a qMan Dios. Atzi'n yolil tyol Dios anetzi'n, ma yolil ti'l'j'inx' nkawb'ila, ex nti' tu'n kytzaj xob'a te.

Aye' tnam te kyewb'il xjal

19 ¹Ajtzin kykub' yuch'in tnam tu'n qMan Dios, a kyDiosa, a nchi najan ja'lin tojjo tx'otx', a ch'ix ttzaj q'o'n kye'y tu'n, k'wel kytzyu'nji'y tx'otx' te kye'y ex kchi najala kyoj tnam ex kyoj kyja' tnam anetzi'n. ²Tb'ajlenxi' ikyjo, k-elil kypa'n oxe tnam te e'wb'il tojo tx'otx' a ktzajel q'o'n kye'y qMan Dios,

a kyDiosa. ³Kyka'yinka tten tx'otx' exsin kypa'nkujitza tx'otx' anetzi'n te oxo tnej tx'otx', a ktzajel q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, tu'ntzin at junjun tnam toj junjun tx'otx'. Ja'kutzin b'anttz tu'n t-xi' xjal, a xkub' b'yonte juntl xjal ewil kyoj junjun tnam te ewb'il tu'n tklet. ⁴Qa ma kub' tb'yo'n jun xjal juntl xjal, a mya b'isintaq tu'n ex nti'taq q'oj kyxol, atzi'n xb'iyin ja'ku txi' ewil kyoj junjun tnam anetzi'n tu'n tlet. ⁵Qq'aktzintla, qa ma txi' jun xjal si'wil toj tze tuk'a jun t-xjalil, ex ajtzin tjaw ti'n jun xjal pa'b'l si tu'n tjaw iky'sit jun tze, exsin tz'el kotpajlatzo twi' pa'b'l si ti'lj tqan exsin kub'tla tz'aqtz tib'ajjo juntl xjal, exsin qa ma kyimtz tu'n xky'ixb'e, atzi'n xb'in, ja'ku txi' ewil kyoj junjun tnam te ewb'il tu'n tklet. ⁶Qatzin qa myor naqchqx taye' tnam te e'wb'il, ja'ku txi lape' xjal, a at toka tuk'a' qtzan xjal, ti'ljo xb'iyin tuk'a txqan tq'oj ex ja'ku kub' tb'yo'n. Qa ikyjo, kkyimiljo xjal nti' til, tu'n nti'taq tq'oj ojtxe tijjo qtzan kyimnin. ⁷Tu'ntzintzjo, nxi nq'ma'n kye'y tu'n tel kypa'n oxo tnam te e'wb'il. ⁸Qatzin qa ma nimix twutz kytx'otx'a tu'n qMan Dios, a kyDiosa, tze'nkuxjo xi ttziyen kye kyxe'chila exsin qa ma tzaj tq'o'ntzjo tkyaqil tx'otx' kye'y, a tzaj ttziyen kye'y, ⁹il ti'lj k-el kypa'n junxil oxel tnam te e'wb'il. (Ktzajil q'o'n tx'otx' anetzi'n kye'y tu'n, qa ma chi kub' kynimi'n tkyaqiljo kawb'il ma chi xi nq'ma'n kye'y ja'lin, ajqa kukx k-okil kyk'u'jli'n qMan Dios, a kyDiosa ex qa ma chi b'eta kyoj tb'e). ¹⁰Ikytzin ktemb'ila' kyu'n, tu'n mi chi kyima xjal, a nti' kyil, tojjo tx'otx' a ktzajel q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDidoisa te kyetz'b'ila. Myaqitzintza at kypaja ti'lj kykyimli'n xjal, a nti' kyil. ¹¹Me qq'aktzintla qa at tq'oj jun xjal tuk'a jun t-xjalil, exintla b'isintz tu'n tu'n tok linpin ti'lj ex tu'n tkub' tb'yon, tb'ajlenxitla' ikyjo, tz'oq'tla kyoj junjun tnam lo te e'wb'il, ¹²b'e'xsin kxel kyq'ma'ntzjo tij xjal te ttanmin tu'n tetz q'i'yit antza exsin kxel kyq'o'ntz toj tq'ob'jo terman qtzaj kyimnin, tu'n tkub' tb'yo'n. ¹³Mi tzaj q'aq'in kyk'u'ja ti'ljo b'iyil xjal enetzi'n, qu'n ikytzin kkyb'inchelij'y tu'n mi chi kub' b'yo'na xjal nti' kyil, toj Israel, tu'ntzin kye'n toj tb'anil. ¹⁴Ajtzin kykani'n tojjo tx'otx', a ktzajel q'o'n kye'y te kyetz'b'ila tu'n qMan Dios, a kyDiosa, nti' tu'n t-xi kyeki'n tniqatchil ttx'otx' jun xjal, noq tu'n tel kyelq'in, qu'n iky xkyij q'ona' kyu'n kyxe'chila.

Nuk'b'il kyi'j stiyil

¹⁵Mi kub' kykawin jun xjal ti'lj jun il mojqqa jun tpaj noq tu'n tyol jun tsiyil. Noq tu'n ka'b'e mojqqa oxo tsiyilj, ktemb'il jstis tib'aj. ¹⁶Qa ma kanin jun tsiyil exsin qa ma txi tq'ma'ntz ti'lj jun xjal qa ma kub' b'inchin jun nya b'an mojqqa jun ilj, exsin mya twutzxtz, ¹⁷b'e'xtzin kxe'l'tzjo nq'on part exsin'n ma b'inchin il twutz qMan Dios, kywutz pale ex kyutzjo jwes nchi aq'nin kyojjo q'ij anetzi'n. ¹⁸Iltzin ti'ljtz tu'n tkub' kyxpich'in jwesjo il. Qatzin qa mya twutzx tyoljo xjal, a nq'on part ti'lj juntl israelita, ¹⁹ex atzi'n kawb'il a b'isintaq tu'n tu'n tkub' tib'ajjo juntl xjal, tib'ajx k'wela. Ikytzin k'wel kynajsinji'y jni mya b'a'n at kyxola. ²⁰B'e'xsin kb'ijtajiltzjo il kyu'n txqantl xjal ex b'e'x kchi tzajil xo'b' tu'n tkub' kyb'inchin nya b'a'n tze'nku anetzi'n. ²¹Mi tzaj q'aq'in kyk'u'ja ti'ljo xjal at tpaj. Qa a'ljun k-elil q'inte tchwinqel jun xjal, kyi'mela tchwinqel, qa a'ljun k-elitz q'inte twutz jun xjal, kyi'metza twutz, qa a'ljun k-elitz q'inte t-ste jun xjal, kyi'metza t-ste, qa a'ljun k-elil q'inte tq'ob' jun xjal, kyi'mela tq'ob' ex qa a'ljun k-elil q'inte tqan jun xjal, kyi'mela tqan.

Nuk'b'il ti'lj q'oj

20 ¹Ajtzin kyexa toj kyi'j kyajq'oja, ex aj tok kyka'yi'n chej, kar ex jun tnam, a masx kyb'aj kywutza, mi chi

tzaj xo'b'a kye, tu'n lu' te qMan Dios, a kDiosa, a etz q'inkye'y toj Egipto, at kyuk'i'y. ²Ajtzin tkub' kyb'inchin kye'n tu'n kyxi' toj jun q'oj, b'e'x k-elitz pale yolil kyuk'a ch'uq xo'l q'aq', ³exsin kxel tq'ma'ntz kye' kyjalu'n: Chin kyb'inku'y, ayeji'y ichin te Israel. Mi chi tzaj xob'a aj kyexa b'ujil kyi'j kyajq'oja ja'lin; mi chi tzaj numja, mi chi tzaj xo'b'a ex mi chi jaw lu'li'n kywutz. ⁴Qu'n lu' te qMan Dios, a kyDiosa at kyuk'i'y; a kb'ujil te kyxela kyi'j kyajq'oja ex k'wel kyi'j kyu'n. ⁵Tb'ajlenxi' ikyjo, kxel kyq'ma'n nejenel kye xo'l q'aq' kye ch'uq xo'l q'aq' kyjalu'n: Qa a'ljun kye' ma jafen jun tja, exsin qa na'm tnajantz toj, intmeltz'aj tja, qu'n ja'ku kyim toj q'oj ex junxil ja'ku tnajan toj. ⁶Ex qa a'ljun kye' ma kux awa'nte tqan t-uva, me na'm tlo'nxa ti'lj twutz, intmeltz'aj tja, qu'n ja'ku kyim toj q'oj ex junxil ja'ku txi lonkye' tnejil twutz. ⁷Ex qa a'lju kye' ma txi ttziyen jun tyol te jun qya exsin na'm tjaw mejetz tuk'a, intmeltz'aj tja, qu'n ja'ku kyim toj q'oj ex juntl ichinl ja'ku jaw meje tuk'a. ⁸Tb'ajlenxi' ikyjo, kkyq'mab'il nejenel kyjalu'n: Qa a'ljun kye' at t-xo'bil mojqqa nti' tipinj tu'n tb'ujin, intmeltz'aj tja, qu'n noq chi tzaj numj terman tu'n. ⁹Noq aj kyb'aj yolinku nejenel kyuk'a xo'l q'aq', k-okil kyq'o'n nejenel ti'lj junjun ch'uq xo'l q'aq'. ¹⁰Ajtzin kykanin laq'e'y tk'atz jun tnam tu'n kyok lipi'n ti'lj, nej kxel kyq'ma'n kye tu'n kye'n toj wen. ¹¹Ajtzin qa ma kytziyetz ikyja, exsin qa ma tz'oktz kyjq'o'ntz tjepel tnam kye'y, iltzin ti'ljtz tu'n kyajb'in kykyaqilx kye'y ex tu'n tkub' kyb'inchin' kuj aq'untl. ¹²Me qa mi xkytziye tu'n kyten toj nu'mli exsin qa ma kub' kyb'inchin kyib'tz tu'n kyb'ujin, iltzin ti'ljtz tu'n kyokxa b'ujil kyi'j. ¹³Ajtzin ttzaj q'o'n tnam toj kyq'ob'a tu'n qMan Dios, a kyDiosa, kyb'yonqekujiy kykyaqil ichin te tnam anetzi'n tuk'a espada. ¹⁴Ja'ku kyij kyi'n kykyaq qya te kye'y, k'wal, alu'mj exsi'n t-xkyijb'i'n noq ti'chaqku at toj tnam. Ja'ku chi tzalaja ti'lj tkyaqiljo k-elil kyi'n kye kyajq'oja, a ktzajil q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ¹⁵Ayetzi'n nuk'b'il lo, o'kx kchi ajb'ila' kyi'jjo tnam naqchaq ite'ye, mya kyi'jjo tnam, a ite' tojjo tx'otx' ja' ch'ix kyokxi'y. ¹⁶Me kyojjo tnam, a kchi tzajel q'o'n kye'y te kyetz'b'ila tu'n qMan Dios, nix jun xjal kyjel kyq'o'n tuk'a tchwinqil. ¹⁷Qala' kykyaqilx hititas, amorreos, cananeos, ferezeos, heveos ex jebuseos kchi k'wel kyb'yo'n, tze'nkuxjo tzaj q'ma'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, ¹⁸tu'ntzin mi tzaj kyxnaq'tzina kye'y tu'n tkub' kyb'inchinji'y costumr nb'ant kyu'n, a iky'b'iqixix tze'nku nchi k'ulin kywutz kydios, qu'n ja'ku kyb'inchin tu'n kyb'inchin il twutz qMan, a kyDiosa. ¹⁹Ajtzin tok kytxolb'in kyib'a ti'lj jun tnam exsin qa ma chi b'ujintza ti'lj ila' q'ij, mi chi jaw kyiky'sin kytze tuk'a pa'b'l si, tu'n ja'ku chi wa'n kyi'j kywutz. Mi chi jaw kyiky'si'n, qu'n mya ichin te tze, tu'n tul kyi'ja aj tok kytxolb'in kyib'a. ²⁰Me ayetzi'n tze, a nti' kywutz n-el, ja'ku chi jaw kyiky'sinkyeyi'y. Chi ajb'in kyu'n tu'n tkub' b'inchit tkyaqiljo k-ajb'il kyu'n, tu'n kyok lipi'n ti'ljo tnam, a kyajq'oja, ajxa tkub' ti'lj kyu'n.

Jun kyimnin a mi s-el tqanil alkya xkub' b'yonte

21 ¹Qa ma tz'el knet t-xmilil jun kyimnen kyu'n toj jun kojb'il, tojjo tx'otx', a ktzajel q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, exsin qa mix a'l xb'intetz alkya xkub' b'yonte, ²b'e'xsin kchi tzajiltzjo kynejenela exqatzi'n kyjuesa, exsin kxel kymilo'ntz t-xoljo kojb'il a ja' b'a'leku' kyimnen tu'n tkanin kyk'atzo tnam ite'k ti'ljila. ³Ayetzi'n nejenel, a ite' kyojjo tnam a niqayin ite'ye ja' s-el jyeta' kyimnin, ktzajel kyi'n jun mu'x ttxu wakx kyxol wakx, a na'm tokinx a te kjol ex b'ajxa kub'a yunt tib'aj tqul, ⁴exsin kxel kyi'ntz toj jun chq'ajlaj, a na'm tkub' kjet-xi ex na'm tokxi awal toj ex ja

taye jun tq'ob' a' n-ajqelin; antzetzintz k'wel kytoqina tqul ttxu wakx. ⁵Tb'ajlenxi' ikyjo, kchi tzajil laq'e' pale a levitasqa, qu'n ayetzin xi jaw sk'o'njo tu'n qMan Dios, a kyDiosa, tu'n kyajb'in te, ex tu'n kyq'on ky'iwb'il ti'l' tb'i qMan Dios. Ex aye kchi xel ka'yinte tumil tkyaqil jstis ti'l' jun xjal aj tok tq'o'n tq'ob' ti'l' jun xjal. ⁶Tb'ajlenxi' ikyjo, kykyaqilxjo nejenel tojjo tnam, a niqayin ta'ye tk'atzjo lugar ja' xjyeta kyimnin, k-elil kytxjo'n kyq'ob' tib'ajjo mu'x ttxu wakx, a kub' toqit tqul toj chq'ajlaj. ⁷Ex k'wel kyq'ma'n kyjalu'n: Nyaqo qe' xqo kub' b'yonte' xjal lo, ex nti' xqlonti'y tze'n xkub' b'yo'ne. ⁸Ay nMan Dios, najsinkuy til ttanmin Israel, a etz tkotpin toj tnam Egipto, mi tz'ok tq'o'njy tkyimli'n xjal a nti' til, te tpaj ttanmin. Ikytzin kchi kyjela' nti' kypaj ti'l' tkyimli'n xjal anetzi'n. ⁹Qa ma chi ok lip'e'y ky'i'jjo nuk'b'il lo, k'wel kyb'inchinji'y jikyinxix twutz qMan Dios, ikytzin mi tz'oka' tkyimli'n xjal lo te kypaj kyxjalila.

Mejeb'lin kyuk'a' qya nchi tzyet toj q'oj

¹⁰Qq'aktzintla qa ma chi exa toj q'oj kyij kyajq'oja, exsintla ma chi tzaj q'o'ntz toj kyq'ob'a tu'n qMan Dios, exsin qa ma chi tzaj kyintza junjun pres, ¹¹ex qq'aktzintla qa a'l' jun kye' xlonte jun qya tb'anilx ka'yin a ma pon tk'u'l' ti'l' exsin tajtz tu'n tjaw meje tuk'a, ¹²qa ma b'ajjo ikyjo, b'e'xtzin kxel ti'ntz tja exsin kxel tq'ma'ntz te tu'n tel tjo'n twi', ex tu'n kyel tmitzo'n t-xky'aq, ¹³ex k-elil ttx'ixpi'n t-xb'alin a toktaq tej ttzaj ti'n pres; ex antza kyjel tena najal toj tja. Me nti' tu'n tel ti'n amb'il te tu'n toq' ti'l' ttata ex ti'l' tnana a'lixjo jun xjaw, ajtzin tb'ajjo amb'il anetzi'n, b'e'xsinsin kjawil mejetz tuk'a, atzintz k-okil te tchmil ex atzi'ntz k-okil te t-xu'jil. ¹⁴Qatzin qa mi xkub' toj twutzjo ichin aj tb'et q'ij, wen tu'n tkyij ttzaqpi'n; me nlay b'ant tu'n t-xi tk'a'yin, nix tu'n tok tq'o'n te taq'nila, qu'n tu'n ma tz'el tin ttx'ixb'e.

Toklin tnejil k'walb'aj

¹⁵Qq'aktzintla qa at jun ichin at kab'e t-xu'jil, exsintla qa junch'i'ntzjo k'u'jlink tu'n, exsin q'aaq tk'waltz kyuk'a. Ex qq'aktzintla qa ajjo tnejil tk'wal q'a antza s-anq'ina tuk'a' qya a nya' k'u'jlink tu'n, ¹⁶ajtzin tkanin q'ij ja' tu'n tkub' tpa'na' ichin tq'inmil kyxol tk'wal, nlay b'ant tu'n txi tq'o'n tokli'n tk'wal mu'x te tnejil k'walb'aj, a taljo qya a k'u'jlinkxix tu'n, nyakutlaj qa a tnejil tk'waljo. ¹⁷Qala' il ti'l' tu'n t-xi tq'o'n tokli'n tnejil tk'wal, a matij, te k'walb'aj, a s-anq'in tuk'a t-xu'jil a nya' k'u'jlink tu'n, exsin kxel tq'o'ntz kab'e kyinljo tq'inmil kywutzjo txqantl. Qu'n atzin tnejil tk'waljo s-ul toj tq'ayil, ex atzin at tokli'n ti'l' tnejil k'walb'aj.

Tze'n tu'n t-xi kawita jun pi's k'wal

¹⁸Qq'aktzintla qa a'l'jun ichin kxola, at jun tk'wal pi's ex mib'en b'in, a mi nkub' tnimi'n ttata nix tnana, nixpetu'n nkub' kawin kyu'n ttata. ¹⁹Qa iky xb'ajjo b'e'x kxel q'i'n tu'n ttata ex tu'n tnana kywutzjo nejenel, a nchi kawin ttzi tjpel tnam, ²⁰exsin kxel kyq'ma'n ttatatz kye nejenel kyjalu'n: Atzi'n qk'wala lo, juntij pi'sx, mib'en b'in, mib'in nimin, nyor tzeqx, twi' tx'ujtelx. ²¹B'e'xsinsin kchi okel q'i'yj tnamtz ti'l' tu'n tok xo'yit tuk'a ab'j, tu'n tkyim. Ikytzin k'wel kynajsinji'y nya b'a'n at kxola, ex ajtzin kyb'inte israelitasjo lo, b'e'x ktemb'il kyxo'b'il.

Ila'ku nuk'b'il

²²Qa a'l'jun xku'x juntij til te kyimin, b'e'x k'wel byo'n ex b'e'x kjawil yo'b'in t-xmilil ti'l' jun tze, ²³mi kyij kytzobj'inji'y t-xmilil axtza ti'l' tze ajxa tex aq'b'il, qala' il ti'l' k'welex

kymaqu'n texjo q'ij ikyjo, qu'n tkyaqiljo xjal njaw yo'b'in tu'n tkyim ti'l' jun tze, at jun qanb'il tib'aj tu'n qMan Dios. Ikytzin mi kub' kyyajinji'y tx'otx' a ktzajel tq'o'n qMan Dios te kye'y. ¹Qa at jun kye' ma lonte jun twakix t-xjalil, mojqa jun tritj, mojqa jun tchibj, a ma txi naj, mi kyij kyq'o'n kukxjo, qala' kxel kyin tk'atz tajb'il. ²Qatzinqa nya niqaku nnajana' tajaw tk'atz kyja'y, mojqa nya ajtzqi'nj kyu'n, b'e'xsinsin kxel kyintza kyja'y, exsin k'wel tentz kyka'tza ajxa tkani'n tajawe jyolte. Ajtzin tb'ajjo ikyjo, b'e'x kxel kymeltz'i'n. ³Ex ikyx k'wel kyb'inchinji'y aj tel jyet jun bur kyu'n, jun xb'alin mojqa jun ti'l' kjel tz'aq tu'n kyxjalila; nya' noq kchi okil kyima ti'l'. ⁴Qa ma kylonti'y jun tbur mojqa jun twakix kyxalila a tolchiku toj b'e, nya' noq kchi okil kyima ti'l', qala' chi moji'n ti'l' tu'n tjaw we'. ⁵Nti' tu'n tok tq'o'n qya t-xb'alin ichin ti'l', nix tu'n tok tq'o'n ichin t-xb'alin qya ti'l', qu'n noq alkya k'wel b'inchinte' ikyjo, ikyb'ilixix twutz qMan Dios, a kyDiosa. ⁶Qa ma tz'el jyet jun tja pich' tu'n twi' jun tze mojqa twi' tx'otx'j, exsin qa tku'x kyjos mojqa tal kyalj toj, exqa paqleqx kynana kyib'aj tal mojqa kyib'aj tjosj, mi txi kyin tnana junx kyuk'ex tal. ⁷Qala' o'kqex tal kchi xel kytzyu'n, ante' tnana b'e'x kxel kytzaqpi'n, tu'ntzin kyanq'i'n toj tb'anil ex ila' q'ij toj kychwinqila. ⁸Ajtzin tjaw kyb'inchin' jun ak'aj kyja'y, il ti'l' tu'n tjax kyb'inchin' jun maqb'il ti'l' twi' kyja'y, tu'ntzin mi ku'x kyiljo kyb'aja toj kyja'y ti'l' tkyimli'n xjal, a ja'ku tz'etz lank'aj. ⁹Mi kux kyawa'n ky-uva'y tuk'a junxil wiq ijaj, qatzin qa ma kux kyawa'ntza, il ti'l' tu'n t-xi kyinji'y twutz k-elil toj tja Dios, qu'n nlay b'antl tu'n tokin te kye'y. ¹⁰Mi tz'okx kymujb'i'n jun wakx tuk'a jun bur tjaq' yunt tu'n kykjon. ¹¹Mi tz'ok kyq'o'n jun kyxb'ali'n, a chmo'n tuk'a noq ex lino. ¹²K-okil kyb'inchin' ttxa'mila toj tkyajin tkyi'n kyxb'ali'n, a k-okil te kutxb'iltey.

nuk'b'il ti'l' mejeb'lin

22 ¹³Qq'aktzintla, qa ma jaw meje jun ichin tuk'a jun qya, exsintla te' xkub' kyxetz tuk'a, b'e'x s-iky' tlajo'n, ¹⁴exsin tz'oktla tentz yolb'il ti'l', kywutz kykyaqil xjal kyjalu'n: "Ma chin jaw meje'y tuk'a' qya lo, me b'e'x s-el nniky'a tij ajqa o tlonte ichin. ¹⁵Iltzin ti'l'jtz kxel kyin ttata ex tnana ku'xin txin jun yek'b'il ajqa na'm tlontexe' kytxin jun ichin, kye nejenel, tuk'a' nchi kawinx twutz tjpel tnam. ¹⁶Ex kxel tq'ma'n ttata ku'xin txin kye nejenel kyjalu'n: Ma txi nq'o'n we ntxi'n te t-xu'jiljo ichin lo, ex atzi'n ja'lin ma tziky' tlajo'n. ¹⁷N-ok tq'o'n ajqa o tlonte ichin kyjalu'n: Ma tz'el nniky'a qa o tlonte ttxin ichin, chi'. Me lu' yek'b'il saj wi'n ti'l' qa na'm tlontexa ichin. B'e'xsinsin kxel kyliky'in tatb'ajtzjo sabana kywutz nejenel, a ja' xi kub' kxeye. ¹⁸B'e'xsinsin ktzajel tzyu'n ichin kyu'n nejenel te tnam ex k'wel kykawin. ¹⁹Ex k'wel kyq'o'n jwe'k'al (100) saq pwaq tmlut, ex atza kxel tchjo'na te' ttata' qya, tu'n s-ok tq'o'n kywutz tkyaqil xjal ajqa o tlontexi' qya ichin, a jun qya israelita, a na'm tlontexa ichin. Axjo qya k-okil te t-xu'jiljo ichin, ex antetz nti'x tu'n tkub' tpa'n tib' tuk'a. ²⁰Me qq'aktzintla qa twutzjo n-ok q'o'n ti'l' tu'n ichin, exsintla tz'el tniky'tzajiltz qa otaqxe tlonte' qya ichin, ²¹b'e'xsinsin kxel kyintz twutz tjpel tja ttata, ex antza k-okel xo'na tuk'a ab'j tu'n tkyim kyu'n ichin te tnam, tu'n noq s-okte ky'a'jil toj tja ttata kyxol aj Israel. Ikytzin k'wel kynajsinji'y nya b'a'n at kxola. ²²Ajqa ma tz'el jyet jun ichin nky'a'jin, k'wel b'yetjo ichin exsin qya. Ikytzin k'wel kynajsinji'y nya b'a'n at kyxol, a ayeji'y aj Israel. ²³Qq'aktzintla, qa ma tz'ok tajtzqi'n jun ichin jun txin toj tnam, a na'm tlontexe ichin, exsin otaq txi ttziyin tu'n tjaw meje tuk'a junl' ichin, exsintla kub' kyxetz tuk'a' txin, ²⁴b'e'x kchi elitz kyin kyka'b'lex twutz tjpel tnam, exsin kchi okel kyxo'ntz tuk'a ab'j tu'n kykyim. At te' txin tpaj,

tu'n mi xch'in mojb'il, ex il ti'j tu'n tkyim te ichin, tu'n xkub' tjku'n t-xu'jiljo juntl ichin. Ikytzin k'wel kynajsinji'y nya b'a'n anetzi'n, a at kyxola. ²⁵ Mejqa ma tz'el jyet jun txin tu'n jun ichin toj koj'b'il, a otaq txi ttziyin tu'n tjaw meje tuk'a jun ichin, exsintla kub' tjku'ntz, o'kxtzin ichintz il ti'j tu'n tkub' b'yet. ²⁶ Me ante' ti'jjo txin, nti' k-okel kyb'inchin ti'j, qu'n ti' te' til xku'x te kyimin. Qu'n iky te' lo tzenku' jun xjal n-ok lipin ti'j juntl xjal, tu'n tkub' tb'yo'n. ²⁷ Tu'n el jyetjo txin tu'n ichin toj koj'b'il, ex jawla xch'in te' txi'n, a otaq txi ttziyin tu'n tjaw meje tuk'a juntl ichin, me noq tu'n nti'xtaq jun xjal tu'n tel klonte. ²⁸ Qq'aktzintla, qa ma kub' kxe jun ichin tuk'a jun txin, a na'm tlontexe ichin, me na'm t-xi ttziyin tu'n tjaw meje tuk'a jun ichin, exsintla chi el jyettz, ²⁹ Iltzin ti'jtz kxel tchjo'n ichin kab'ka'l laj (50) saq pwaq te ttata txin. Tb'ajlenxi' ikyjo, il ti'j tu'n tjaw meje tuk'a' txin, tu'n xkub' tjku'n, tu'n s-el ti'n ttx'ixb'il ex nlay kub' tpa'n tib' tuk'a txin toj tkyaqil q'ij te tchwinqil. ³⁰ Nix jun ichin tu'n tkub' kxe tuk'a t-xu'jiltaq ttata, tu'n b'e'x k-elil ti'n ttx'ixb'il tuk'a anetzi'n.

Nuk'b'il ti'j k'u'lb'il

23 ¹ Nti'x toklin jun ichin tojjo chmab'il tu'n qMan Dios, a ky'ixb'inqa tjos, mojqa a' o tz'el qitin kytz'a'lb'il. ² Ex nlay chi okxjo k'wal a siky'ajqa kyxol ttanmin qMan Dios, ex nix aye' kyyajil chi ul itz'ja ti'j lajaj wiql kyyajil. ³ Nlay tz'okx jun amonita nix moabita kyxol ttanmin qMan Dios, nixpe aye' kyyajil chi ul itz'ja ti'j lajaj wiql kyyajil. ⁴ Qu'n tej kyetza toj Egipto ex tej kyiky'tza toj kytx'otx', mi'xa tzaj kyq'o'nax kywa'y ex kyk'wa'y che'we, qala' kyja' xi kychjo'ne Balaam, a tk'wal Beor, a tzajnintz toj tnam te Petor, toj Mesopotamia, tu'n t-xi tqanin jun nya b'a'n kyib'aja. ⁵ Me mi'xa ok tb'ina qMan Diosjo, a kyDiosa tyol Balaam; atzi'n nya b'a'n anetzi'n b'e'x ok tq'o'n te ky'iw'b'il, qu'n tu'n k'u'jlinqikxixa tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ⁶ Tu'ntzintzjo mi chi jyo'n ti'jjo kywenil ex kyq'inmil amonitas ex moabitas. ⁷ Me mi chi el kyiky'inji'y edomitas, qu'n kyermanqi'y, ex mi chi el kyiky'inji'y egipcios, qu'n antza i najani'y tze'n b'etin xjal toj kytanmin. ⁸ Atzi'n toxin wiq kyyajil edomitas ex egipcios chi ul itz'jil, ja'ku chi okx kye' kyxol ttanmin qMan Dios.

Ila' wiq nuk'b'il

⁹ Ajtzin kyexa q'ojil kyil'j kyajq'oja, b'a'nx chi ka'yin kyib'a tu'n mi kub'inchijiu'y nya b'a'n. ¹⁰ Qa at jun kye' tz'il ta'ye, tu'n b'e'x xjatz q'il'y tyajil tu'n toj qniky'in, b'e'x k-elix q'il'yit naqchaq tk'atz najb'il, ex axtza kyjel tena aj tex q'ij. ¹¹ Me il ti'j k-elil ttxjo'n ti'j tuk'a a' qale, ajtzin tex q'ij, b'a'n tu'n tokx majl toj najb'il. ¹² K'wel kyjyo'n jun lugar ti'jxe najb'il, tu'ntzin tajb'in kyu'n te kytz'a'lb'ila. ¹³ Ex il ti'j tu'n tten kypala junjun xjal kyxjo jni' kykxb'il, tu'ntzin tajb'in te likulte jun jul aj kyxi'y tz'a'lil; ajtzin kyb'aj tz'a'li'n, b'e'x k'welix kymaqu'n. ¹⁴ Qu'n lu' te qMan Dios, a kyDiosa at toj kynajb'ila, te klolkye'y ex tu'n kytzajq'o'n kyajq'oja tu'n toj kyq'ob'a. Tu'ntzintzjo il ti'j tu'n tokjo kynajb'ila te xjan, tu'ntzintla mi tlonte qMan Diosjo nya b'a'n kyxola, qu'n b'e'x k-elil tlaq'b'in tib' kyil'ja.

Ila' ley kye xjal

¹⁵ Qa ma tz'oq jun aq'nill^a twutz tajaw, exsintla qa xkanintz klol tib' kyk'atza, mi ttz'aj kyxq'o'n tuk'a' tajaw, ¹⁶ qala' kyijku'j najal kyxola, tojjo tnam a kjawel tsk'o'n, ex mi kub' kyyajin'. ¹⁷ Nixjun israelita, ichin mojqa qyaj, kky'a'jil tzenku' n-oka kyu'n junjil tnam aj tk'ulin kywutz kydios. ¹⁸ Tu'n tjapin

b'aj twi'jo yol xi kytziyi'n, mi txi kyil'j jun oyaj toj tja qMan Dios, ti'jjo nkykamb'e ichin mojqa qyaj ti'j kyky'a'lj'b'in, qu'n kyka'b'lix iky'inqexix tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ¹⁹ Qa ma txi kyq'o'n kypwaq te tx'ex, exqa wab'lj mojqa noq ti'j kxel kyq'o'n kye kyermana, mi tz'el kyil'j manb'ilte kyil'j. ²⁰ Qala' o'kx k-elil kyinjil'y manb'ilte kyil'j b'etin xjal, me metzi'n kyil'j kyermana, mi tz'el kyil'j manb'ilte, tu'ntzin kykub' ky'iwle'n tu'n qMan Dios, a kyDiosa toj tkyaqiljo kb'antel kyu'n, tojjo tx'otx' ja' ch'ix kyokxi'y, a k'wel kytzyu'n. ²¹ Ajtzin t-xi kytziyin jun kyyola te qMan Dios, a kyDiosa, kyq'onka tilil tu'n tjapen b'aj twi' kyu'n, qu'n kychi okela toj xjel ti'jjo lo tu'n qMan Dios, a kyDiosa, ex at kyila ti'j qa mi xjapen b'aj twi' kyu'n. ²² Nti' til ti'jjo qa nti' jun kyyola xi kytziyi'n te qMan Dios. ²³ Me qa ma txi kytziyin jun kyyola te qMan Dios a ayixa ti'j, chi japen b'ajx kywi'tz kyu'n tze'nkuxixjo xi kytziyi'n te. ²⁴ Ajtzin kyokxa toj tqan ky-uva kyxjalila, b'a'n tu'n kylo'n ti'j uva noq jni' kyaja, me nixjun twutz ktzajel kyil'j toj kychi'le. ²⁵ Ex ajtzin kyokxa toj tqan ttriy kyxjalila, b'a'n tu'n kyxb'oqi'n spid tuk'a kyq'ob'a, me mi jaw kyjo'n triy tuk'a se'mil. ¹ Qq'aktzintla qa at jun ichin ma jaw meje tuk'a jun qya, me ajtzin tb'et q'ij, mixtla ja' ma kub'e toj twutz, tu'njo at jun nya b'a'n ma tlonte ti'j. O'kx tumiljo b'a'n tu'n tkub' ttz'i'b'in jun u'j tu'n tkub' kypa'n kyib' ex b'e'x k-elix tlajo'n toj tja. ² Noq aj texjo qya lo toj tja' ichin, wen tu'n tjaw meje tuk'a juntl ichin. ³ Mejqa ma tz'el iky'in juntl majljo qya tu'n tkab' tchmil, exsintla xkub' kypa'n kyib'tz tuk'a, mojqa noqx xkyimjo ichin, ⁴ atzinljo tnejel chmilb'aj, nlay b'antl tu'n tjaw meje te tkab' majin tuk'a' qya, tu'n min il ma b'ant tu'n. Qu'n nya wenjo tb'inchb'in twutz qMan Dios; ex nti' tu'n kub' kyyajinjil'y tx'otx' a ktzajel q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ⁵ Qa at jun ichin tzma' ma jaw meje tuk'a jun qya, mi txi chq'et te' xo'l q'aq' ex nlay txi chq'etl b'inchil jun ti', qala' junku ab'q'e k'wel ten ka'yil tja, tu'n ttalajo qya tu'n, a saj ti'n te t-xu'jil. ⁶ Mi txi kyqani'n tal tka' xjal te tzuyb'il tk'as, nixpe a' tka, qu'n n-ajb'en tu'n tajaw. ⁷ Aj a'l jun s-ex ewinte jun terman exsin s-ok tq'o'ntz te taq'nil mojqa tu'n txi tk'a'yinj, b'e'x k'wel b'yetjo ileq'. Ikytzin kjawil kynajsinji'y nya b'a'n at kyxola. ⁸ Atzi'n ti'jjo tx'a'k, a noq n-el lemimin tij qchib'jil, kyq'onkxix kykwenta ti'j tu'n tkub' kyb'inchinjil'y nuk'b'il ktzajel qma'n kye'y kyu'n pale, aye' lewitas; ex kyniminkekuji'y kawb'il ma chex nq'ma'n kye'y. ⁹ Kyna'ntztzinji'y xb'ant tu'n qMan Dios, a kyDiosa ti'j Miriam toj b'e, tej kyetza toj Egipto. ¹⁰ Aj t-xi kyq'o'n ttx'ex jun kyxjalila, mi chi okxa toj tja tu'n tetz kyil'j jun tzuyb'il tk'as, ¹¹ qala' axtza chi we'ku'y ayolte pe'n; axte xjal k-tzajil q'onte jun ti' ti'j tk'as. ¹² Qatzin qa yajjo kyxjalila, exsin tzaj tq'o'ntz jun ttxo'w te tzuyb'il tk'as, mi kyij kytzyu'n jun qniky'in, ¹³ qala' b'e'x k-ajel kymeltz'in te, o'kxja aj tex q'ij, tu'ntzin tokin te ttxo'w aj t-xi' k'tal, ex tu'ntzin tkub'ky'iwlin tu'n, ex o-k-okil q'o'nte te jikyin tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ¹⁴ Mi kub' kyyajinjil'y aq'nil a yaj, a nti' at te, qa jun kyermana mojqa jun b'etin xjalj, a najli toj kytanmi'n. ¹⁵ B'e'x kxel kychjo'nji'y twi' tk'u'j aj tb'aj aq'nin, na'mxtaq tex q'ij, qu'n tu'njo yaj xjalqa ex q'uqle tk'u'j ti'jo tpwaaq tu'n tanq'in. Qu'n qa mi xi kychj'o'n, ja'kula txi' xjal lo kub'sil twutz te qMan Dios kyil'ja, ex b'e'x k-okiljo lo te kyila twutz qMan Dios. ¹⁶ Nlay chi kub' b'yetjo tatb'aj noq tu'n kyil tk'wal, nixpe aye' k'walb'aj tu'n kykub' b'yet tu'n kyil kytata, qala' teyilexte junjun kkyimel tu'n tpaj til. ¹⁷ Mi kub' kyb'inchil'jun ti' a nya toj tumil kyil'jjo b'etin xjal, nix kyil'j meb'a, ex mi tzaj kyinjil'y kyxb'ali'n qya, a o kyim kychmil, te tzuyb'il kyk'as. ¹⁸ Kyna'ntztzi'n tej xi te'n te aq'nil toj te Egipto, ex a qMan Dios, a kyDiosa

^a23.15 Jun b'etin xjal te' lo ma kanin oq tuk'a jun aj Israel.

etz q'inkye'y antza. Tu'ntzintzjo nxi nq'ma'n kye'y tu'n tkub' kyb'inchinji'y jni' lo. ¹⁹ Ajtzin tjaw kychmo'n twutz kyawale toj kykojb'ila, exsin qa xkyij naj jun mik'oj triy kyu'n toj kojb'il, mi chi meltz'aja jyolte, qala' kyq'onkja axtza kye b'etin xjal, kye meb'a ex kye' qya a o kyim tchmil; tu'ntzin kykub' ky'iwli'n tu'n qMan Dios, a kyDios toj tkyaqiljo kyb'inchb'i'n. ²⁰ Ajtzin txi kyyekinji'y tqan ky-olivo'y tu'n kyutz tz'aaq twutz, mi chi meltz'aja tek'silte' tq'ob' te tkamajin, qala' kyq'onkja kye b'etin xjal, kye meb'a ex kye' qya a o kyim tchmil. ²¹ Ajtzin kyxi'y xilil twutz uva ti'j tqan, mi chi meltz'aja tek'silte' kyil'j tqan, qala' kyq'onkja te b'etin xjal, kye meb'a ex kye' qya a o kyim tchmil. ²² Kyna'ntztzi'n tej xi te'n te aq'nil toj tx'otx' te Egipto, tu'ntzintzjo nxi nq'ma'n kye'y tu'n tkub' kyb'inchinji'y jni' lo. ¹ Qq'aktzintla qa ma chi jaw yasin kab'e ichin, il ti'j tu'n kyxi q'i'yit kywutz jues, ayetzin juestz kchi xel ka'yinte alkyl' nti' til ex alkyl' at til. ² Qatzin qa il ti'j tu'n t-xi laqtz'itjo xjal a at til, b'e'xsin kxel tq'ma'n juestz te tu'n tkub' mutxe twutz tx'otx', ex twutzku jues k'welix laqtz'i'n xjal lo; kyinx ti'j tk'u'jjo kxe'l tze'nkux til xb'ant. ³ Me o'lxjo kab'k'al (40)ti'j tk'u'j kxe'l, qu'n qa masxl xi kyq'o'n tib'ajxi' kab'k'al, b'e'x k'wel t-ximen kyermana qa ma kub' kyb'antsinx majx. ⁴ Mi' tz'ok kyptzo'n ttzi wakx tu'n mi wa'na tuk'a' nwa'b'in triy toj er.

Nuk'b'il kyijjo qya a o kyim kychmil

25 ⁵ Aj qa ite' kab'e ichin kyitz'in kyib' najleqa junx, exsin kyim juntz kyxol, exsin nti' jun tk'waltz q'a s-anq'in, atzi'n t-xu'jiljo qtzan ichin, nlay jaw meje tuk'a juntl ichin a nya' terman qtzan tchmil; qala' axjo termanjo qtzan tcmil k-okel meje tuk'a qya, tu'ntzin tjapin twi' toklen te cuñad. ⁶ Atzi'n tnejel taljo qya tzul itz'ja, iky tb'i' k-okel tzenku' tb'i' qtzan tchmil, tu'ntzin mi kub' najjo tb'i' kyxol aj Israel. ⁷ Qatzin qa tky'e' ichin jaw meje tuk'a t-xu'jiljo qtzan terman, b'e'xsin kxe'ljo qya tzmax ttzi tnam ex kxel tq'ma'n kye tij xjal kyjalu'n: Tky'e' te' ncuñada tu'n tkyij anq'in tb'i' ttziky toj tnam te Israel ex tky'e' tu'n tok meje wuk'i'y, tu'tzintla tkub' tnimi'n toklen te cuñad. ⁸ B'e'xsin ktzajel q'olb'intzjo ichin kyu'n nejenel te tnam ex kchi yolil tuk'a. Qatzin qa noq xi tz'u'ix tanmi'n ichin exsin xtq'matz kyjalu'n: “Nky'e we' chin meje'y we' tuk'a qya lo”, ⁹ b'e'xsin kxel laq'e' qya tk'atz, ex kywutzku nejenel k-elil ti'n jun t'xplaq'jo ichin ex k-okex ttzub'in toj twutz, ex ktq'ma'b'il kyjalu'n: “Atzin n-ok b'inchitjo ti'jo ichin, a tky'e' t-xi tq'o'n tyajil qtzan terman”. ¹⁰ Tb'ajlenxi' ikyjo, tkyaqil aj Israel kchi yolil ti'j kyfamilya toj tja: “Aye'tzin xjaljo lo toj kyja, a nti' kyxjab' tok”

Nuk'b'il ti'j jni' yash'il njaw

¹¹ Qa nchi b'ujin kab'e israelitas, exsin kani'n t-xu'jiljo jun klotle tchmil toj tq'ob'jo juntl, exsin xi okx tyiq'o'ntz tjosjo juntl ichin, PENDIENTE ¹² b'e'xsin k-elil kytx'emi'n tq'ob'jo qya lo, ex nti' tu'n ttzaj q'aaq'in kyk'uja ti'j.

Nnuk'b'il ti'j malb'il a nya' tz'aqle

¹³ Aj kyaq'i'y milolte jun k'a'xjil, tz'okinxix kymark kyu'n a tz'qle, ¹⁴ ex ikyxjo kymalb'ila, nti' tu'n tten kab'e toj kyja'y, jun tz'aqle ex jun nya' tz'aqle, ¹⁵ qala' junxch'inx mark ex junxch'in malb'il tz'okin kyu'n, a tz'aqleqa, tu'ntzin kyanq'i'n nimx ab'q'e tojjo tx'otx' a ktzajel q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ¹⁶ Tu'n iky'inqa' xjal tu'n qMan Dios, a n-okin mark ex malb'il kyyu'n, a nya' tz'aqleqa. ¹⁷ Kyna'ntztzinji'y jni'xjo ok kyb'inchin aj Amalec kyil'ja, tej nchi b'ettaqa a kya'kxtaq kyetzta toj Egipto, ¹⁸ qu'n i ok lipen kyil'ja tej otaq chi kub'

nu'mja tu'n sikytlin exsin i kub' kyb'yo'ntzjo aye' otaq chi sitkyte, aye' lipcheqixtaq kyil'jb'inx'i'y. Nti'xch'in kyxob'il tzaj te Dios. ¹⁹ Tu'impetzi'n aj kyel klo'n tu'n qMan Dios, a kyDiosa toj kyq'ob' kyajq'o'ja, a najleqa ti'jila' tx'otx' a ktzajel q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, b'e'x kjawil kynajsinji'y tyajil Amalec twutz tx'otx'. iMi tz'el naj toj kyk'u'ja!

Oyaj ti'j tnejil twutz awal ex diezmo

26 ¹ Ajtzin kyokxa tojo tx'otx' a ktzajil q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa aj tkub' kytzyu'n ex aj kynaja'n toj, ² ktzajel kyinji'y tnejil twutz kyawala toj jun chi'l, exsin kxel kyintza tojjo lugar te k'ulb'il, a kjawil tsk'o'n qMan Dios, a kyDiosa te nimsb'il tb'i. ³ Ex kchi xe'la twutzjo pale, a n-aq'nin tojo q'ij ikyjo, ex kxel kyq'ma'n te kyjalu'n: Te' q'ij ja'lin, k'wel nq'ma'n twutz qMan Dios, a tDiosa qa ma chin ul kani'n tojjo tx'otx', a xi ttziyen kye qxe'chile qa tu'ntaq ttzaj tq'o'n qe'y. ⁴ B'e'xsin kxel tzyu'n paletzjo chi'l toj kyq'ob'a, ex antza k'wel tq'o'na twutz t- patb'il oyaj qMan Dios, a kyDiosa. ⁵ Ayetzin kyetzta k'wel kyq'ma'nji'y yol lo twutz qMan Dios, a kyDiosa kyjalu'n: “Arameosqataq qe' qxe'chil ojtze ex noq ja'chaqku nchi b'etetaq, nya nimtaq kyb'aj ex b'etin xjalqataq, antza i kanina najal toj Egipto; antza ch'iye ex oka te jun tnam matij, nim kyipen ex nim kyb'aj. ⁶ Me ok b'inchin txqan nya b'a'n qil'ja kyu'n aj Egipto, otaqx qo kub' yaji'n kyu'n ex o kub' q'o'n aq'nil toj kuj aq'untl. ⁷ B'e'xsin o jaw kub'sin qwutzta te qMan Dios, a kyDios kyxe'chila. Ex tb'inte' qqanb'itza, ex tlonte' jni' b'is qil'ja, jni' kuj aq'untl nkub' q'o'ntaq qwutzta exsi'n yajb'il n-iky'xtaq qu'n. ⁸ Tu'ntzintzjo b'e'x o etz q'i'n tu'n qMan Dios toj Egipto tuk'a txqan tipin, tuk'a txqan tb'inchb'in a te xob'ajil, ex tuk'a txqantl yek'b'il te kayb'ajil. ⁹ Te' ikyjo b'e'x o tzaj q'i'n tu'n tojjo lugar lo, ex b'e'x tzaj tq'o'n tx'otx' lo qe'y, a noqx jni'x niky'b'il toj. ¹⁰ Tu'ntzintzjo ja'lin, ma tzaj wi'nji'y tnejil twutz tawaljo tx'otx', a saj tq'o'n qMan Dios we'y”. B'e'xtzin k'wel kyq'o'nji'y tnejil twutz awal twutz qMan Dios, a kyDiosa ex kchi k'wel mutxe'y k'ulil twutz. ¹¹ Tb'ajlenxi' lo, b'e'x kchi meltz'ajila ex k'wel kyiky'si'n jun nintz q'ij te aq'b'il chjonte ti'jo jni' tb'anil ktzajel tq'o'n qMan Dios kye'y junx kyuk'a kyb'aja toj kyja'y; ex mi chi el naj levitas toj kyk'u'ja exqatzin b'etin xjal a ite kyxola, tu'n kyten kyuk'i'y toj nitz q'ij. ¹² Toj junjun ox ox ab'q'e, a ja' nxi q'i'yitjo diezmo ti'j tkyaqil twutz kyawala, ex kxel kyq'o'n kye levitas, kye b'etin xjal, kye meb'a ex kye' qya a o kyim kychmil, tu'ntzin kywa'n ti'j toj kytamni'n ajxa tnoj kyk'u'j. ¹³ K'weltzin kyq'ma'ntza twutz qMan Dios, a kyDios kyjalu'n: Ma tzaj winji'y twutz wawala a s-el npa'n te tey, ex ma txi nq'o'n kye levitas, kye b'etin xjal, kye meb'a, ex kye' qya a o kyim kychmil, tze'nkuxja tzaj tq'ma'n tu'n tkub' nb'inchin, ex mi ma chin el txalpaja kyijjo tkawb'ila. ¹⁴ Nti'xch'in nwa'y o tz'el wi' ti'jjo oyaj lo, te' intintaqa toj b'is ti'j jun kyimmen, mojqqa te' nya b'antaq intini'y, ex nti'x ch'in o txi nq'o'n kye kyimmen. Ma kub' nnimi'n qMan Dios, a nDiosa, ex ma kub' nb'inchinji'y jni' tzaj tq'ma'n we'y. ¹⁵ Qo tka'yintztzin tojjo tnajb'ila a xjanxix tzmax toj kya'j, ex ky'iwlenukiy ttanmin Israel, exsi'n tx'otx' a tzaj tq'o'n qe'y, jun tx'otx', a noqx jni'x niky'b'il toj, tze'nkuxjo xi ttziyin kye qxe'chila.

Jun txokb'il tu'n tkub' nimit tkawb'il qMan Dios.

¹⁶ Texjo q'ij ja'lin, nxi q'ma'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa tu'n tkub' kyniminji'y jni' tley ex tnuk'b'il, tuk'a tkyaqil kyk'u'ja ex tkyaqil kyanmi'n. ¹⁷ Qu'n ma kyq'ma'y ja'lin, qa noq te qMan Dios, a kyDiosa kchi ajb'ili'y, ex k'wel kyb'i'nji'y Tyol, ex kukx kchi okel lipeji'y ti'j, ex kukx kchi

k'wel kyniminji'y jni' tley, jni' tkawb'il, ex jni' tnuk'b'il, ex tu'n tkub' kyb'inchinji'y jni' ktzajel tq'ma'n kye'y. ¹⁸ Ex ikyx te qMan Diosjo ma tzaj tq'ma'n kye'y ja'lin, qa ayeji'y ttanmin tb'anilx wen, tze'nkuxjo otaq tzaj tziyen kye'y. Tu'ntzintzjo kyniminkuji'y jni' tkawb'il. ¹⁹ Qa ma kub' kyb'inchin, kchi jawil nimsi'n tu'n, kyib'ajjo txqantl tam a o chi kub' tb'inchin. Oktzin kchi jawil nimsintza ex kyxel q'o'n kyokli'n, ex kchi okila te jun tnam xjan, te qMan Dios, a kyDios tzenkuxjo tzaj tziyin.

Ajo patb'il oyaj tib'aj wutz Ebal

27 ¹ Xi tq'ma'n Moisés exqatzi'n nejenel kye aj Israel te tnam kyjalu'n: «Kyniminjekuji'y jni' kawb'il ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin. ² Ajtzin kyjlajixa toj nim a' Jordán ex aj kyokxa tojo tx'otx', a ktzajil q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, kjawil kywa'b'in jun jte' matij ab'j, exsin kchi okil kytunintza. ³ Exsin k-okil kytz'ib'intza tkyaqil tyoljo ley lo kywutz, aj kyjlajixa toj nim a' tu'n kyokxa tojjo tx'otx', a ktzajel q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, a ja' noq jni'x niky'b'il toj, tze'nkuxjo tzaj tziyin qMan Dios kye'y, a kyDios kyxe'chila. ⁴ Ajtzin kyjlajixa toj nim a' Jordán, kchi jawil kywa'b'inji'y ab'j anetzi'n twi' wutz Ebal, exsin kchi okil kytunintza, tze'nkuxjo ma txi nq'ma'n kye'y ja'lin. ⁵ Tb'ajlenxi' ikyjo, antza kjawil kyb'inchin jun patb'il oyaj te qMan Dios, a kyDiosa tuk'a ab'j, me nya' tx'no'nqa tuk'a kxb'il. ⁶ Kyb'inchinkuji'y patb'il oyaj kyuk'a' ab'j anetzi'n, me nya' tx'no'nqa, ex tz'ajb'in kyu'n tu'n t-xi kyq'o'nji'y kyoyaja nchi patit te qMan Dios, a kyDiosa. ⁷ Ex kypatinkuji'y oyaj te kymujb'il kyib'a antza, kchi wa'la antza ex kchi tzalajila twutz qMan Dios, a kyDiosa. ⁸ Ex k-okil Kytz'ib'in tkyaqil tyoljo ley lo, q'ancha'lqexix kywutz ab'j, a txuninik. ⁹ Tb'ajlenxi' lo, xi tq'ma'n Moisés junx kyuk'a pale levitas kye aj Israel kyjalu'n: Kyb'inkuxixa ayeji'y aj Israel, ma chi oka ja'lin te ttanmin qMan Dios, a kyDiosa. ¹⁰ Tu'ntzintzjo, kyniminku'y qMan Dios, a kyDiosa ex kyb'inchinjekuji'y tkawb'il exqatzi'n tley, a ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin.

Jni' nya b'a'n tib'aj wutz Ebal

¹¹ Texjo q'ij antzi'n, xi tq'ma'n Moisésjo jni' nuk'b'il lo te tnam kyjalu'n: ¹² Ajtzin kyjlajixa toj nim a' Jordán, kchi jawixjo ch'uq tyajil Simeón, Leví, Judá, Isacar, José ex Benjamín twi' wutz Gerizim q'mal ky'iwb'il tib'aj tnam. ¹³ Ex ayetzi'n ch'uq tyajil Rubén, Gad, Aser, Zabulón, Dan ex Neftalí, kchi jawix twi' wutz Ebal ex k'wel kyq'ma'n jun nya b'a'n.

¹⁴ B'e'xsin kxel kyq'ma'n levitastz kye aj Israel tuk'a tajq'ojil kywi' kujix kyjalu'n:

¹⁵ Tzajxit nya b'a'n kyib'ajjo kchi k'wel b'inchinte jun ídolo exsin kub' kyb'inchintz toj e'wb'ajil. Ayetzi'n ídolo anetzi'n, a b'inchinqa kyu'n xjal, a nchi aq'nin ti'j wiq aq'untl, iky'b'ilqa te qMan Dios.

Ex kykyaqil aj Israel ktzajil tzaq'b'in kyjalu'n: “¡Ikyxitjo!”.

¹⁶ Tzajxit nya b'a'n kyib'ajjo kchi elil iky'inte kytata ex kynana.

Ex kykyaqil aj Israel ktzajil tzaq'b'inte kyjalu'n: “¡Ikyxitjo!”.

¹⁷ Tzajxit nya b'a'n kyib'ajjo kxel kyyekin techil kytx'otx' kyxjalil.

Ex kykyaqil aj Israel ktzajil kytzaq'b'in kyjalu'n: “¡Ikyxitjo!”.

¹⁸ Tzajxit nya b'a'n kyib'ajjo kchi xel txalpinte jun mox' ti'j tb'e.

Ex kykyaqil aj Israel ktzajil kytzaq'b'in kyjalu'n: “¡Ikyxitjo!”.

¹⁹ Tzajxit nya b'a'n kyib'ajjo mi chi xi q'onte kyoklen jun b'etin xjal, jun meb'a mojqqa jun qya, a o kyim tchmil.

Ex kykyaqil aj Israel ktzajil kytzaq'b'in kyjalu'n: “¡Ikyxitjo!”.

²⁰ Tzajxit nya b'a'n kyib'ajjo kchi k'wel kyxe tuk'a t-xu'jil kytata, tu'n b'e'x k-elil ti'n ttx'ixb'el ttata ikyjo.

Ex kykyaqil aj Israel ktzajil kytzaq'b'in kyjalu'n: “¡Ikyxitjo!”.

²¹ Tzajxit nya b'a'n kyib'ajjo kxel kyq'o'n kyib' te jun alu'mj.

Ex kykyaqil aj Israel ktzajil kytzaq'b'in kyjalu'n: “¡Ikyxitjo!”.

²² Tzajxit nya b'a'n kyib'ajjo kchi k'wel kyxe tuk'a kyerman txin, a tk'wal kytata ex kynana.

Ex kykyaqil aj Israel ktzajil kytzaq'b'in kyjalu'n: “¡Ikyxitjo!”.

²³ Tzajxit nya b'a'n kyib'ajjo kchi k'wel kyxe tuk'a jib'ilkye.

Ex kykyaqil aj Israel ktzajil kytzaq'b'in kyjalu'n: “¡Ikyxitjo!”.

²⁴ Tzajxit nya b'a'n kyib'ajjo kchi okil lipin kyil'j kyxjal toj ewb'ajil.

Ex kykyaqil aj Israel ktzajil kytzaq'b'in kyjalu'n: “¡Ikyxitjo!”.

²⁵ Tzajxit nya b'a'n kyib'ajjo kchi tzajil tzyunte pwaq tu'n tkub' kyb'yo'n jun xjal, a nti' til.

Ex kykyaqil aj Israel ktzajil kytzaq'b'in kyjalu'n: “¡Ikyxitjo!”.

²⁶ Tzajxit nya b'a'n kyib'ajjo mi chi kub' tziyinte ex mi chi kub' niminkye' nuk'b'il lo.

Ex kykyaqil aj Israel ktzajil kytzaq'b'in kyjalu'n: “¡Ikyxitjo!”.

Ky'iwb'il kyib'aj xjal, a nkub' kynimin

28 ¹ Qa ma kub' kynimi'n qMan Dios, a kyDiosa toj tkyaqil ex qa ma chi kub' kyb'inchinji'y tkawb'il, a ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin, ok kchi jawel nimsintza tu'n qMan Dios, kyDiosa kywutzjo txqantl tnam, a ite' twutz tx'otx'. ² Qa ma kub' kynimi'n qMan Dios, a kyDiosa kchi tzajil q'o'n ky'iwb'il lo kyib'aja:

³ Kchi tzajil ky'iwli'n toj kytanmi'n ex toj kykojb'ila.

⁴ Ky'iwlenqexixjo kyk'wala, jni' twutz kyawala, jni' kyal kycheja, jni' kyal kywakixa ex jni' kyal kyxita.

⁵ Ky'iwlenqexitjo kychi'lla exsin kymeña, a n-okin te kyyoq'b'ila.

⁶ Ky'iwlenqexita aj kyexa toj kyb'e'y,
ex aj meltz'aja toj kyja'y.

⁷ K'wel kyi'l'j kyajq'oja tu'n qMan Dios aj kyok lipin kyi'ja. Toj junchinx b'e kchi elitza kyi'ja ex toj wuq b'e kchi oqila kywutza.

⁸ Kchi tzajil ky'iwli'n tu'n qMan Dios toj tkyaqiljo k'wel kyb'inchin' ex kchi nojiljo kytx'utx'a tu'n tuk'a twutz awal, ex kchi tzajil ky'iwli'n tu'n qMan Dios, a kyDiosa tojjo tx'otx', a ktzajel tq'o'n kye'y.

⁹ Qa ma chi kub' kyniminji'y tkawb'il qMan Didos, a kyDiosa ex qa chi b'eta kyoj tb'e, oktzin kchi okiltza te jun tnam xjan te qMan Dios, tze'nkuxjo xi ttziyen kye'y. ¹⁰ Kykyaqilxtzintzjo tnam twutz tx'otx' k-okil kyka'yin qa ayiji'y tnam sk'o'n tu'n qMan Dios, ex kchi tzajil xob' kye'y.

¹¹ Ktzajil q'o'n kyq'inimila tu'n qMan Dios tojjo tx'otx', a xi ttziyin kye kyxe'chila tu'n ttzaj tq'o'n kye'y. Kchi tzajil ktiwli'n tu'n tuk'a txqan kyk'wala, tuk'a txqan kyali'n ex tuk'a txqan twutz kyawala. ¹² Ktzajil tq'o'n qMan Dios jb'al tojxix tq'ijil, tzmax tojjo kya'l'ja' taye jni' tq'inmil ex k'wel tky'iwlin tkyaqil kyaq'i'n. Kxel kyq'o'n kye' tx'ex kye txqan tnam, me nlay chi qanin kye' tx'ex kye. ¹³ Qa ma chi kub' kyb'i'n ex qa ma chi kub' kyniminji'y tkawb'il qMan Dios, a kyDiosa, aye' ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin, kchi k'wel q'o'n tu'n qMan Dios te tnejil ex nya te tch'ib'il, ex majx kchi temb'ila kyib'ajo txqantl ex nya kyjaq'xe. ¹⁴ Nti' tu'n tel kypa'n kyib'a kyi'l'jjo kawb'il ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin, nix tu'n kyxi lipe'y kyi'l'j junxil dios nix tu'n kyk'uli'l kywutz.

Ayejo nya b'a'n ktzajil kyib'ajjo mib'in chi b'in

¹⁵ Me qa mi xkub' kyb'i'n qMan Dios, a kyDiosa, exsin qa mi xi kub' kyniminjizta tkawb'il exqatzi'n tnuk'b'il, a ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin, kchi tzajiljo nya b'a'n lo kyib'aja ex kchi tzajil b'ant-xa kyu'n:

¹⁶ Tzajxit nya b'a'n kyib'aja toj kytanmi'n
ex toj kykojb'ila.

¹⁷ Tzajxit nya b'a'n tib'aj kychi'la
exsi'n kymeḡa, a n-okin te kyyoq'b'ila.

¹⁸ Tzajxit nya b'a'n kyib'aj kyk'wala,
tib'aj twutz kyawala,
kyib'aj kyal kywakixa
ex kyib'aj kyal kyrita.

¹⁹ Tzajxit nya b'a'n kyib'aja aj kyexa toj kyb'e'y
ex aj kymeltz'aja.

²⁰ Aku qMan Dios ktzajil q'onte nya b'a'n, xitb'il ex b'is kyib'aja toj tkyaqiljo k'wel kyb'inchin' ex ajxe kykub' b'aja kykyaqilxa tu'n nkub' kyb'inchinji'y nya b'a'n ex tu'n nchin kyij kytzaqpi'n. ²¹ Ktzajel tsma'n qMan Dios txqan yab'il kyib'aja, ajxa kykub' b'aja tu'n, tojo tx'otx' a ja' ch'ix kyokxi'y tzyulte te kye'y. ²² Kchi k'wel kawi'n tu'n qMan Dios, tuk'a txqan yab'il te kyimen, tuk'a txqan kyaq ex malil, tuk'a txqan taq'b'il tqan q'ij, a nyor kyaqx, tuk'a txqan q'ijil ex sojil ti'l kyawala. Ayetzi'n yab'il lo kchi tzajil b'ant-xa kyu'n ajxa kykyime. ²³ Atzi'n kya'l' tokx kyib'aja, kxel kujix tzenku' q'an kxb'il ex kxel kujixjo tx'otx' tokx kyjaq'a tzenku' kxb'il. ²⁴ Ktzajel tq'o'n qMan Dios quq ex tza'l' twutz kya'l' kyib'aja te t-xel jb'al, ajxa kykub' yuch'ja. ²⁵ Ax qMan Dios kxel q'onkye'y

tu'n tkub' kyi'ja kyu'n kyajq'oja. Toj jun b'e kchi elitza b'ujil kyi'l'j ex toj wuq b'e kchi oqila kywutz, ex kchi okila te jun xob'sb'il kye' txqantl kawb'il twutz tx'otx'. ²⁶ Atzi'n kyxmilila, k-okil te kychi' jni' k'utz, ex te kychi' jni' toj k'ul txuk, ex mix a'ljun kxel lajonkye. ²⁷ Kchi k'wel ky'ixb'i'n tu'n qMan Dios, tuk'a txqan tx'a'k, a tzaj kyi'l'j aj Egipto, tuk'a ḡwiq', tuk'a sarna ex ḡalil, a nti' q'anb'il te. ²⁸ Ex kchi k'wel kawi'n tu'n qMan Dios tu'n tokx toj kywi'y, tu'n kynaj kywutza ex tu'n ttzaj txqan kyxob'ila. ²⁹ Noq kchi jawil txakaji'y q'ijtl, tzenku' jun moḡ a mi ntlo'n tb'e. Kchi k'wel yaji'n ex noqx kchi elilku'y toj kyq'ob' ileq', ex mix a'ljun k-elil klonkye'y. ³⁰ Kyjel b'ant ti'l kyyola tu'n kyjaw meje'y tuk'a jun qya, me junxil k'wel kyḡe tuk'a, kjawel kyb'inchin kyja'y, me junxil knajal toj, k'welix kyawa'n tqan ky-ua'y, me nlayl chi niky'b'inla ti'l twutz. ³¹ Kywutzku'y kchi k'wel b'yo'na kywakixa, me nlayl chi cho'n ti'l tchib'jel; kywutzku'y k-elil q'ine kyburra, me nlayl tz'aj meltz'inl kye'y, kchi xel q'o'n kyrita ex kychiba kye kyajq'oja, ex mix a'ljun k-elitz kmojil kye' tu'n kytzaqaj. ³² Kywutzku'y kchi xel q'o'na' kyk'wala q'a ex txin te aq'nil kye junxil tnam, kchi oq'ila kyi'l'j wen, ajxe tel b'aj ta'l kywutza, me nlay b'ant tu'n kymo'ji'n kyi'l'j tu'n mi che'xa. ³³ Atzi'n tawal ex kyaq'b'i'n kb'antil, junxil tnam kxel wa'nte, a jun tnam a nya ajtzqi'n kyu'n, kukx kchi k'wel yajinji'y kyu'n, ex kukx k-okel b'inchin nya b'a'n kyi'ja. ³⁴ Ajtzin kylontejij' jni' lo, b'e'x k-okix toj kywi'y tu'n. ³⁵ K-okil tq'o'n qMan Dios txqan tx'a'k ti'l'j kych'eka, ti'l'j kykuxa, a mib'in tq'anajtz, tzaj xkye toj kyqa'n tu'n tjapen b'aj toj kywi'y. ³⁶ Ktb'inchin qMan Dios tu'n kyxi q'i'n junx tuk'a' kynmaq kawila toj junxil tnam, a nya ajtzqi'n kyu'n, ex nix kyu'n kyxe'chila. Antzetzintz kchi ajb'ili'y kywutzjo dios b'inchinqa tuk'a tze ex tuk'a ab'j. ³⁷ Kchi jawil ka'ylaj jni' tnam kyi'ja, a ja' chi kanin q'ini'y tu'n qMan Dios, ex kchi okila te kyxmayb'il ex k-elil kyi'n kytx'ixb'ila. ³⁸ Nim kyawala k-okil, me noq ch'in twutz kyjel wen, tu'n jotx kb'ajel kywa'n txana. ³⁹ K'welex kyawa'n uva ex k-okel kyka'yi'n, me mi chi lo'n tij twutz ex mi tz'el k'wa'y vin ti'l, tu'n b'e'x kb'ajel tu'n ḡchuq'. ⁴⁰ K'welix kyawa'n olivo toj tkyaqil kytx'otx'a, me nti' aceite k-elil ti'l'j tu'n tajb'en kyu'n, tu'n b'e'x k'elil ti'l'j twutz a na'mxtaq kyq'anix. ⁴¹ Chi ul itz'ja kyk'wala q'a ex txin, me mi chi kub' ten kyuk'i'y, tu'n b'e'x kchi xel q'i'n pres. ⁴² Tkyaqil tze ex tkyaqil kyawala kb'ajel kywa'n txana. ⁴³ Ayetzi'n b'etin xjal, a nchi najan kyxola, kyja' kchi q'inmixila kywutza, me atzi'n kye' kyja' kchi okili'y te yaj xjal. ⁴⁴ Aye kchi tzajel q'onte pwaq kytx'exa, me atzi'kye' kye nlay chi q'onkye' tx'ey kye. Aye kchi k'wel nej kywutza, ayetzin kye' kchi xel lipe'y kyi'jb'inxe. ⁴⁵ Tkyaqiljo nya b'a'n lo k'wel tz'aq kyib'aja, kchi k-okil lipe kyi'ja tu'n kylajeta kyu'n, ajxa kykub' kyima kyu'n. Tu'n mi xkub' kynimi'n tyol qMan Dios, a kyDiosa, tu'n tkub' kyb'inchinji'y tkawb'il ex tnuk'b'il, a tzaj tq'ma'n kye'. ⁴⁶ Ayetzi'n nya b'a'n lo, maj kchi kyjel te jun yek'b'il xob'ajil, kyib'aja ex kyib'aj kyyajila. ⁴⁷ Tu'n mix i ajb'ini'y twutz qMan Dios, a kyDiosa tuk'a tzalb'ajil ex tuk'a tkyaqil kyanmi'n, tej nimxtraq kyq'inmila attaq toj tkyaqil. ⁴⁸ Tuntzintzjo kchi ajb'ila te kyaq'niljo kyajq'oja, a kchi tzajel tsma'n qMan Dios kyi'ja, kky'elix wa'yaj kyu'n ex k'waj, nti'x kyxb'ali'n ktemb'il ex jni' noq tichaqqu. Kchi xel q'o'n kye tu'n qMan Dios toj kuj aq'untl, ajxa kykub' b'aja kyu'n. ⁴⁹ Ktzajel ti'n qMan Dios jun nmaq tnam te naqchaq b'ujil kyi'ja, a nlay tz'el kyniky'a te kyyol, ex jun paqx chi ul kanin kyi'ja tzenku' jun t'iw. ⁵⁰ Atzi'n nmaq tnam lo, juntij tx'u'jx wen, a mi nkub' kynimi'n jni' tij xjal ex mi ntzaj q'aq'in kyk'u'j kyi'l'j k'wal. ⁵¹ Aye' kchi okel ten cho'lkye' jni' tal kywakixa, ex twutz kyawala, ajxa kykub' yuch'xa kyu'n. Nixch'in twutz kytriy

kyjel kylo'n, nix kyvina, nix ky-aceiti'y, nix tal kywakixa, nix tal kyrita, aj xa kykub' yuch'ja kyu'n. ⁵² K-okil kytxolb'in kyib' ti'jela kytanmi'n, ajxa kykub' b'ajjo matij muro anetzi'n tu'n kyxitinte, a muro q'uqlektaq kyk'u'ja ti'j tu'n kykleta. Kchi okil lipen ti'j tkyaqil tnam twutz tx'otx', a o chi tzaj q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ⁵³ Ajtzin tb'aj kytxolb'in kyajq'oja kyib' ti'jela kytanmi'n, ktzajel nimxix wa'yaj kyij'ja, ex kchi okel te'n cho'lte kychib'jel kyk'wala q'a ex txin, a ma chi tzaj q'o'n kye'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ⁵⁴ Jni'qepe' ichin, a nyor wenqix kyxola exqatzi'n b'unin kyanmin, nla tzaj q'aq'in kyk'u'j kyij' kyerman, ni kyij' kyxu'jil ex nix kyij' kyk'wal, a itz'qex. ⁵⁵ Nlay kub' kysipi'n tchib'jel kyk'wal kyxol, a n-ok kyu'n te kychi', tu'n nti'x jun ti' tu'n t-xi kywa'n a'lixjo txolb'ink kyib' kyajq'oj ti'j kytanmin exsi'n juntij yajb'il k-okil kyb'inchin kyajq'oja kyij'ja kyoj kytanmi'n. ⁵⁶ Ikyqexpe' qya, a nyor wenqix kyxola, exqatzi'n b'unin kyanmin, aye' nlaytaq kub' aq'le ch'in kyqan twutz tx'otx' qa nti'qetaq kyxjab' ite'k, nlay tzaj q'aq'inx kyk'u'j kyij' kychmil, a k'u'jlink kyu'n nixpe kyij' kyal q'a ex txin. ⁵⁷ Nlayx kub' kysipin tchib'jel kyal, a tzma ma tz'itz'ja, nixpe aljo tmuj kyne'x, qala' kyjunalx kchi xel cho'nte toj ewjal. Qu'n nti'x jun ti' tu'n t-xi kywa'n a'lixjo q'ij aj tok kytxolb'in kyajq'oj kyib' ti'jela kytanmin exsi'n juntij yajb'il k-okil kyb'inchin kyajq'oja kyij'ja kyoj kytanmi'n. ⁵⁸ Qa mi xi kub' kyb'inchinji'y tkyaqil tyoljo ley lo, a tz'ib'enqekux tojjo u'j lo, ex qa mi xi tzaj xob'a te' b'ib'aj nimxix toklen ex xob'ajilxix, a tb'i qMan Dios, a kyDiosa. ⁵⁹ B'e'xsin ktzajel tsm'a'n qMan Dios txqan yab'il kyij'ja ex kyij' kyyajila, ayetzi'n yab'il anetzi'n juntijqex ex nti' q'anb'ilte, ex kchi k'wel yajxa kyu'n. ⁶⁰ Ktzajel tq'o'n qMan Diosjo jni' yab'il kyij'ja, a tzaj kyij' aj Egipto, aye' i tzaj xob'a kye ex nlay chi el naj kyij'ja. ⁶¹ Ex ktzajel tsm'a'n qMan Dios tkyaqil yab'il ex tkyaqil sojil kyij'ja, aye' nya tz'ib'enqekux tojjo ley lo, ajxa kykub' b'aja kyu'n. ⁶² Exlaqa otaq chmet-x kyb'aja tze'nqeku' che'w twutz kya'j, kchi kyjela nya nim kyb'aja, tu'n mi xkub' kyb'i'n qMan Dios, a kyDiosa. ⁶³ Tze'nkutzi'n ntzajaldaq qMan Dios kyij'ja tu'n tchmet kyb'aja ex tu'n kyte'n toj tb'anil, atzi'n ja'lin, ktzajalil qMan Dios kyij'ja tu'n kykub' yuch'i'n tu'n. Kchi elitz lajo'n tu'n tojjo tx'otx', a ja' ch'ix kyokxi'y ex tu'n tkub' kytzue'n. ⁶⁴ Kchi xel slami'n tu'n qMan Dios toj tkyaqil tnam ex toj tkyaqil twutz tx'otx'. Antzetzintz kchi k'ulili'y kywutzjo dios, a nya ajtzqi'nqetaq kyu'n nix kyu'n kyxe'chila, aye' b'inchinqa tuk'a tze ex tuk'a ab'j. ⁶⁵ Kyojjo tnam anetzi'n, nlay chi naja'n toj tb'anil ex nlay jyet jun lugar kyu'n te kyajlab'la. Antza ktzajil lu'lin kyanmi'n tu'n kyxob'ila tu'n qMan Dios, noqx gan kchi sikytil kywutza kchi oq'ila ajxe tel b'aj ta'l kywutza ex k-elil kyimx kyanmi'n tu'n b'is. ⁶⁶ Toj xob'jil kchi temb'ili'y, ktemb'il kyxob'ila q'ijl ex qniky'in ex nya segur ktemb'ila kychwinqala. ⁶⁷ Kkyq'ma'b'ila qlixje kyjalu'n: Noqit ma qo ok yupj, ex kkyq'ma'b'ila qniky'in kyjalu'n: Noqxix txu'nko qo el sqix. Qu'n nimxix kchi jawil xob'a, tu'n jni' k-okil yek'in toj kywutza. ⁶⁸ Ex kchi xel sma'n toj bark tu'n qMan Dios tu'n kymeltz'aja Egipto, ajo lugar xi nntziyi'n kye'y tu'n meltz'aji'y lolte. Antzetzintz kxel kyk'a'yin kyib'a te aq'nil kye kyajq'oja, me mix a'ljun kxel laq'onkye'y.

Kyij b'ant ti'j tyol qMan Dios kyuk'a aj Israel toj Moab

29 ¹ Ayetzin yoljo lo kyij b'ant ti'j tu'n qMan Dios, aye' i tzaj tq'ma'n te Moisés tu'n kykub' tb'inchin kyuk'a israelitas toj tx'otx' te Moab, ti'jb'enxi' yol kyij b'ant ti'j tu'n kyuk'a twi' wutz Horeb. ² Oktzin tchmo'n Moisés kykyaqil aj Israel ex xi tq'ma'n kye kyjalu'n: Ma kylonte kyeji'y jni' xb'ant tu'n qMan Dios toj tx'otx' te Egipto, ti'j Faraón, kyij' jni' taq'nin

ex kyij' tkyaqil t-xjalil. ³ Kylontejij' junjuntij joyb'il, jni' techil ex jni'xjo junjun tij ka'yb'ajil. ⁴ ¿Me na'mxsin ttzaj tq'o'n qMan Dios kynab'la ja'lin tu'n tel kyniky'a ex tu'n tjqet kywutza ex kyk'yi'n tu'n kyb'i'n? ⁵ Alixtzi'n kab'k'al ab'q'e (40) in kub' neja kywutza toj tzqij tx'otx', mixja'x xi kub' b'ajax kyxb'ale'n, nixpe aye' kyxjab'e mixjax xi el laqja ti'j kyqa'n. ⁶ Mi' xi wa'n pan ex mi' xi k'wa'n vin, nix juntl wiq q'e'n, me ma tzaj q'o'n kywa'y tu'n qMan Dios, tu'n tel kyniky'a qa a qMan Dios kyDiosa. ⁷ Tej qul tzalu'n, b'e'x etz Hesbón, a nmaq kawil te Sehón, ex Og, a nmaq kawil te Basán, b'ujil q'ij, me b'e'x kub' kyij' qu'n. ⁸ Ex b'e'x tzyetjo kytx'otx' qu'n, ex b'e'x xi qq'o'n te kyetz'bil ch'uq tyajil Rubén, kye tyajil Gad ex kye' niky'jin ch'uq tyajil Manasés. ⁹ Tu'ntzintzjo, kyniminqeku'ji'y ntq'ma'n yol lo b'antnin ti'j exsin kyb'inchinqekutza, tu'ntzin kyq'inmixa toj tkyaqiljo kb'antil kyu'n. ¹⁰ Kykyaqilxa ma tz'ok kycho'mo'n kyib'a te' q'ij ja'lin twutz qMan Dios, a kyDiosa: Aye' nejenel kye ch'uq kyyajila, jniqa' tij xjal, jniqa' nim kyoklin, tkyaqil ichin te Israel, ¹¹ jni'qa' kyk'wala, jniqa' kyxu'jila exqatzi'n b'etin xjal, a nchi najan kyxola, aye' nchi tx'emini kysi'y ex nchi iqin kya'y. ¹² Ma chi ula tzalu'n tu'n tkyij b'ant ti'j jun kyyola tuk'a qMan Dios, a kyDiosa, qu'n ate Dios kyjel b'inchinte ti'jjo yol anetzityol kyuk'i'y, a q'i'n jni nya b'a'n tu'n. ¹³ Ajtzin tkyij b'ant ti'jjo yol ja'lin, ok kchi okil q'o'n tu'n te ttanmin ex a k-okil te kyDiosa, tze'nkuxjo xi ttziyin kye'y ex kye' kyxe'chila Abraham, Isaac, ex Jacob. ¹⁴ Me nya noq kyuk'i'y kyjel b'ante ti'jjo yol lo wu'n, a majx q'i'n nya b'a'b tu'n, ¹⁵ qala' kyuk'a' ite' quk'a tzalu'n ja'lin twutz qMan Dios, a qDios ex kyuk'a' chi ul anq'inl. ¹⁶ Na'n kye' kyu'n, tze'n xqo najana toj tx'otx' te Egipto, ex tze'n xqo b'eta toj kytx'otx'jo tnam, a qajq'ojqa tej qetz antyza. ¹⁷ Ex kylontejij' jni' kyb'inchb'i'n tnam anetzi'n, te iky'b'ilqexix, exqatzi'n jni ky-idolo, a b'inchinqa tuk'a tze, tuk'a ab'j, tuk'a saq pwaq. ¹⁸ Qu'n noqtzin at jun ichin kyxola, mojqqa qyaj mojqqa jun ch'uq kyyajila, tu'n tel tlaq'b'in tib ti'j Man Dios, a qDios, tu'n kyk'ulin te kydiosjo tnam anetzi'n, tu'ntzin mix a'ljun kye' tz'ok tzenku' tlok' k'ul, a nyor k'ax wen ex nchi kyim xjal tu'n. ¹⁹ Qa a'ljun kye', aj tb'inte' jni' yol, a xkyij b'ant kyij', b'a'n ta'ye tchwinqil toj twutz, exsintla kub' tb'isintz kyjalu'n: "B'a'n kchin temb'ila we' toj tkyaqil, exlaqa nkub' nb'inchinji'y a wajb'ila." Ja'ku tb'ince' lo tu'n ttzaj yuch'b'il kyib'aj tkyaqil xjal. ²⁰ Ex nlay kub' tnajsin qMan Diosjo kyiljo nkub' kyb'isin ikyjo, qala' ktzajil tq'oj ex txky'aqb'in kyij'. Kchi tzajiljo jni' nya b'a'n kyib'aj, a tz'ib'enqekux tojjo u'j lo, ex kchi jawel tnajsin qMan Diosjo tyajil twutz tkyaqil tx'otx'. ²¹ Kchi elil tlaq'b'in qMan Diosjo xjal lo kyij'jo txqantl ch'uq tyajil Israel, tu'n ttzajjo jni' nya b'a'n kyib'aj, a kyij b'ant ti'j, a tz'ib'enqekux tojjo u'j te nuk'b'il. ²² Ayetzi'n kyk'wala, jniqa' kyyajila, a chi ul itz'ja kyojjo tq'ij chi ul kanin, exqatzi'n b'etin xjal kchi tzajil toj jun tx'otx' naqchaq, ok kylontiljo yajb'il ex yab'il, a ktzajil tq'o'n qMan Dios tib'ajjo tx'otx' lo. ²³ Ex kkyq'ma'b'il kyjalu'n: Tkyaqiljo tx'otx' lo ma kub' b'aj tu'n azufre ex a atz'in, a nlay tzaj awal toj, ex nlay tzaj ch'iy jun ti' toj, nix jun tqan k'ul. Ikyjo tzenku' tnam Sodoma ex Gomorra, Adma ex Zeboim, aye' i kub' tyuch'in qMan Dios tu'n tq'oj. ²⁴ Kykyaqiljo tnam niqayin ite'ye kchi jawil qanlaj kyjalu'n: ¿Tiqu'nil s-ok tb'inchin qMan Diosjo jni' lo ti'jjo tx'otx' lo? ¿Titzela qu'nil saj txqan tq'oj? ²⁵ Ex atzin kyetz kxel kytzab'bin kyjalu'n: Tu'n xkyij kytzapqi'n yol kyij b'ant ti'j tu'n qMan Dios, a kyDios kyxe'chil, a kyij b'ant ti'j tu'n kyuk'a, tej kyetz ti'n toj tx'otx' te Egipto. ²⁶ Qala' b'e'x el kypa'n kyib' ti'j tu'n kyajb'in ex tu'n kyk'ulin kyw'utzjo dios, a nya ajtzqi'netaq kyu'n, aye' dios a nti'xtaq tu'n kyk'ulin

kyutz. ²⁷ Tu'mpetzi'n b'e'x tzaj te qMan Dios tq'oj ti'jjo tx'otx' anetzi'n ex b'e'x i tzajjo nya b'a'n tib'aj, a tz'ib'enqekux tojjo u'l' lo. ²⁸ Ex b'e'x i ex tlajo'n qMan Diosjo xjal lo toj kytx'otx' tuk'a tq'oj, ex i xi tchq'o'n toj junxil tx'otx', a ja' nchi najana ja'lin. ²⁹ Atzi'n e'win ta'ye te te qMan Diosjo, a qDios, me ayetzi'n nchi tzaj yek'in qe, te qeqa kye' ex kye qkw'al te junmajx, tu'ntzin kyjapin kywi' tkyaqiljo tyoljo ley lo.

Jun txokb'il kye aj Israel tu'n kymeltz'aj tuk'a qMan Dios

30 ¹ Ajtzin kyul kani'n jni' ky'iw'b'il kyib'aja ex jni' nya b'a'n, a ma chex nq'ma'n kye'y tu'n tjaw kysk'o'n, ex aj ttzaj kyna'n kyojjo tnam, a ja' kchi xel lajoni'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ² Qatzin qa ma chi meltz'aja tojjo amb'il ikyjo tuk'a qMan Dios, a kyDiosa, kyuk'ixjo jni' kyk'wala, ex qa ma kub' kyniminji'y tkawb'il a ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin, tuk'a tkyaqil kyanmi'n ex tuk'a tkyaqil kyk'u'ja, ³ b'e'xsin kchi ajitz q'i'n majltza tu'n qMan Dios, tu'n kyub' ky'iw'li'n tu'n. Ktemb'il tq'aq'b'il tk'u'j kyij'ja, ex kchi okel chmo'n juntl majla tu'n kyojila' jni' tnam, a ja' chi xel slamini'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa. ⁴ Exlaqa xi b'ajex lajoni'y ttxa'mila tx'otx', antza kchi tzajel q'ini'y tu'n qMan Dios, a kyDiosa, ex kchi okil chmo'n majla tu'n. ⁵ Kchi ajitz q'i'n juntl majla tu'n qMan Dios, a kyDiosa tojtotx'otx', a kyetaq kyxe'chila, ex ayi'y kchi okel juntl majl te tajb'il. Kchi q'inmixila tu'n ex kchmetilx txqan kyb'aja tu'n maxl kywutz kyxe'chila. ⁶ Kjawil tx'ixpen kyanmi'n tu'n qMan Dios, a kyDiosa ex kyanmin kyyajila, tu'ntzin tok kyk'ujli'n tuk'a tkyaqil kyanmi'n ex tuk'a tkyaqil kyk'u'ja ex tu'ntzin tten kychwinqila. ⁷ Ex tkyaqiljo nya b'a'n anetzi'n lo, ktzajel tq'o'n qMan Dios, a KyDios kyib'aj kyajq'o'ja, aye' nchi iky'in kyij'ja ex nchi lajon kyij'ja. ⁸ Ikytzin k'wel kynimin majlji'y qMan Dios ex kjapil twi' tkyaqil tkawb'il kyu'n, aye' ma chex nq'ma'n kye'y ja'lin. ⁹ B'e'xtzin kchi q'inmixiltza tu' qMan Dios, a kyDiosa, toj tkyaqiljo k'wel kyb'inchin'. Ktzajil q'o'n txqan kyk'wala tu'n, txqan kyali'n ex txqan twutz kyawala tu'n, tu'n ktzali'j tmeltz'in majl qMan Dios twenil kyuk'i'y, tzenku' kyuk'a kyxe'chila ojtze. ¹⁰ Ktzalajil qMan Dios kyij'ja qa ma kub' kynimi'n tajq'ojil twi', ex qa ma japin kywi' tkawb'il ex tnuk'b'il, a tz'ib'enqekux toj tu'jil ley, ex qa ma tchi meltz'aja tuk'a qMan Dios, a kyDiosa tuk'a tkyaqil kyanmi'n ex tuk'a tkyaqil kyk'u'ja.

Siky'b'il t-xol chwinqil ex kyimin

¹¹ Ayetzi'n kawb'il, a ma nchex nq'ma'n kye'y ja'lin, nya' tz'u'xqa tu'n tel kyniky'a ti'j ex nya' nlay b'ant kyu'n. ¹² Nya tzman toj kya'j ite'ye, tu'ntla kyq'manti'y kyjalu'n: ¿Alkye jun ja'ku jax te qxel toj kya'j, tu'ntzin tkub' qb'i'n a ktzajil tq'ma'n qe ex tu'ntzin kykub' qb'inchin? ¹³ Ex nya tzman tjlajxe ttxuyil a' ite'ye, tu'ntla kyjaw qanlaja kyjalu'n: ¿Alkye jun ja'ku tziky'x q'ilte toj ttxuyil a' tu'n tkub' qb'i'n ex tu'n kykub' qb'inchin? ¹⁴ Mina, qala' lu' te' tnanil niqayin ta'ye kyk'atza, lu' at toj kytzi'y ex toj kyanmi'n, tu'ntzin tjapin twi' kyu'n. ¹⁵ Kyb'intzi'n ja'lin, texjo q'ij lo kyjel nq'o'n toj kyq'ob'a, tu'n tjaw kysk'o'n t-xol chwinqil ex kyimin, qa tu'n kyte'n toj wen, mojqa nya toj wenj. ¹⁶ Qu'n kxel q'ma'n kye'y ja'lin tu'n tok kyk'ujli'n qMan Dios, a kyDiosa ex tu' tjapin kywi' tkawb'il, tley ex tnuk'b'il kyu'n, tu'ntzin kyb'eta kyoy tb'e. Qa ma kub' kyb'inchin', ok kchi anq'ila ex kchimetil kyb'aja ex kchi k'wel ky'wli'n tu'n qMan Dios, a kyDiosa, exsi'n tx'otx' a ja' ch'ix kyokxi'y, tu'n tkub' kytzyu'n te kye'y. ¹⁷ Mejqa ma tz'el kylaq'b'in kyib'a ti'j, exqa mi xkub' kyb'i'n, exqa ma txi kyq'o'n a'mb'il tu'n kyajb'i'n ex tu'n kyk'uli'n kywutz junxil dios, ¹⁸ majx kxel

nq'ma'n kye'y ja'lin, il ti'j kchi kyimila. Nlay chi a'nq'i'nla nim q'ij tojjo tx'otx', a kchi okixa tzyulte, aj kyjlajixa toj nim a' Jordán. ¹⁹ Tojjo q'ij lo, lu' kya'j ex tx'otx' ite' te tstiyl kyij'ja, qa ma kyij nq'o'n toj kyq'ob'a, alkye kyaja tu'n tjaw kysk'o'n, qa chwinqil mojqa kyiminj, qa ky'iw'b'il mojqa nya b'a'nj. Kysk'o'nkstzintza chwinqil, tu'ntzin kyanq'i'n exqatzi'n kyyajila. ²⁰ Kyk'ujlinktztintza qMan Dios, a kyDiosa, kyniminku'y ex chi te'n tz'aqle twutz, qu'n atzin tumil kychwinqilji'y, ex noq tu'n kchi najali'y nim ab'q'e tojjo tx'otx', a xi ttziyin tu'n t-xi tq'o'n kye kyxe'chila Abraham, Isaac ex Jacob.”

Ok Josué te kynejenel aj Israel

31 ¹ Xi yolin majl Moisés kye tkyaqil aj Israel, ex xi tq'ma'n kye kyjalu'n. ² Ma chin japi'n te qa'q'al (120) ab'q'e, ex nti'l wipi'n tu'n nkub' nejla kyutza, ex juntl, ma tzaj tq'ma'n qMan Dios we'y kyjalu'n: “Mi jlajinx te toj nim a' Jordán”. ³ Qu'n a qMan Dios kjlajixil kywutza, ex a k'wel kyuch'in kye' tnam ite' antza, ex ayetzin kyetza kchi k'wel tzyunte' tx'otx' antzi'n. Ate Josué k'wel nej kywutza tu'n kyjlajinx toj nim a', tzenkuxjo tzaj ttziyin qMan Dios. ⁴ Ikyx k'wel tb'inchin qMan Diosjo kyij'jo tnam ite' tojjo tx'o'tx' antetzi'n, tzenku' b'ant tu'n kyij' Sehón ex Og, aye' nmaq kawil kye amorreos, tej kykub' tyuch'in junx tuk'a kytanmin. ⁵ Ajtzin kyxi tq'o'n qMan Diosjo tnam lo toj kyq'ob'a, iky k-okil tb'inchinji'y kyij' tze'nkuxjo nuk'b'il ma txi nq'ma'n kye'y. ⁶ ¡Kyintz kyipi'n ex mi chi tzaj numja! Mi chi tzaj xob'a ex mi chi tzaj lu'li'n kywutz, tu'n aku qMan Dios, a kyDiosa k'wel nej kywuitza, nlay tz'el tpa'n ti'b kyij'ja ex nlay chi kyij tzaqpi'n tu'n. ⁷ Te' ikyjo, xtaj q'olb'aj Josué tu'n Moisés, ex kywutz tkyaqil aj Israel xi tq'ma'na Moisés te kyjalu'n: —“Q'intz tipin ex mi tzaj numja, qu'n ay k'wel nej twutzjo tnam lo, tu'n kykanin tojjo tx'otx', a xi ttziyin qMan Dios kye kyxe'chila, qa tu'n ttzaj tq'o'n kye'y, ex ay kxel sipinte ttx'otx' junjun te ky-erens. ⁸ Aku te qMan Dios k'wel nej twutzjo ex ktemb'il tuk'iy, nlay tz'el tpa'n ti'b ti'ja ex nlay kyij tzaqpi'n tu'n. Tu'ntzintzjo, mi tzaj xob'a ex mi tzaj numja. ⁹ B'e'xsin kub' ttz'i'b'in Moisésjo ley lo toj jun u'l', exsin xi tq'o'ntz kye' pale, aye' tyajil Levi, aye' nchex iqintetaq ark, a k'ub'ilte' tyol b'antlin ti'j tu'n qMan Dios, ex kye tkyaqil nejanel kya aj Israel. ¹⁰ Te' ikyjo xi tq'ma'n Moisésjo nuk'b'il kye kyjalu'n: Ajxi tjapin b'aj junjun wuq ab'q'e, a ab'q'e te najsib'il k'as, ex a'lixjo toj nintz q'ij kyij' pach ja, ¹¹ kjawel kyu'jinji'y u'l' lo te nuk'b'il kywutz tkyaqil aj aj Israel aj tok kychmo'n kyib' twutz qMan Dios, a kyDiosa, tojjo lugar a kjawil tsk'o'n. ¹² K-okil tkyhmo'n tkyaqil tnam, ichin, qya ex k'wal, exqatzi'n b'etin xjal, a nchi najan toj kytanmi'n, tu'n kyb'in ti'jjo ntq'a'n u'l' te nuk'b'il, ex tu'n ttzaj kyxob'sin kyib' te qMan Dios, a kyDios, ex tu'n tkub' kynimin tkyaqiljo nkyq'ma'n nuk'b'il lo. ¹³ Majqexjo kyk'wal, a nya b'i'n nuk'b'il lo kyu'n, jaku chi b'in ti'j, ex tu'n ttzaj kyxob'sin kyib' te qMan Dios, a kyDiosa. Kyb'inchinku'y tuk'a itz'qi'xa tojjo tx'otx' a k'wel kytzyu'n, aj kyjlajinx toj nim a' Jordán. ¹⁴ Te' ikyjo tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés kyjalu'n: Ch'ix tul kanin q'ij ja' tu'n tkyimiy, q'olb'intza Josué, exsin kux txi'tza tuk'a toj tja Dios, tu'ntzin kyxi nq'o'nji'l nnuk'b'ila te antza. B'e'xsin xi' Moisés tuk'a Josué toj tja Dios. ¹⁵ B'e'xsin kub' tyek'in qMan Dios tib' toj jun tqan muj, a kub' ten ttzi tja Dios. ¹⁶ Tzajtzin tq'ma'n qMan Dios te Moisés kyjalu'n: Ch'ix tkyim te ja'lin. Ayetzi'n xjal lo b'e'x k-elil kypa'n kyib' wi'ja, kchi k'ulil kywutz junxil dios, aye' dios tojjo tx'o'tx' ja' kchi okexa najal. Kchin kyjel tzaqpi'n kyu'n ex nlay japin twi' yol kyij b'ant ti'j wu'n kyuk'a. ¹⁷ B'e'xsin ktzajel nq'ojtza

kyi'j; kchi kyjel ntzaqpi'n, kxel wewin nwutza kye ex kchi k'wel b'aj. Ktzajel txqan nya b'a'n kyi'j ex txqan yajb'il, ex kkyq'ma'b'il kyjalu'n: Nya tiq'u'n ma tzajjo jni' nya b'a'n q'i'j lo, tu'njo nti' qMan Dios at quk'a. ¹⁸ Kyojtzi'n q'i'j anetzi'n, b'e'x kxel wewin nwutza kye, tu'njo jni' nya b'a'n nkub' kyb'inchin, tu'n nchi k'ulil kywutz junxil dios. ¹⁹ Atzi'n ja'lin, tz'ib'inkujij b'itz lo exsin xnaq'tzinxtza kye aj Israel; mojinqixa tu'n tb'ant kyu'n, tu'ntzin tajb'in we'y wu'n te tsiyil kyi'j. ²⁰ Ajtzin kyxi nk'le'n israelitas tojjo tx'otx', a xi ntziyi'n kye kyxe'chila, a tx'otx' tb'anilx, a noqx jni'x niky'b'il toj, kchi wa'l toj, ajxa tnoj kyku'lj, ex kchi elitz q'espaj, ex kchi okil ten k'ulil kywutz junxil dios, kchin elil iky'i'n kyu'n, ex mi japin b'al kywi' yol kyu'n, a kyij b'ant ti'j wu'n kyuk'a. ²¹ Ex ajtzin ttzaj txqan nya b'a'n ex txqan yajb'il kyi'b'aj, b'e'xsin k-okiltzjo b'itz lo te jun tsiyil kyi'j, qu'n b'e'x ktzajel kyna'n kyyajil. Na'mxtaq kyokxjo ntanmi'n wu'n tojjo tx'otx', a otaq txi ntziyi'n tu'n t-xi nq'o'n kye; noq b'i'n'ljo tb'is kyanmin wu'n. ²² Texjo q'ij anetzi'n, kub' ttz'i'b'in Moisésjo b'itz lo ex xi txnaq'tzin kye israelitas. ²³ Te' ikyjo, xi tq'ma'n qMan Dios te Josué, a tk'wal Nun kyjalu'n: "Q'intz tipin ex mi tzaj numja, qu'n ay kxel k'lenkye israelitas tojjo tx'otx', a xi ntziyi'n tu'n t-xi nq'o'n kye, ex ajinqi'n kchin temb'il tuk'iy. ²⁴ Tej tb'aj ttz'i'b'in Moisés tyoljo ley lo toj jun u'j, ²⁵ b'e'x i xi tq'ma'n nuk'b'il lo kye levitas, aye' nchex iqinte' ark, a k'ub'l te' yol b'antlin ti'j tu'n qMan Dios kyjalu'n: ²⁶ Kyi'nxji'y ul'j lo, a ja' tz'ib'enqekuxa ley, exsin kyq'onkutza ttxlaj ark, a k'ub'l te' yol b'antlin ti'j tu'n qMan Dios, a kyDiosa, tu'ntzin tkyij antza te tsiyil kyi'ja ayi'y israelitas. ²⁷ Qu'n b'i'n we' wu'n qa mib'in chi b'i'n ex qa jun tij pi'sqixa. Tzumpe njaw ky'i'n kye' kyib' ja'lin ti'j qMan Dios, exsin luqinpetza itz'qinx kyxola, !yajtzile te' aj kyimtz! ²⁸ K'yq'olb'enqitza tkyaqil tij xjal exqatzi'n nejenel te junjun ch'uq kyyajila tu'n kyul nk'atza, tu'ntzin kyxi nq'ma'nji'y yol lo kye, ex tu'n tok nq'o'n kya'j ex tx'otx' te tsiyil kyi'j. ²⁹ Qu'n b'i'n we' wu'n aj tb'et q'ij nkyimli'n, b'e'x kchi el najxa ex b'e'x kyjel kytzapi'nji'y b'e, a otaq txi nq'ma'n kye'y tu'n kyb'eta toj, ex kyojjo q'ij chi ul kanin ktzajil txqan nya b'a'n kyib'aja, tu'n tpajjo kyb'inchb'i'n nya b'a'n kb'antel twutz qMan Dios ex ktzajil tq'oj tu'n jni' kyb'inchb'i'n. ³⁰ B'e'xsin okten Moisés b'itzilte' b'itz lo tkyaqil kywutz tkyaqil aj Israel kyjalu'n:

32 ¹ «jB'intza kya'j, qu'n kchin yolila!»,
jAy tx'otx', q'ontz twi'y ti'jjo jni' kxel nq'ma'n!

² Kutzxit chitjjo nxnaq'tzb'ila tzenku' jb'al kyb'aja;
kyijxit te'n jni' nxi q'ma'n tzenku' ta'l xmu's.
chi kub'xit tz'ajjo nyola tzenku' jb'al nkub' tib'aj gram,
ex tzenku' xmu's nkub' tib'aj ne'x k'ul.

³ Kchin yolila ti'j tb'i qMan Dios.
jKynimsinksa tb'i qDios!

⁴ A Piky te klolqe ex tz'aqleqexixjo tb'inchb'en.
Ex tkyaqiljo nb'ant tu'n tz'aqleqewexix ex toj tumilxix.
ADios jikyinxix ex nti' jun nya b'a'n nb'ant tu'n;
jqu'n jikyinxix ex tz'aqlexix!

⁵ Me atzi'n kyetz ma b'aj kyyajinx kyib' toj nya b'a'n,
tzenku' nchi b'inchin jni' il;
jK'walb'ajqapelatz te?

Atzi'n kyyajil sb'ulqa ex nya b'an ite'ye.

⁶ jAtzin chojb'iljo nxi kyq'o'n te qMan Dios,
ayeji'y ttanmin a mib'in chi b'i'n ex nti' kynab'l?
jNya'n atz kytati'y, a xkub' b'inchinky'e'?

jNya'n tu'ntz xi b'antily ex xi kyij q'on tu'n?

⁷ Kyna'ntztzinji'y jni' q'ij ojtxe,

chi ximi'n kyi'jjo kyyajila ojtxe.
Kyqaninx kye kytati'y, ex ktzajel kyq'ma'nkyetz kye'y,
chi xjeli'n kye tij xjal, ex ktzajel kytx'olb'in kye'y.
⁸ Tej tkub' pa'n tx'otx' tu'n Nimxix Toklin kye nmaq tnam,
ex tej kyxi tpa'n tyajil xjal,
kyij tq'o'n kyniqachiyiljo jni' tnam,
tze'nkux kyb'aj tyajil Israel.

⁹ Qu'n te te qMan Diosjo tnam te Israel,
ate Jacob tnejilxix q'inmil te, a k'u'jlinkix tu'n.

¹⁰ Antza i kneta tu'n toj tzqij tx'otx',
kyoj tx'otx', a tzunx njuminx kyq'iq' toj.

I tzaj tchle'n ex i ok tka'yin,
i ok tka'yin tze'nqeku' tq'aqil tb'aq' twutz.

¹¹ Tzenku' jun t-txu t'iw, a nxnaq'tzin kyi'j tal tu'n tb'ant
kypurri

ex npurin kyib'aj tal,
iktzin xex tliky'ina t-xiky'jo te tzyulkye ex te iqilkye
ex tu'n kyxi ti'n kyib'aj t-xiky' tu'n kyok tka'yin.

¹² O'kx qMan Dios kub' nej kywutz.
mixa xi lipeye tnam kyi'jjo dios, a nya ajtzi'nq'e tu'n.

¹³ A xi q'inkye kyib'ajjo wutz, a matij kywe'
ex i ok tk'a'chin tuk'a twutz awal njaw toj koj'b'il.

I ok tk'a'chin tuk'a' miel etz toj piky
ex tuk'a t-aseyiyil oliva tojela ab'lj.

¹⁴ I ok tk'a'chin tuk'a tq'otjil tlechl wakx
ex tuk'a' lech n-el kyi'j rit,
ex tuk'a kysebiyil rit.

I xi tq'o'n jni' tb'anil trit ex tchib Basán kye,
junx tuk'a' tb'anil twutz triy.

Ma chi k'wa'n ti'jjo tb'anil vin,
a b'inchinku tuk'a ta'l uva.

¹⁵ Me b'e'x etz q'espaj Israel^b ex b'e'x el pi'six;
jB'e'x jax talil, ex b'e'x t'olmix ti'j!

B'e'xsin kyij kytzaqpi'ntz Dios a kub' b'inchinkye;
b'e'x i jaw xmayin ti'jjo Piky te klolkye.

¹⁶ Okx kyyekin tq'oj Dios, tu'n nchi k'ulintaq kywutz junxil
dios;

b'ex jaw tiky'in tu' kyb'inchb'in, a iky'b'ilqexix.

¹⁷ Kub' kypatin oyaj kywutz tajaw il ex nya twutz Dios,
aye' dios a nya ajtzi'nqetaq kyu'n,
aye' ak'aj dios ex tzqeyin kyb'ant;

aye' dios a mixa tzaj kyxob'tzina kyxe'chil kyib' kye.

¹⁸ Mi' s-ok kyq'o'n kynab'la ti'jjo Piky a klolkye'y, a kub'
b'inchinte kye';

Ma tz'el najjo Dios toj kyk'u'ja, a tzaj q'onte tchwinqila.

¹⁹ Tej tlonte'qMan Diosjo anetzi'n, b'e'x el tpa'n tib' kyi'ja,
ex b'e'x tzaj tq'oj kyu'n tk'wal q'a ex txin.

²⁰ Ex tq'ma kyjalu'n: Kchi kyjel ntzaqpi'n
ex chin ka'yintzi'n kyi'j ti'tzin kb'ajel kyi'j.

Qu'n jun tyajil b'inchil ilqax,
aye' k'walb'aj a nlay tz'ok qex qk'u'j kyi'j.

²¹ Ma chin okx yekin kyu'n tu'n xky'aqin ti'jjo tu'n i k'ulin
kywutzjo dios, a nya Dios;

okx kyyekin nq'oja kyuk'a' ky-idolo, a nti' kyajb'en.

Ex ikyx weji'y kyi'ja, k-okil nq'o'n xky'aqb'il toj kyanmi'n
kyi'jjo xjal a nya ntanmi'n,

k-okel nq'o'n kyq'oja kyu'n tnam, a nya judiyqa ex nti'
kynab'l.

^b32:15 Atzi'n tb'i Israel q'olb'ajtz toj hebrej, Jesurún. Qu'n tu'n k'u'jlinxixtaq tu'n qMan Dios.

22 Atzi'n nq'oja tzunx njulinx tze'nku' q'aq',
ex npatin tzmax toj kyjulil kyimnen.
Kb'ajel patj twutz tx'otx' tu'n ex jni' awal tok toj
ex kpatjil kyq'uqb'iljo jni' wutz tu'n.
23 Ktzajel nq'o'n txqan nya b'a'n kyib'aj
ex kchin okil we'y xo'lkye' jni' nflecha kyi'j.
24 Kchi tzajil numj wu'n tu'n wa'yaj,
tu'k'a kyaq ex tuk'a yab'il te kyimin.
Ktzajel nsma'n txqan toj k'ul txuk kyi'j
ex txqan kan, a nchi el jililin twutz tx'o'tx', a nchi kyim
xjal kyu'n.
25 Toj b'e kchi k'wel b'yo'ni'y tuk'a espada
ex ktemb'il txqan xob'jil toj kyja'y,
jni'qa' ku'xin q'a exqatzi'n ku'xin txin,
jniqa' k'wal tzunx chi mi'xin exqatzi'n tij xjal.
26 Otaq kub' nb'isi'n tu'n kyxi nslami'n naqchaq,
ex tu'n kyjaw nnajsi'n twutz tx'o'tx',
27 Me b'e'x xin tzaj xob'a ti'j kyxmayb'in kyajq'oj aj Israel,
nky'e'taqa tu'n mi tz'elataq kyniky' ex tu'n tkub'
kyq'ma'n kyjalu'n:
¡Awoqe ma qo kamb'in tuk'a qipin! ¡nya te Dios Mamb'aj
xb'inchinte' lo!
28 Me ayetzi'n aj Israel, a jun tnamjo jpu'n tnab'l.
Aytezi'n t-xjalil mib'in chi b'in ex nti' kynab'l.
29 ¡Noqxit at kynab'l, ex tz'eltla kyniky' ti'jjo jni' lo!
¡Noqxit ja'ku chi kanin ti'j ti'jjo jni' tzul kanin kyi'j!
30 ¿Tzen tten tu'n t-xi lipe jun xjal lajolkye kab'q'o' lajk'al
(1000) xjal
ex tu'n tel oq junch'uy jwe'q'o' (10000)xjal kyu'n kab'e
xjal,
o'kxsintzjo qa ma chex k'a'yinku tu'n kyPiky, a klolkye,
o'kxsintzjo ma chex q'o'nku tu'n qMan Dios?
31 Me atzi'n piky a klolkye qajq'oj mikxe' tze'nku' qPiky a
klolqe,
ex b'i'n kyu'n ti'jjo anetzi'n.
32 Atzi'n tqan ky-uva ntzaj ch'iy ti'j tqan ky-uva Sodoma,
ex kyi'j tqan ky-uva Gomorra.
Ayetzi'n twutz nchi kyim xjal tu'n,
ex ayetzi'n tracimil nyor k'aqex.
33 Atzi'n kyvin, ikyjo tze'n kyvenenil kan,
ex tze'n kyvenenil cobra, a nchi kyim xjal tu'n.
34 Chi qMan Diosjo kyjalu'n: ¿Mejqqa nya tkyaqiljo lo k'u'n
wu'n
ex k'u'nkux toj nkajo'n?
35 Ayi'n kchin okil q'onte t-xel, ex ayi'n kchin k'wel
kawinkye.
Kchi k'wel tz'aq, aj tjapin kani'n tq'ijil.
Japin kanix q'ij te' jni' nya b'a'n kyi'j,
ex japin kaninxjo q'ij ja' tu'n kykub' kawita.
36 K-elil tklo'n qMan Dios ttanmin
ex noq tu'n tk'u'jb'il kyi'jjo ajb'il te te, ktzajil q'aq'in
tk'u'j kyi'j,
aj tok tka'yin qa nti'l kyipin
exqa nti' juntl xkyij antza, nix aq'nul nix aye' nya
aq'nulqe.
37 Ex ktq'ma'b'il kyjalu'n: ¿Nte'qetzi'n kydiosa,
aye' piky te klolkye'y, a ja' i xi'yil' ewil?
38 ¿Nte'qetzi'n, jni' dios ja'lin
aye' nchex cho'ntetaq tseb'il kyoyaja

ex nchex k'wantetaq vin ti'j kyoyaja?
¡I kyjaw we'kstsintzjo dios anetzi'n ex chi mojjintzintz
kyi'ja!
I kytzajtzintz klolkye'y.
39 ¡Kyb'intzi'n ja'lin, o'kqinx we' Dios!
¡Nti' juntl dios wi'jb'exi'y!
Ayin we' nchin tzaj q'onte chwinqel ex ayi'n nchin el
q'inte,
ayi'n nchin tzaj q'onte yab'il ex ayi'n nchin kub'
q'aninte.
¡Nixjun aku tzaqpij kyoj nq'ob'a, a nim kyipin!
40 Atzi'n ja'lin kjawil wi'n nq'ob'a twutz kya'j
ex k'wel nq'ma'n kyjalu'n: Tze'nkutzin itz'qi'n,
41 aj tkub' njqu'n n-espadi'y, a tzunx ntz'ilinx
ex aj nxi xkye'y nkawil,
k-okel nq'o'n t-xel kyi'j wajq'oja
ex chi k'wel nkawinji'y nchi el iky'inte we'.
42 Kchi yajil nflecha tu'n kychky'el xjal,
ex kchi b'ajel tu'n n-espadi'y,
a kychky'eljo kchi b'ajil exqetzi'n pres,
exqatzi'n kywi' kynejenel ajq'oj.
43 Tzalajxit kya'j tuk'a,
ex chi k'ulinxit tkyaqil t-ángel Dios.
Chi tzalajxa ayi'y nmaq tnam tuk'a ttanmin Dios,
ex kykyaqilxit ángel tzaj kyi'n kyipin ti'j.
Qu'n k-okil tq'o'n t-xel kyi'jjo i kub' b'yonkye tmajen,
k-okil tq'o'n t-xel kyi'jjo tajq'oj.
Kchi k'wel tkawi'n nchi el iky'inte
ex k'wel tsaqsin tx'otx' te ttanmin.

44 B'e'xsini xi' Moisés' tuk'a Josué, a tk'wal Nun, ex b'aj
tb'itzi'n tkyaqil tyoljo b'itzi'n anetzi'n te tnam.

45 Tej tb'aj tb'itzi'n Moisés'jo tkyaqil tyol anetzi'n kye Israel,
46 ex xi tq'ma'n kye kyjalu'n: Chi ximiqi'y wen ti'j tkyaqiljo
yol ma txi nq'ma'n kye'y ja'lin, tu'ntzin t-xi kyq'ma'n kye
kyk'wala tu'n tkub' kyb'inchin tkyaqil tyoljo ley lo. 47 T u'n
nya noq ch'in kye' yol lo kyokle'n, qala' q'ol kychwinqila.
Qa ma chi kub' kynimi'n, kchi anq'ila nim ab'q'e tojjo tx'otx'
k'wel kytzyu'n aj kyjlajinx toj nim a' Jordán.

Tqanil tkyimlin Moisés

48 Texjo q'ij anetzi'n, tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés
kyjalu'n: 49—Kux tjaxa kywi' wutz lo te Abarim, twi' wutz
Nebo, a tkub' toj kytx'otx' aj Moab, a tkub' twutz Jericó,
ex ka'yinxjiy tx'otx' te Canaán, a kxel nq'o'n te ky-erens aj
Israel. 50 B'e'xsini kkyimeltza antza twi' wutz, tu'n taj lipey
kyi'j qtzan t-xe'chila, tzenku' te Aarón, a termana, a kyim twi'
wutz Or. 51 Qu'n i b'inchin il nwutza kykab'lix kyxol aj Israel,
tk'atz a' te Meriba to Cades, toj tzqij tx'otx' te Zin. Tu'n xi
kyyek'ini'y nxjanila kyxol aj Israel. 52 Tu'ntzintzjo, naqchaq
kxel tka'yinejy tx'otx', me nlay tz'okxa tojjo tx'otx', a kxel
nq'o'n kye aj Israel.

Kub' ky'iwlin tnam tu'n qMan Dios

33 1 Tej ch'ixtaq tkyim Moisés, a tmajen Dios, i kub'
tky'iwlen aj Israel kyjalu'n:

2 K'u'lil qMan Dios tzmax twi' wutz Siná
ex el tyek'in tib' qe twi' wutz Seir.

Tzaj qoptz'aj tzmax twi' wutz Parán
ex ttzaj tzmax toj Meriba-cades

- tuk'a tqan q'aq' toj tmanq'ob'.
- ³ K'u'jlinkxix ttanmin tu'n;
kykyaqiljo xjal, a xjansinqa, tu'n kyajb'in te, ite' toj
tq'ob'.
- Lipcheqik ti'j
ex nkub' kytziyi'n t-xnaq'tzb'il.
- ⁴ A Moisés tzaj q'onte tnuk'b'il Dios qe'y,
tze'n jun ky-erens aj Israel.
- ⁵ Ataq te qMan Dios nmaq kawil toj Israel
tej tok kychmo'n nejenel te tnam kyib',
tej tok kychmo'n ch'uq tyajil aj Israel kyib' te junch'inx.
- ⁶ Tq'ma Moisésjo lo ti'j ch'uq tyajil Rubén kyjalu'n:
Tz'anq'inixit ch'uq tyajil Rubén ex mi'tla jaw naj,
exla qa nya nim ch'in kyb'aj.
- ⁷ Tq'ma Moisésjo lo ti'j ch'uq tyajil Judá kyjalu'n:
Nman Dios, b'intza tq'ajq'ojil kywi' Judá
ex chmonqika tze'nku' jun tnam junch'inx.
Q'onxa kyipin tu'n tel kyklo'n kyib',
ex mojinqexa kye kyajq'oj.
- ⁸ Tq'ma Moisésjo lo ti'j ch'uq tyajil Leví kyjalu'n:
Nman Dios, ma tzaj tq'o'n Urim ex Tumim, a xjan sorteo
kye' tmajen jikyinqa, a levitasqa.
Ma chi ok tq'o'n toj joyb'il toj Masah
ex ma mojin kyuk'a kyk'atzjo a' te Meriba.
- ⁹ Kub' kyninmin levitasjo tyola
ex japin b'aj twi' tyola kyu'n, a kyij b'ant ti'j.
Masx kub' nimin kyu'n
kywutz kytata.
I el naj kyerman toj kyk'u'j
ex mixa e'la kyniky' kye kyk'wal.
- ¹⁰ Aye nchex xnaq'tzinte tkawb'ila kye tyajil Jacob
ex nxi kyq'o'n tnuk'b'ila kye aj Israel.
Nxi kyq'onte storak twutza
ex nxi kyq'o'n junku oyaj tu'n kykub' patit tib'a patb'il
oyaj.
- ¹¹ Nman Dios, ky'iwlenkujiy kyaq'in levitas
ex tziyinkujiy kyaq'in.
Ky'ixb'inqekujiy kyajq'oj, a ja' tu'n tok cho'nix kye
ex yuch'inqekuy kyajq'oj tu'ntzin mi chi jaw we' majl.
- ¹² Tq'ma Moisésjo lo ti'j ch'uq tyajil Benjamín kyjalu'n:
K'u'jlink tyajil Benjamín tu'n qMan Dios
ex klo'n ite'ye tk'atz.
Nb'etajik kyij'jela chq'al
ex nchi el tklo'n toj tkyaqil nya b'a'n.
- ¹³ Tq'ma Moisésjo lo ti'j ch'uq tyajil José kyjalu'n:
Axit qMan Dios kub' ky'iwlente kytx'otx'
tuk'a' tb'anil xmu's ntzaj twutz kya'j
tuk'a' a', a njatz anq'in toj tx'otx' te xoch,
- ¹⁴ tuk'a' jni' lob'j nyor txu'txjqix nchi tzaj q'anix toj tqan
q'ij
tuk'a' jni' twutz awal njaw toj junjun xjaw,
¹⁵ tuk'a' tb'anil awal kywi' ojtxe wutz

- tuk'a' jni' tb'anil twutz awal njaw tk'u'jela wutz,
¹⁶ tuk'a' tb'anil twutz awal ntq'o'n tx'otx' toj tkyaqil
ex tuk'a' t-xtalb'iljo el tyek'in tib' tojjo tzunx njulinx
tu'n q'aq'.
- Chi kub'xit te'n ky'iwb'il lo tib'aj twi' José
ex txi kyq'o'nxit tokli'n nejenel kyxol terman.
- ¹⁷ Iky te José ka'yin tze'n jun ku'xin tor,
ite' tkach tze'n kykachjo toj k'ul wakx.
Ktokil kyij'jo nmaq tnam, a naqchaq ite'ye
exsin kchi tzajil tqto'ntz ttxa'nila tx'otx'.
- Atzin nky'iwb'ilji'y kye tyajil Efraín
ex kye' kab'q'o' lajk'alchaq tyajil Manasés.
- ¹⁸ Tq'ma Moisésjo lo ti'j ch'uq tyajil Zabulón kyjalu'n:
Chi q'inmixitjo tyajil Zabulón toj kyb'e.
Chi q'inmixitjo tyajil Isacar toj kyja.
- ¹⁹ Aye kchi okil chmonte tnam toj pin tze
tu'n t-xi kyq'o'n oyaj antza tze'nkuxix.
Kchi tzalajila ti'jjo jni' q'inmil at toj ttxuyil a'
ex ti'jjo jni' tq'inmil tz'awin.
- ²⁰ Tq'ma Moisésjo lo ti'j ch'uq tyajil Gad kyjalu'n:
;Ky'iwlenxitjo kxel tnimsin kytx'otx' Gad!
Paqleku Gad antza tze'n jun tman b'alun
tu'n tel tq'ulpin jun q'ob'aj mojqa jun wi'b'aj.
- ²¹ A t-xjalil Gad jaw sk'onte' tb'anil tx'otx',
tu'n antza xi q'o'na ttx'otx'jo nejenel.
Tej tok kychmo'n nejenel te tnam kyib',
japin b'aj twi' tajb'il qMan Dios tu'n Gad
ex kub' kynimi'n nuk'b'il tzaj tq'o'n kye aj Israel.
- ²² Tq'ma Moisésjo lo ti'j ch'uq tyajil Dan kyjalu'n:
Iky te Dan tze'n jun tal mu'x b'alun
tzunx nlipinx te' ttzaj toj Basán.
- ²³ Tq'ma Moisésjo lo ti'j ch'uq tyajil Neftalí kyjalu'n:
Ay Neftalí, nyor q'ininx te tu'n jni' xtalb'il
ex tb'anil ta'iyi tuk'a' jni' tky'iwb'il qMan Dios.
Textilajiy jni' tx'otx' ja' n-exa qij ex toj tumil ku'mnin.
- ²⁴ Tq'ma Moisésjo lo ti'j ch'uq tyajil Aser kyjalu'n:
Kub' ky'iwlenxit Aser masx kywutzljo txqantl tk'wal,
tz'okxitle kyu'n terman,
kub'xit tbañarin tqan toj t-aseyiyil oliva.
- ²⁵ Ikyqexitjo tal tjpel tjay te kxb'il ex te q'an kxb'il,
tz'elxit klo'n tkyaqil q'ij toj tchwinqil.
- ²⁶ Nti' juntl ikyjo tze'n Dios kye aj Israel.
Nrinin toj kya'j aj ttzaj mojlitey,
tzunx qoptz'ajx aj ttzaj toj kya'j.
- ²⁷ A Dios te junmajx kkolil ti'ja,
ex k'wel tzyuntiy kyoj tq'ob' te junmajx.
A n-el q'inte tajq'oja toj tb'ey
ex njch'in kyjalu'n: “;Yuch'inkuy!”.
- ²⁸ Chi najal aj Israel toj tb'anil,
ex knajal Jacob toj q'inmil ex toj kolb'il
toj jun tx'otx', a at ak'aj twutz awal toj ex ak'aj vin,

ja' ntzaja xmu's twutz kya'j.
²⁹Ky'iwlinxix ite'iyi aj Israel. ¿Ankye jun tze'nku' ayi'y, a
 jun tnam el kotpin tu'n qMan Dios?
 ¡A kymaqb'ila, kykolb'ila
 ex ky-espadi'y tu'n kykamb'i'n!
 Chi k'wel tz'aq kyajq'oja kywutza
 ex k'wel kywab'i'n tzyilkyi'j kuj wen.

Tkyimlin Moisés

34 ¹B'e'xsin xi Moisés twi' wutz Nebo kyoj chq'ajlaj te Moab, ex jax twi' wutz Pisga, a tkub' twutz Jericó. Xitzin tyek'in qMan Diostz tkyaqil tx'otx' te, tzaj xkye Galaad exsi'n jni' at naqchaq tze'n Dan, ²tkyaqil tx'otx' te Neftalí, jni' tx'otx' te Efraín, jni' tx'otx' te Manasés ex tkyaqil tx'otx' te Judá, a tzyky'ku tk'atz ttxuyil a' Mediterráneo, ³jni' tx'otx' te Neguév, jni' chq'ajlaj te Jordán junx tuk'a Jericó, a tnam, a ax palmers toj, tu'n tpon b'aj tzmax Zoar. ⁴Xitzin tq'ma'n qMan Dios te Moisés kyjalu'n: Atzin tx'otx'jo lo, a xi ntzyi'n tu'n t-xi nq'o'n te Abraham, te Isaac ex Jacob, tej nq'ma'y kyjalu'n: Kxel nq'o'n kye kyyajila. Atzi'n ja'lin, ma ntzyi'n tey tu'n tok tka'yin

kyuk'axix twutza, me nlay tz'okxa toj. ⁵Antzatzintz kyima Moisés, a tmajen qMan Dios toj tx'otx' te Moab, tze'nkuxjo otaq tq'ma qMan Dios. ⁶Antza kux tmaqu'na qMan Dios toj jun chq'ajlaj, a niqyin ta'ye tk'atz Bet-peor toj Moab, me mix a'ljun ajtzqilte' lugar kyojo q'ij ja'lin. ⁷Tetaq qaqq'al (120) ab'q'e Moisés tej tkyim, me nti' otaq chi naj twutz ex atxtaq tipen. ⁸A'lixjo junk'al laj (30) q'ij i oq' israelitas ti'j Moisés tojjo chq'ajlaj plan wen te Moab. Ikytzin i jopen b'aja' q'ij te oq'il ex te b'isb'ajil ti'j Moisés. ⁹Ante Josué, a tk'wal Nun, otaq noj te' tu'n xewb'aj te nab'l, tu'n otaq chi kub' tq'o'n Moisés tq'ob' tib'aj. Tu'ntzintzjo, kub' nimir Josué kyu'n aj Israel ex kub' kyb'inchin jni' otaq tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés. ¹⁰Atxixsi'n ikyja, nix jun q'mal Tyol Dios ten toj tnam te Israel, tzenku' Moisés, a akuxix qMan Dios yolintaq tuk'a. ¹¹Nti' juntl tze'n Moisés, a tzaj tq'o'n qMan Dios techil exqatzi'n b'inchb'in nim kyipen tu'n kykub' tb'inchin toj tx'otx' te Egipto, ti'j Faraón, kyil'j taq'nil ex ti'j tkyaqil ttx'otx'. ¹²Kub' tb'inchin Moisésjo jni' b'inchb'in, a xob'ajilqixix tuk'a nim tipen kywutz tkyaqil aj Israel.